

GHEORGHE ANDREICA

M A R T U R I I . . .

M A R T U R I I . . .

-Din iadul temnițelor comuniste

2000

GHEORGHE ANDREICA

MARTURII . . .

MARTURII . . .

-Din iadul temnițelor comuniste-

Consultant Dan Staicu

Mulțumesc pe această cale camaradului
CORNELIU CONSTANTINESCU, din Elveția,
pentru ajutorul dat în publicarea prezentei cărți.

CUVANT INAINTE

Viitorii cercetători ai istoriei nu vor găsi, în zecile de mii de dosare ticluite de securitatea comunistă, mărturiile care sunt scrise în prezentul volum, deoarece acestea sunt scrise în afara valurilor de minciuni comuniste.

Oculăta comunistă a mizat pe dispariția victimelor și astfel să rămână pentru istorie doar "adevărurile" ticluite de securiști. Dar socoteala de acasă nu s-a potrivit cu cea din târg.

Din oceanul de lacrimi și sânge care a curs în cele patru decenii de teroare roșie, doar câteva cupe s-au putut colecta.

Din ce a rămas, câteva picături amare cu mărturii se cuprind și în acest volum.

Puhoiul cel mare de suferință și de mărturii ale suferinței au dispărut în morminte odată cu victimele..

Mărturiile sunt aranjate pe închisori , având în față și câte un scurt comentariu pentru a pune în temă pe cititorul neavizat.

Martorii prezentelor episoade, la data arestării -în majoritatea lor- au avut vârsta între 17 și 23 de ani, deci, tineri și foarte tineri, de aceea și mărturiile conțin în ele vibrația tinereții. Nu sunt tânguitoare, cu tot tragismul lor.

Gheorghe Andreica.

INCHISOAREA JILAVA

Închisoarea Jilava a fost destinată ca centru de triere al deținuților și ca "depozit" pentru anchetele Ministerului de Interne.

În 1948 funcționa încă cu vechea administrație. Vechiul director și vechii gardieni. Teroarea comunistă încă nu se instalase. De aceea și regimul a fost mai blând, mai lejer pentru deținuți.

Această stare de lucruri n-a durat decât 5-6 luni. Cam cât dura un ciclu de "înalte" studii comuniste.

-Primul episod al cărții are loc în această perioadă.

-Al doilea și al treilea s-au petrecut în 1949 sub "domnia" lui Moromet, în cel mai crunt regim de teroare.

-Al patrulea episod are loc în 1953 cu ocazia unei anchete privind procesul "șurcaniadei". Din ordin, s-a aplicat un tratament mai blând celor de sub anchetă.

MARTURIA LUI AUREL OBREJA

privitor la închisoarea Jilava.

ÎNCHISOAREA JILAVA 1948.

După terminarea anchetei la Ministerul de Interne, am fost transportați la închisoarea Jilava și introduși în camera 24 "secret", ultima cameră pe coridorul secției a II-a a acestei închisori.

În cameră am mai găsit încă vreo 20 de persoane -toate foste mari somități ale vieții politice românești.

L-am întâlnit acolo pe Dumitru Groznea, decanul baroului de avocați Ilfov ; pe unul Simca -ziarist la "Universul" ; pe generalul Zaharia, aghiotantul mareșalului Antonescu și alți oameni valoroși ce fuseseră radiați din viața țării și aruncați în această beznă subpământeană.

Regimul de închisoare -în această perioadă- nu era aspru cum avea să fie nu peste mult timp. Era destul de blând. Oamenii mai aveau la dâșii chiar și bani. Astfel că dându-i gardianului 100-200 de lei, ne lăsa să circulăm dintr-o cameră în alta până la numărătoarea de seară.

Cei mai influenți bărbați ai vieții publice românești închiși pe secția a II-a se aflau în această cameră, de aceea aici se strâneau și alții spre a pune țara la cale.

Noi, elevii și studenții, eram în număr de vreo treizeci, poate și mai bine, deci majoritari.

Noi n-aveam un reprezentant mai răsărit printre noi, doar pe unul Toma Simion, dar cu toții stăteam cumiți în banca noastră fără să ne amestecăm în politică.

Ne-am retras într-un colț al nostru, unde ne-am apucat de carte, predând unul celorlalți tot ce știam mai bine, învățând matematici, istorie, limbi străine, desenând, modelând statuete în săpun, și atâtea și atâtea lucruri de mare folos. Tot, absolut tot, în afară de politică, la care nici unul din noi nu avea chemare, nici talent și nici îndemânare, ba chiar simțeam cu toții o oarecare grață de ea.

Generalului Zaharia nu-i plăceau tinerii, de aceea ne și trata cu multă indiferență, dar noi ne vedeam de ale noastre, învățatură și multă rugăciune.

Dar de la un timp, generalul Zaharia ne studia continuu, devenind mult mai atent față de noi decât la conferințele savante ținute de politicieni notorii.

Într-o zi un caraliu îmi adusese pământ și ipsos, iar eu am modelat -cu răbdarea și talentul deținutului- o frumoasă statueta, care a încântat pe toată lumea și mai ales pe generalul Zaharia.

Mă întrebă atunci că cine sunt. Bănuia că moștenesc talentul de sculptor de la cine stie ce oameni, care se trag din familii de prinț sau intelectuali cu vechime.

Dar eu i-am răspuns cât sunt de sărac, că mama și tata n-au avut bani să mă întrețină la școală și că în timpul refugiului din Ardealul de Nord, hoinărind prin țară, generalul Coroamă descoperi la mine o fărâmă de talent și mă luă sub protecția sa, întreținându-mă la liceul Polizu din București.

Generalul, luminându-se deodată la față, îmi zise cu cea mai mare prietenie pe care n-am mai întâlnit-o la el de când eram împreună :

-Cum, îl cunosti pe nea Mitică ?

-Da, îl cunosc pe domnul general Dumitru Coroamă.

-Știi că-i aici și el ?

-Nu. Și inima-mi tresări în piept de bucurie că-l voi vedea pe binefăcătorul meu, dar și de mare întristare că se găsește în această beznă pe undeva prin apropiere.

-Merge în fiecare zi la infirmerie ca să facă niște injecții. Dacă-l pândim cu atenție de după geam, îl vedem cu siguranță.

Astfel, în jurul orei nouă, când știam că e timpul scosului deținuților la infirmerie pentru diferite tratamente medicale, am stat la pândă împreună cu generalul Zaharia.

Deodată apăru un grup de deținuți, printre care unul părea bătrân și slab, având o mustață lungă și albă, iar părul pe de-a-ntregul cărunț.

-Uite-l, ăla este, cel cu mustața cărunță.

-Domnule general Coroamă, strigai eu.

Generalul înfiorat își întoarse pe loc capul spre geam. Îmi recunoscuse vocea. Când m-a observat, m-a și recunoscut.

-Cum, și tu ești aici ?

-Se putea, domnule general să nu fiu alături de dumneavoastră ?!

Se bucura generalul. Un zâmbet senin ca răsăritul de soare îi înfășura fața și-mi zise în treacăt :

-Să fii cuminte, să nu faci vreo prostie.

-Să n-aveti grijă de asta. De la dumneavoastră am învățat să fiu cel ce sunt.

Am formulat astfel răspunsul , anume ca să-i fac bucurie generalului și să aibă încredere în mine.

Doamne, Dumnezeule ! Când l-am cunoscut pe acest sfânt -binefăcătorul meu- era un bărbat voinic și drept. Avea o mustață bogată și lung răsucită cu broazbe de fire cărunte. Semăna bine de tot cu vestitul voevod Ștefan cel Mare. Acum părea doar o umbră cărunță.

Oricât de tare am fost -fără să vreau- mă trezii cum lacrimile îmi curg șuvoi.

POLITICA, POLITICA ȘI IAR POLITICA.

Într-una din zile se adunaseră în această celulă mulți politicieni de renume. Fiecare dintre ei se pregătise cu o scurtă conferință privind organizarea societății de mâine, după căderea comunismului.

Din respect pentru vorbitori, noi am încetat cu programul nostru și am dat toată atenția cuvântărilor rostite de politicieni.

Ultimul vorbitor a fost Dumitru Groznea cu o expunere deosebit de frumoasă.

Unul din profesori s-a adresat generalului Zaharia zicând :

-Domnule general, dumneavoastră n-ați scos o vorbă măcar. Tot timpul ați părut foarte îngândurat. Spuneți-ne ceva și dumneavoastră despre armată. La români armata are o importanță aparte. Cuvântul ei trage greu în balanță.

Atunci generalul Zaharia tuși, dregându-și glasul; ceilalți făcură o liniște de mormânt :

-Domnilor, am ascultat cuvintele dumneavoastră frumoase care mi-au încântat auzul. Nu pot să zic că vreunul ar fi fost de prisos sau necuviincios pus în cuvântările aici rostite. Sau că ce ați spus n-ar fi bine.

Dar ați omis ceva.

Ce să facem cu acești copii pe care cu toții îi vedem aici alături de noi ? Ce ne facem cu Mișcarea Legionară ?

După cum vedeți, ei sunt majoritari în închisoare și sporesc lot după lot, aglomerând pușcăriile.

I-am urmărit de un timp să văd ce preocupări au față de noi cei bătrâni. Nu i-am văzut decât învățând și perfecționându-se mereu.

Se roagă lui Dumnezeu cu ardoare, în timp ce noi facem o cruce sumară, un semn oarecare numai de formă ca să ne aflăm în treabă.

Noi împărțim ministere, funcții și tot felul de posturi mai mari sau mai mici în statul de mâine fără să știm dacă el va fi sau nu va fi.

Oricum am boteza noi aceste funcții, ele tot "ciolane" se cheamă -unele mai cărnose, altele mai cu zgârciuri.

Pe acești copii nu i-am auzit niciodată că ar pofti la asemenea treburi.

Domnilor, noi suntem viciați.

Domnule decan, eu zic că în caz că lucrurile se vor schimba, să-i lăsăm pe dâșii în locul nostru. Noi să stăm pe de

laturi tot cu vorba și cu sfatul. La vârsta noastră, așa ne stă mai bine.

Să știți, domnilor, că nimeni nu i-a urât mai mult ca mine. Dacă mareșalul mi-ar fi dat ordin să-i împușc, i-aș fi mitraliat fără pic de îndurare.

Am avut o informare greșită asupra lor. I-am considerat o ceată de derbedei fanatici care omoară fără milă. I-am considerat oameni care-s ahtiați după pistoale, visând numai la crime și sânge.

Iată-i, îi avem în față aici lângă noi. Constat că tot ce am știut eu despre acest tineret nu-i decât minciună și calomnie.

Acum constat că nu-s un mare apărător al democrației. Din contra sunt un gonococ care distruge tot ce-i mai bun și mai tare în țara asta.

Mare greșală am făcut față de Dumnezeu și față de acești tineri. Mulțumesc lui Dumnezeu că nu m-au împins păcatele săucid pe vreunul, așa cum am vrut-o.

Noi de o lună de zile vorbim frumos, tot mai frumos. De atâtea ori am vorbit contra lor, jignindu-i cu vorbe de ocară, deși împărțim aceeași osândă la șase metri sub pământ.

Pe ei nu i-am auzit niciodată ripostându-ne. Ei au rămas mereu supuși și cu respect față de noi care-i hulim întruna.

Asta nu vă spune nimic dumneavoastră ?

Niciodată nu i-am întrebat pe dânșii ce vor, deși sunt - numeric- mai mulți decât noi și mult mai tineri.

Noi cei bătrâni am avut -cel puțin- niște funcții de stat. Bolșevicii pot spune -prin aceasta- că le-am fost dușmani. Că am luptat împotriva lor. În această luptă am căzut învinși.

Astăzi suntem prizonierii lor.

Acești copii n-au făcut nimic. Nici măcar nu s-au bucurat de tinerețe. N-au avut când.

Mă întreb : Tot ei sunt de vină ? Sau noi ?

CUVANTAREA LUI DINU MATEESCU.

Decanul, cugetând temeinic și drept, le zise celorlalți bătrâni astfel :

-Pe domnul general îl cunosc. Eu zic că dumnealui judecă lucrurile în profunzime. Are dreptate.

Până acum i-am tot hulit pe acești tineri. Hai să le dăm și lor cuvântul. Să se recomande cine sunt și ce vor . În felul acesta vom lămuri un lucru ce n-a fost lămurit nicicând, deși au curs pâraie de sânge și nu știm bine pentru ce.

Cu toții, fără excepție, au lăudat propunerea decanului.

Era printre tineri un student pe nume Dinu Mateescu. Frumos ca un înger și deștept ca un savant. Pe acesta l-am rugat să spună câteva vorbe despre idealurile tineretului. Despre concepția Mișcării Legionare.

Toată cuvântarea lui Mateescu a durat vreo cinci minute.

Subiectul abordat a fost **inteligența** față în față cu **moralitatea**.

Mateescu a dezvoltat acest subiect, doar atât cât să le dea un subiect de meditație bătrânilor pe cel puțin o lună de zile.

Cuvântarea tânărului student a plăcut la toată lumea. În ziua aceea nimeni n-a mai avut de zis nimic.

GENERALUL ZAHARIA DORNIC SA CUNOASCA MAI MULTE.

A doua zi generalul a venit la mine, luându-mă cu frumosul, spre a-i spune tot ce știu despre Legiune.

Mi-a fost jenă. Diferența de cultură dintre general și mine era enormă.

Generalul a observat imediat sfiiciunea mea de a răspunde. M-a descurcat tot el din situația penibilă în care mă găseam.

-Lasă reținerile la o parte. Tu spune-mi tot ce știi. Nu vreau să aud învățăturile voastre de la cei mai în vârstă. Vreau să le știu numai de la tineri.

Oricât de virtuos ar fi un om, cu timpul pe umerii săi se așează un strat de păcate mai grele sau mai ușoare care-i umbresc virtuțile. Voi, tinerii, n-ați avut când să fiți năpădiți de cenușa păcatelor. De aceea de la voi vreau să învăț. La voi virtutea e vie și strălucitoare.

În discuții interminabile și deosebit de plăcute am petrecut câteva zile cu acest general atât de cult și cumsecade. Dar într-o zi a trebuit să ne facem bagajele și să ne despărțim.

DISCIPLINAR SPRE ÎNCHISOAREA JILAVA.

Un număr de aproximativ 20 de elevi eram transportați disciplinar de la închisoarea Târgșorul Nou spre Jilava, în preajma sărbătorilor de iarnă 1949.

N-am făcut nici un rău la închisoarea minorilor din Târgșorul Nou, nici un act de indisciplină. Singura noastră vină a fost că un grup de ticăloși, veniți din închisoarea Suceava, detinuți ca și noi, supuși preaplecați ai lui șurcanu (vestitul călău al studenților din închisoarea Pitești), ne trecuseră pe o listă, etichetându-ne ca oameni periculoși și cu influență în rândul elevilor deținuți.

Din acest motiv, la sfârșitul anului 1949, călcam din nou pragul închisorii Jilava.

Nu mai recunoșteam Jilava cea din anul 1948, unde am stat imediat după arestare.

De la coborârea din dubă ne-am îngrozit. Urlete, țipete, fluierături. Prin privirile cele injectate de ură nimicitoare,

gardienii semănau mai mult a diavoli proaspăt sosiți din infern spre a mai face unul și aici pe pământ.

Ne-au introdus în spălătorul cel mare, din drerapta de la intrare, în întregime din beton și rece ca ghița, poruncindu-ne să ne dezbrăcăm în pielea goală. Și-aveam la noi atâtea lucruri de artă lucrate în os la Târgșor : Criști, Madone, cruciulițe, una mai frumoasă decât alta, ba chiar câte un os întreg de picior de bou sculptat în întregime în basorelief pe toate părțile, -toate făcute cu migală, în care sufletul nostru era întipărit pe de-a-ntregul.

Toate aceste obiecte, de mare valoare peste timp, au fost călcate cu cizmele și apoi zdrobite cu un ciocan pe rând, făcându-le praf, și odată cu asta și visele noastre în ziua de mâine.

Apoi a început umilirea prin percheziția făcută la pielea goală, mâinile sus pe perete și picioarele răscărănite. :

-Cască gura, belește ochii, belește p . . . , cască curu` !

În fluierături și urlete am fost introduși în camera 5 bis, unde mai găsirăm câțiva ofițeri și trei politicieni, în total vreo șapte persoane. Noi, elevii, ne-am grupat cu toții într-un colț al camerei, văzându-ne de treburile noastre : matematici, poezii, desene și modelaje în săpun.

Pe data de 5 noiembrie 1949, în timp ce pe celelalte secții se auzeau strigăte de groază urlând în disperare, ușa se deschide și fură introduși în cameră o serie de oameni în vârstă, printre care și Edi Tomescu și Mircea Vulcănescu. Figura acestuia din urmă m-a impresionat mult. Părea ca o biserică construită din fier-beton, care a ars în întregime și n-a mai rămas decât acel schelet magnific la care să privească lumea ca la o minune. Se vedea în el bărbatul frumos la făptură, cât și la suflet.

Un al treilea bărbat care fu introdus cu acest grup era Puiu Lăzărescu -politician din cale afară de naiv. Încerca să mă convingă pe mine, cel pe de-a-ndoaselea convins, că vom executa maximum trei luni de pușcărie.

-Pe ce vă bazați, domnu` Puiu, că vom scăpa ?

-Mi-a spus avocatul că ori cedează rușii, ori începe războiul.

-Cum puteti crede asta ?! De ce să înceapă războiul ? Pentru mine ? Pentru dumneata ? Pentru noi cei câțiva din această închisoare ? N-ați auzit că am fost vânduți la Yalta ca vitele la târg de un paralytic unui mai vicelan decât satana însusi ?! Să dea Dumnezeu să fie altfel, dar eu nu cred .

-Aici dumneata să nu vorbești nimic! Dumneavoastră, tinerii, vă pricepeți la matematici, la pictură, la sculptură, la orice, în afară de politică. Aici numai eu am dreptul să apreciez. Scăpăm în maximum trei luni. Să fie clar !

Am tăcut. Nu mai aveam ce răspunde. El era încă nejudecat, urma să fie de acum înainte. Atitudinea lui bătoasă mi-a plăcut, doar fundamentul ei cu "vin americanii" era șubred. Și totuși a trebuit să-l previn pe acest viteaz naiv să fie atent, să nu vorbească orice, fiindcă prin celule, peste tot, sunt turnători și informatori ai administrației, care, turnându-te, poți da de mari nenorociri înaintea sosirii americanilor ca să ne scape.

Bătrânul era chelios. N-avea păr decât în jurul cefei, dar acesta era destul de lung și ar fi trebuit să fie tuns.

Intră în cameră un caraliu care îndată ce-l văzu, se și legă de interesanta lui frizură, care de mult trebuia să fie tunsă.

-De ce nu te-ai tuns, bă banditul ?

Dar el , bătos și plin de sine, îi răspunde cu îndrăzneală, repezindu-l oarecum :

-Mie mi-a cerut procurorul eliberarea, așa că nu mă tund.

Gardianul n-a mai zis nimic, ci a plecat tăcut, lăsându-l pe Puiu Lăzărescu cu a lui aliură dârză și sincer admirat de noi, ceilalți, pentru atitudinea lui plină de tărie și temeritate.

După stingere, se deschise ușa și apăru trupa lui Maromet, toti cu ciomege trainice în mâini și în ochi cu priviri ce scânteiau dușmănie de moarte.

-Ca-a-are-i ă-ă-la ce-e nu vrea să-să-se tu-u-ndă ?
întreabă Maromet, care era și destul de bâlbâit.

-Eu, -răspunse Puiu Lăzărescu cu îndrăzneală neghioabă.

-Dă-ă-te jos !

În timp ce bătrânul politician se cobora de pe prici, Maromet îl apucă de ciuful din spate, trântindu-l de la înălțime la pământ și în fața tuturor începu să sară cât era el de lung cu cizmele pe acest om ajuns mai mult schelet decât ceea ce poate fi numit trup. Îi sări pe față cu cizmele, strivindu-i obrazul cum ai strivi o coropișnită grețoasă ce-ți iese-n cale.

Bietul Puiu Lăzărescu cu greu se târî până sub prici și apoi înlemni acolo.

Maromet îl apucă de-un picior și astfel îl târî cu capul bălăgănind încoace și încolo, până-n spălător, unde au turnat câteva găleți de apă peste el, apoi strivit, îl aduce înapoi în celulă.

URMEAZA SUPLICIUL

Peste câteva minute ușa se deschide din nou și apărură Maromet cu o listă în mână și zise :

-Ca-are-ți a-au-uzi nu-umele, fu-u-tu-ți du-umnezeii mă-ă-tii de ba-andit ! să-ă sa-ari jos de pr-pri-ici !

Știam că urmează bătaia și inima se împietrise în mine.

Printre noi era și un tânăr evreu pe nume Seinhorn Rubi.

Acest Rubi era fiu de rabin de prin Galați. La tatăl său veneau (înainte de 23 august 1944) diferite persoane obscure cu șepcile trase pe ochi. Erau comuniști, iar rabi, care știa că urmează regimul comunist să vină la putere, se punea bine din timp, făcându-și un capital politic ca lumea. Rubi, însă, nu putea să-i sufere pe comuniști și într-o zi îi turnă la fosta siguranță și astfel aceștia au fost prinși cu toții.

Siguranța comunistă descoperi cine a fost turnătorul și băgă pe bietul Rubi la zdup, și încă în camera celor trimiși la Jilava disciplinar.

De pe listă îl strigă și pe Rubi, stâlcindu-i numele, Maromet.

-Du-umne-e-zeii mă-ă-tii de ba-andit . . .și jap !

Virgil Maxim fu și el pe listă, astfel că și el coborî în lovituri și, tot cu lovituri nemiloase, ajunse pe coridor.

-Titi Stoica, dumnezeii mă-tii !

Când îmi veni și mie rîndul, mi-am pus mâinile pe cap cum mă-nvățase altul care trecuse prin astfel de focuri și am trecut alergând printre caralii. Lovituri am luat destule, dar cine mai avea timp să distingă care-i lovitură de ciomag sau de picior cu cizmă grea ?

Astfel strigară pe zece din cameră, ultimul fiind Nicu Bardac, tot elev venit odată cu mine de la Târgșorul Nou. Când vru caraliul să-l lovească pe acesta cu mașina de tuns în spate, el se feri cu iuțeală, iar caraliul nimeri cu mâna în prici, sângerându-și-o bine.

Printre cei zece trimiși la supliciu erau și trei ofițeri. Unul mai tânăr, cu grad de căpitan, pe nume Prelingeanu, care avea și o piele fină și albă ca a unei domnișoare de pension și un altul cu grad de maior pe nume Ghițescu.

Pe coridor, ceva mai încolo, aștepta o altă echipă de gardieni înarmați cu pari să trecem prin dreptul lor și să ne facă încălzirea, dar interveni ceva și n-am mai trecut pe lângă această haită de lupi, ci au primit ordin ca să ne bage pe toți la "neagra".

Nu ne-am speriat noi de "neagra", deoarece am mai stat în astfel de celule de pedeapsă, numai că de data asta ne porunciră să ne dezbrăcăm la pielea goală. Totul afară era înghețat tun (era prin luna februarie) și în această cameră se vedea gheață groasă și se simtea un miros împutit, stătut, de nedescris.

Fecale pe jos, vomă, urină, toate amestecate și înghețate. Vedeam ghiața groasă și mi se păru cam de 20 de centimetri.

După ce se închise ușa, de întuneric ce era, aveam impresia că vedem.

-Ce facem, fraților, că dacă stăm locului, s-a zis cu noi, înghețăm. Astfel, cu o mână pe umărul celuilalt și cât mai apropiați unul de altul, am început manevrul, un fel de fugă la trap mărunț în jurul pereților, ținându-ne mereu cu o mână de umărul celuilalt și cu una de perete. De sute de ori ne-am învârtit, până nu am mai putut. Forțele se epuizau și inexplicabil de unde altele le luau locul.

Am început să ne ținem în brațe doi câte doi și să ne frecăm pe spate să mai punem sângele -cât mai curgea prin vine- în mișcare. Am epuizat și asta. Parcă trebuia să stăm jos, că nu mai puteam. Am pus palmele sub fese ca să nu stăm direct pe gheață și, apoi, unul pe genunchii celuilalt. Ne-am cuprins cu brațele unul pe celălalt în formă de colac și astfel ne învârteam din nou la pas mărunț.

Rubi -mai "haios"- zise cu accentul lui specific evreiesc :

-Ia te uită jidanii cum se iubesc cu lejunarii !

Și toți am pufnit în răs cu tot necazul ce-l aveam.

-N-ai grijă, Rubi, -răspunse un altul- Te facem și pe tine legionar. Aceasta-i prima probă și cea mai ușoară, mai sunt nouă și primești cămașa verde.

-"Oi-vei", -făcu evreul. Și asta ne-a mai înveselit.

De necrezut ! Două zile am fost ținuți în starea asta. Mă tot gândesc acum, când toate au trecut, de unde am avut atâta forță ca să rezistăm ? De unde ne-a venit căldura ce o pierdeam cu fiecare secundă ?

Doamne Dumnezeu, mare e Numele Tău ! Cred că dintre toate vietățile lumii, nici una nu e mai rezistentă la supliciu precum e omul.

Tot timpul auzeam strigăte de disperare. Dar în a treia seară, țipetele erau parcă și mai groaznice. Pe coridoare se auzeau tropote de cizme ce călcau grăbit și apăsător pe cimentul răsunător. Din depărtare se auzeau bubuituri, cum ai lovi cu un par într-o saltea.

Rubi și Ghițescu spuneau că bat oameni. Era ceva groaznic.

Pașii au trecut de noi și iarăși se dădu stingerea. Dar după stingere apărură Maromet cu trupa lui de bătauși și cu ciomagul la subțioară.

AL DOILEA SUPLICIU.

-Afară, bandiților !

Ni s-a permis să îmbrăcăm ismenele și cămașa. Am fost duși în spălătorul de lângă intrare, unde ni s-au pus ochelari de tablă la ochi. Eu am strâns și încrețit fruntea spre a face să pot vedea pe unde calc și i-am zis discret ofițerului Ghițescu :

-Domnule maior, lasă-mă pe mine să merg în frunte, că eu cunosc toate coclaurile pe aici, dar el îmi răspunse dârz și neînfricat :

-Să mă las condus de tine, un copil neștiutor, eu, cel care am fost pe front printre gloanțe și schije ?

-E mare deosebire, domnule Ghițescu, acolo știai unde-i dușmanul și de unde vin gloanțele; aici nu știi de unde vin loviturile.

-Nu-mi dai tu lecții !

Tocmai atunci un țigan spurcat îl apucă pe Ghițescu de ceafă și -tot lovindu-l cu pumnii și cu cizmele- îl duse la locul supliciului.

Când ușa spălătorului se deschise, am auzit clar strigăte de om torturat. Un gardian mă luă de mână, încercând să mă plimbe de câteva ori în jurul lavaboului spre a-mi pierde direcția, dar eu i-am zis :

-Lăsati, domnu` gardian, șmecheria asta, că eu cunosc această închisoare ca-n palmă.

Drept urmare, nu m-a mai învârtit, ci m-a dus direct la locul supliciului, undeva în reduit, în fața camerei 3 sau 4.

Pe reduit erau camere mari, în care încăpeau în mod normal cam 100 de oameni, dar administrația închisorii înghesuia și câte trei-patru sute de oameni.

Ușile de la intrare erau deschise, anume ca să timoreze întreaga închisoare.

Înainte de a ajunge la locul torturii, auzii niște țipete, atât de groaznice, încât avui impresia că sunt ale unui porc pe care atunci îl înjunghie. Acest soi de tortură avu un efect maxim asupra întregii închisori. În ce mă privește -deși eram numai cu izmenele și cămașa pe mine și totul înghețat în jur, nu simții frig, ci, din contră, căldură.

La locul torturii era prezent ofiterul politic Vișinescu, care conducea toată operațiunea. Acesta mă cunoștea pe mine de data trecută.

Răcnete se mai auzeau și în altă parte. Aceasta însemna că sunt mai multe echipe care torturează deținuții.

-Cum te numești, bă ?

-Obreja Aurel, domnule locotenent major ; vreau să știu de ce m-ați adus aici ?

-Ia uite, bă, că mai și întreabă ! Dumnezeii mă-tii !

Și mă prinse de cap răsucindu-l astfel că mă trezii imediat lungit la pământ. Un gardian se așeză cu dosul pe cap, unul pe spate , unul pe mijloc, iar unul pe călcâile de la picioare. În felul acesta a rămas descoperită partea trupului de la brâu până la ouăle gleznelor.

În graba mare, privind spre lista cu victimele pe care o avea în față Vișinescu, am observat că fiecare victimă avea de primit un număr de lovituri dinainte stabilit în dreptul fiecăruia.

Prima lovitură a fost atât de dureroasă, încât am avut impresia că m-au tăiat în două cu o bardă lată. Reacția la durere a fost atât de mare, încât trecu de urletul normal pe care trebuia să-l scap din gâtulejul strivit de greutatea caraliului care-mi stătea pe cap. Și-am scos din mine un râs de om nebun. A doua lovitură a fost la fel de dureroasă, a treia la fel, și așa și celelalte. Parcă mă tăia-n bucăți mărunte cu o bardă lată și tăioasă tare.

Ghițescu mă prevenise, căci el știa cum se bate, să-mi pun mâinile sub burtă în formă de cruce și nu cumva să le scot spre a le duce la spate, că astfel ar putea să-mi zdrobească noadele de la degete și asta-i mai rău decât bătaia pe care o primești.

Eu n-am urlat, deși ar fi fost mai bine să urlu, poate scăpam mai ușor.

Atunci îmi fulgeră prin minte supliciul lui Horea când a fost tras pe roată . . . și-o lovitură-două le-ndurasem mai ușor.

Văzând că aceștia nu se mai opresc, cu un efort disperat mi-am relaxat întregul corp ca și cum aș fi murit. Gardianul care-mi stătea pe cap simțind relaxarea, le zise în șoaptă celorlalți :

-A murit. Nu mai loviți.

Au mai lovit ei de câteva ori, apoi s-au ridicat de pe mine.

Veni politrucul Vișinescu și, lovindu-mă cu cizma peste picioare, îmi zise :

-Scoală, banditule !

Dar eu nu m-am sculat. Atunci gardianul care îmi stătuse pe cap se apleacă înspre urechea mea și-mi șoptește încet de tot :

-Scoală băiete că ăștia te omoară.

Această șoaptă mi se păru atât de blândă, încât în acel moment valora cât glasul mamei mele când mă alinta ca să adorm și m-am ridicat încet, mai mult cu ajutorul lui, căci îmi ziceam în sinea mea : dacă aceștia observă că mai am puțină tărie în mine, sunt capabili să mă bată până mi-o zdrobesc pe toată.

Care cum scăpa de bătaie trebuia să treacă printr-un "tunel" format din mai mulți caralii de-o parte și de alta, toți cu pari în mână , care loveau cu toată tăria, la-ntâmplare, care pe unde nimerea. Rostul acestor lovituri era în primul rând umilirea la care eram supuși și numai în al doilea rând avea rol de tortură.

Eu mergeam prefăcându-mă pe jumătate mort, dus de braț de acel gardian care-mi șoptise la ureche să mă scol.

Pe sub ochelari am observat cum gardianul care mă ducea făcu semn celorlalți care așteptau să nu mă lovească, dar eu credeam că mă va lăsa din mână și voi fi lovit și mai tare, astfel că instinctul de apărare iar prinse curaj și forță, fiind gata de fugă. Dar gardianul fu corect și nu m-a lăsat din mână.

Am fost dus din nou la "neagra" și a trebuit să mă dezbrac de izmene și cămașă și numai gol pușcă să intru în acea cameră. La ușă era o găleată cu apă rece în care am vârât mâna și am dat puțin peste carnea zdrobită de lovituri ca să mai îndulcesc din durerea amară ce mă fulgera în dreapta și în stânga.

Am fost ultimul care am intrat. Ceilalți urlau și blestemau în gura mare. Am început și eu să urlu și să-i blestem pe călăi. Căpitanul Prelingeanu a mușcat din murdăria ce ne înconjură, de durere, iar ofițerului care mă înfruntase cu treburile de pe front, i-am plătit-o, zicându-i și întrebându-l dacă așa a fost și pe front ca aici. Gemu, scrâșnind din dinți, și nu mi-a răspuns.

Dintre toți cei de față, eu și cu Nicu Bardac am fost cei mai rezistenți și ne-am văitat cel mai puțin, deși eram cei mai tineri.

*

Un fenomen ciudat mi s-a întâmplat în timpul bății. Aveam impresia -atunci când primeam loviturile- că sufletul din mine iese tot până la gură și apoi e tras de un cauciuc înapoi -și tot așa până la ultima lovitură.

În groaznicele condiții în care stăteam nu se mai putea rezista multă vreme. Moartea ne adulmea pe aproape. Dar spre norocul nostru, la miezul nopții, ni se deschise ușa și am fost duși în camera din care am fost luați.

Un gardian mergea în față cu un felinar, iar altul în spate cu alt felinar ; astfel încadrați am intrat în cameră unde așteptau cei 60 de oameni, căci în total eram 70 de persoane.

Cel care a întocmit lista cu noi a fost turnătorul Vlădescu, un țigan tovarăș de luptă cu Gheorghe Gheorghiu-Dej și, în primă fază, se lăuda că ar fi fost și el prin comitetul central al partidului comunist. Avea pretenția că-i mai capabil decât Gheorghiu-Dej, numai că, descoperit c-a dat informații fostei siguranțe, a ajuns la Jilava unde și-a găsit sfârșitul.

EVREUL KANER.

Eram la Jilava în închisoare imediat după sosirea lui Maromet , pe la începutul anului 1949.

În cameră, majoritatea era formată din tineri elevi și studenți, făcând parte din "Frățiile de cruce", ceilalți deținuți - constituind minoritatea- erau, câțiva ofițeri de jandarmi, alte cadre militare, funcționari și o organizație sionistă de evrei.

Șeful sioniștilor era Eduard Kaner, de meserie avocat. Bărbat solid, frumos și foarte deștept. Mai era și un pianist pe nume Berstein David, cu care mă împrietenisem la cataramă și toată ziua, de dimineață până seara, discutam numai și numai despre artă. Subiectul părea atât de vast , încât ne grăbeam ca nu cumva să ne apuce punerea în libertate înainte de a-l epuiza.

Numai că bietul Eduard Kaner, om mult mai solid decât toți ceilalți se topea văzând cu ochii și ajunsese să se poată cu greu ridica din pat. Cu fiecare zi care trecea, minutarul ceasului din urmă parcă îl auzeam bătând din depărtare și tot mai tare.

Nu era glumă. Omul dăduse într-o distrofie năruitoare și putea ușor să contracteze o boală de plămâni și să moară rapid, sau să mai întârzie puțin și să moară din alte motive, la baza cărora era foamea cea cruntă.

Toată lumea mă alesese pe mine șef de cameră, astfel că luându-mă în serios, l-am sfătuit pe Kaner să iasă la raport la comandantul Maromet.

Spre a evita o stâlcire în bătai -pentru inviorarea funcțiilor vitale- l-am sfătuit să spună, primul lucru, că este evreu și numai apoi să ceară regim îmbunătățit sau trimiterea la infirmerie.

Zis și făcut. Nu era de așteptat ci, când deschise gardianul ușa pentru a duce murdăria la WC, Kaner s-a cerut la raport la căpitanul Maromet.

Sosi Maromet cu ciomagul lui noduros la subțioară și cu vreo câțiva haldăi după dânsul.

-Ci-i-ne-i a-acela ca-a-re vrea ra-a-port ?

-Eu, domnu` comandant.

-Ce-e vrei ba-anditu-u-le !?

-Să trăiți, domnu` comandant, eu sunt evreu și am stat în lagărul de la Auschwitz și iată că am scăpat cu viață, dar de aici de la comuniști nu scap. Își desfăcu cămașa, arătându-și coastele mari ce puteau fi numărate chiar și din ochi și pielea ce le acoperea semănând mai mult cu o pieleță-ntinsă și gata de rupt.

Maromet se uită crunt la el, întrebându-l ce-i cere.

-Să fiu dus la infirmerie sau să-mi dați un regim de refacere.

Maromet se scărpină puțin după ureche ca să-i vină o inspirație cât mai mișească cu puțință, își pipăi instinctiv ciomagul, dar renunță la el și-i zise stropșindu-se :

-Stii ce ?! Te bag în p. mă-tii de bandit ! Făcu stângamprejur și ieși afară cu toată suita lui.

Era un câștig, care consta din faptul că a scăpat neciomăgit. De regulă, în Jilava acelor vremuri unicul medic adevărat era Maromet și singurul medicament -ciomagul. Te bătea atâta până ce singur recunoșteai că ești sănătos tun.

Ce să facem cu Kaner, care trebuia neapărat salvat ?!
Îmi veni o idee să apelez la toată lumea și să recurgem la un act creștinesc de salvare a omului.

-Fraților, -le zisei eu mai mult în șoaptă celorlalți- eu zic că n-ar fi rău ca din suplimentele ce la primim în fiecare zi , lui Kaner să-i facem o rație zilnică și astfel se va reface. Că el nu suferă de nimic decât de foame. E dublu de voinic decât noi ceilalți și mai bărbat ca noi, fiind și mai în vârstă.

Toți au fost de acord.

Rația de mâncare, spre a fi distribuită egal, polonicul se dădea ras, apoi ce rămânea, fiind tot rația noastră, se redistribuia ca un fel de supliment.

Pentru asta am instituit un fel de tichet, astfel ca fiecăruia să-i vină o dată rândul. La fasole separat, la arpacăș separat. Acolo conta chiar și o porție de mâncare. În felul acesta noi cedam unul din suplimente. Pe când nouă ne venea rândul la 7-8 zile, Kaner lua în fiecare zi.

UN "TAMBUR" MIȘEL.

Vreo trei-patru zile lucrurile au mers bine, dar apoi se ridică unul -un plutonier de jandarmi pe nume Ciacu- și zise :

-Să știți că n-am de gând să hrănesc jidanii. În 1940, când ați avut puterea în mână, trebuia să-i omorâți pe toți și să scăpăm de ei.

S-au mai ridicat câțiva susținând aceeași idee și astfel toată acțiunea noastră de salvare a lui Kaner de la moarte a fost compromisă.

La rândul său Kaner a luat cuvântul și zise :

-Eu multumesc legionarilor pentru polonicul de mâncare pe care mi l-au dat și vă mulțumesc și vouă românilor și creștinilor pentru că mi l-ați luat. Apoi se întinse pe pat tăcut și abătut.

Mișelia tamburului n-am putut-o suporta noi cei tineri și ne-am înverșunat și mai mult ca să-l salvăm pe Kaner, a cărei scurtă cuvântare ne-a intrat la suflet .

Cum să facem spre a nu ne defavoriza prea mult pe noi, căci foamea era crâncenă ? Ne chinuia pe toți grozav, dar ne-nfrânam din toate puterile, găsindu-ne tot alte preocupări decât gândul sau vorba despre mâncare.

În cameră erau și alți oameni mai vârstnici care sufereau de diferite afecțiuni, pentru care anumite părți de mâncare nu le priau și aceasta era aruncată la tinetă. Așa că i-am luat cu frumosul pe aceștia, rugându-i să nu arunce mâncarea. Mai veneau și noi arestați care până se obișnuiau cu lăturile închisorii nu le mâncau. Am intervenit și la unul din aceștia și la alții care au urmat după el, să strângem toată această mâncare și să i-o dăm lui Kaner, a cărui singură afecțiune era epuizarea fizică din cauza înfometării. Cum asta n-a fost suficient, am dat noi, tinerii, fiecare câte o lingură rasă de mâncare, umplându-i în fiecare zi lui Kaner câte o gamelă plină și, în două luni de zile, omul a fost pus pe picioare, parcă atunci îl arestase, vesel și cu chef de vorbă.

Ne-am despărțit apoi, urându-ne din suflet libertate cât mai grabnică. Dar n-a fost să fie.

Nu l-am mai întâlnit de atunci, deși aș fi vrut. Am prins doar un svon că ar fi fost pus în libertate la intervenția statului evreu. Dacă-i adevărat sau nu, asta n-am de unde să o știu, și nici să verific la timpul potrivit nu am putut. De-acum e prea târziu. Mă îndoiesc că e printre cei vii. Că dacă ar trăi, ar trebui să fie cam aproape de nouăzeci de ani.

JILAVA 1953. DE CE AI DESENAT, BANDITULE ?!

În vremea aceea -mai dincoace- prin anul 1953, după ce am fost dus la anchetă în legătură cu procesul lui șurcanu, stăteam într-o cameră cu mai mulți, dar nu chiar atât de înghesuiți ca-n prima perioadă a marei terori.

Trebuia să fac ceva. Ceva cât de puțin, căci nu puteam sta locului.

Există o metodă de a desena, cu succes, pe sticlă (respectiv pe geam), ungând cu săpun geamul și presărând puțin DDT (praf cu care se dădea prin cameră împotriva ploșnitelor). Apoi cu un pai scos din rogojină făceam diferite figuri de oameni, căci modele aveam destule în cameră.

La mulți le era frică să pozeze ca nu cumva să fie bănuți pentru aceasta, dar s-au găsit destui care să o facă.

Într-o zi, pândindu-mă, caraliul m-a prins tocmai când lucram la un portret al unuia din cameră.

Deschise ușa brusc și veni la mine :

-Ce faci acolo, banditule ?

-Ce să fac ? - desenez.

-Ce-i aia ?

-Niște portrete. Chiar oamenii ăștia din cameră.

-Nu cumva să le ștergi, c-ai încurcat-o cu mine, banditule !

-Nu le șterg, domnu` plutonier.

Peste câteva minute se prezintă același plutonier însoțit de ajutorul lui Maromet, un ofițer pe nume Ivanca.

Acesta nu era un om sănătos la minte (cum, de altfel, nici unul nu era), de meserie croitor, din comuna Jilava, ajuns pe post de ofițer la închisoarea Jilava ; devenise unul din cei mai crunți bătăuși.

Niciodată nu te privea în ochi. Umbla cu capul plecat într-o parte, privindu-te mai mult pe sub gene.

-Care-i ăla ? zise către caraliu.

M-am prezentat imediat, recunoscând că eu le-am făcut.

-De ce ai desenat, banditule ?

-Păi, n-am avut ce să fac și am desenat.

-Nu cumva să le ștergi, banditule, că te omor în bătaie !

-Am înțeles, domnule ofițer.

După câteva minute se auziră pași mai mulți de cizme tropăind pe coridorul boltit al pușcăriei, iar ușa se deschise din nou :

_Care-i banditul acela ?

-Eu, să trăiți .

Era Vișinescu, locțiitorul politic, având în spate mai mulți gardieni.

-Tu, mă banditule ?! (Mă cunoștea de client vechi). Iar nu-ți vezi de treabă ? Nu cumva să le ștergi, că ai încurcat-o !

-Nu, să trăiți, n-am să le șterg.

Mai trecură câteva minute și din nou se auzi tropăit de turmă drăcească, care se apropia de celula noastră. Ușa se deschise și apărură Maromet însoțit de toată suita lui :

-Care-i banditul ăla ?

-Eu, să trăiți, domnule comandant.

Privi portretele care se cunoșteau bine de tot și puteau ușor a fi identificate, care pe ce deținut din cameră reprezintă.

-Cine-i ăsta ?

-Asta-i dânsul, și-l arătai pe unul care-mi pozase.

Și acesta tremura mai abitar ca mine, căci nu era deloc glumă, deși teroarea cea mare se mai potolise.

-Dar ăsta cine-i ?

-Asta-i el. Și-l arătai pe celălalt care-mi pozase.

Privea ticălosul și compara să se convingă dacă într-adevăr pe ăsta-l desenasem.

Norocul meu că desenele toate erau reușite și semănau cu modelele de parc-ar fi fost fotografiile bine făcute, altfel o încurcam, că n-a rămas nici măcar un singur portret să nu fie bine studiat și comparat cu colegul care a pozat.

-Ce meserie ai, banditule ?

-Am fost elev la școala de arte și mă pricep la desenat.

Apoi, stând câteva clipe să gândească sau să scornească vreo ticăloșie din mintea lui cea neagră, îmi zise : -Nu cumva ăștia-s sfinți din aceia de ai vosrti ?

-Nu, domnu` comandant. Și mai prinseră curaj și ceilalți și începură să-l asigure că nu sunt nici un fel de sfinți reprezentați acolo în desene, ci-s capetele lor, a celor care au pozat.

-Ce condamnare ai ?

-Cincisprezece ani.

-Șterge-le și să nu mai desenezi, banditule ! Ne-am înțeles ?

-Am înțeles, domnule comandant.

Astfel am scăpat fără să-mi facă nimic.

Altă dată pentru asemenea faptă, dacă scăpam viu în urma bătăii ce aș fi primit-o, ar fi fost o adevărată performanță, dacă nu chiar o minune nemaipomenită.

**DUPA
MARTURIA LUI PUIU
ATANASIU**

privitor la înscenările judiciare din anul 1958.

CEL DE AL TREILEA MARTIRIU AL LUI RADU GYR.

Toți tiranii lumii acesteia, toți asupritorii, au menajat mai mult sau mai puțin pe cântăreții popoarelor. Excepție de la această regulă fac tiranii care au mâncat pâinea cea albă și scumpă a acestei țări.

Regimul generalului Aantonescu l-a vârat în pușcărie pe marele poet Radu Demetrescu Gyr.

De ce ??

Pentru a-și satisface ambițiile cazone de "mare salvator" al patriei. Generalul nu suporta să simtă pe cineva că-i stă în față.

La concursul pentru locul cel din frunte, un poet cu făptura umilă ca cea a lui Radu Gyr va sta totdeauna în fața unui trufaș general. Aceasta -fără onoruri dinainte organizate sau fanfare cu steaguri în frunte ce bat pasul în ritmul tobelor asurzitoare-.

Regimul generalului a inventat cea mai josnică umilință pentru tineretul făcând parte din Mișcarea Legionară :

"Reabilitarea" post-mortem pe frontul de răsărit în linia întâia, de unde se știe că puțini scapă vii sau întregi ! Ba a mai inventat o mișelie în plus față de câte au fost cunoscute până la data aceea :

Legionarii de frunte, expres nominalizați, trebuia să fie împușcați pe la spate de către chiar frații lor în timpul luptelor.

...

Trimis pe frontul de răsărit, Radu Demetrescu Gyr a fost rănit și invalidat încă la începutul luptelor.

A fost însoțit spre casă de un soldat. Un fel de escortă "specială". Ostașului i s-au dat instrucțiuni să prindă ocazia "că vrea să fugă" și să-l împuște pe la spate.

Tânărul soldat -om cu frica lui Dumnezeu- proaspăt scăpat din marele măcel, nu s-a pretat la o asemenea manevră diavolească.

...

A stat în închisoare până în anul 1954-1955, când, cu ocazia unei perioade de "dezgheț" politic a fost pus în libertate.

Atotputernicul Gheorghiu-Dej s-a aplecat la rugămintea președintelui Indiei ca să-l elibereze.

Mircea Eliade a fost cel care a intervenit la președintele Indiei, iar acesta -în continuare- la dictatorul României.

Din pușcărie, poetul a fost dus direct la spitalul "Caritas" pentru refacere, apoi lăsat liber în voia soartei !

Această perioadă de libertate a durat până aproximativ prin luna februarie 1958, când a fost din nou arestat.

...

De data aceasta oculă comunistă l-a introdus pe Radu Gyr într-o înscenare judiciară mârșavă și i-a aplicat un regim de exterminare lentă plină de sadism.

Diavolii regimului comunist țineau neapărat să compenseze perioada cât nu l-au avut pe poet direct în ghiare.

Oculă securisto-comunistă -în înscenarea imaginată- a plăzmit o gogoasă mai mare decât un munte :

Mai întâi securiștii au operat toate mutațiile, au înfăptuit toate manipulările -multe inimaginabile- ,abia apoi au trecut la arestări și punerea în scenă a murdăriei închipuite de mintea lor bolnavă și îngreunată de multă ură și mișelie.

Au procedat ca plugarul ce-și pregătește ogorul de toamnă pentru însămânțarea de primăvară.

Se aseamănă această înscenare cu un munte uriaș de ghiață (iceberg) ce plutește dinspre miazănoapte spre apele calde , învăluit în ceața rece.

PARTEA VAZUTA A ICEBERGULUI.

Pentru a înțelege întreaga înscenare judiciară în care a fost implicat poetul, voi prezenta mai întâi persoanele cele mai importante pe care securitatea comunistă le-a folosit. Pe umerii acestora oculta a clădit întreg eșafodajul înscenării.

Primul personaj este doctorul Aurel Marin din București -specialist O.R.L.- un adevărat savant în materie, recunoscut pe plan internațional.

Aurel Marin -în timpul studenției- a făcut și el parte din organizațiile legionare de tineret ale studenților.

După instaurarea regimului comunist în România și-a dat seama dincotro bate vântul.

A fost un om practic și bine informat. N-a mizat și nu s-a legănat în "vise dulci". Și-a dat seama că robia comunistă va fi de lungă durată. A intuit uneltirile oculte ce și-a propus distrugerea spiritualității creștine și naționale a neamului nostru și a celorlalte neamuri căzute în ghearele comunismului.

...

Aurel Marin s-a prezentat în fața camarazilor săi zicându-le :

-Fraților, eu mă retrag din Legiune.

Nu văd în viitorul apropiat nici o șansă de mai bine. Nu văd posibilitatea de a-mi continua cercetările de specialitate decât încadrându-mă în programul regimului comunist.

...

Astfel , Aurel Marin s-a despărțit onorabil de foștii săi camarazi.

În fața autorităților comuniste și-a făcut o autobiografie sinceră în care și-a recunoscut întreg trecutul său legionar. Apoi s-a înscris în partidul comunist -calitate fără de care nu ar fi putut să-și continue cercetările științifice.

Al doilea personaj este Puiu Atanasiu. Avocat de meserie. În Legiune avea grad, sau prefect legionar.

Trimis pe frontul de răsărit a căzut prizonier. Alături de alți camarazi de arme a refuzat să se încadreze în diviziile procomuniste. Din contra, împreună cu alți ostași din armata română căzuți în ghearele bolșevicilor, a organizat diferite acțiuni de protest contra samavolniciilor săvârșite de bolșevici împotriva prizonierilor români.

Pentru acest motiv -împreună cu alții- a fost ținut în prizonierat până în anul 1948.

Abia în anul 1948 a fost eliberat din lagărele rusești.

Predat autorităților române, acestea l-au internat într-un lagăr pe întinsul canalului Dunăre-Marea Neagră cu regim de deținut politic.

Abia în anul 1954 a fost pus în libertate.

După punerea în libertate, Puiu Atanasiu, împreună cu un alt camarad, -tot legionar-, pe nume Bărbulescu, a preluat un chioșc de ziare și tutun pe Calea Victoriei în București.

*

Al treilea personaj a fost unul pe nume LUCUȘA. Lucuța era inginer șef la uzinele "9 Mai" din București. Nu era legionar. A fost -în schimb- camarad de arme cu Puiu Atanasiu pe frontul de răsărit și în continuare prizonier prin lagărele din URSS.

În perioada 1954-1956 chiar conducerea partidului comunist a dat "indicații" verbale, recomandând directorilor de întreprinderi să angajeze și oameni cu dosarul "deochiat". Să mai "închidă ochii" la trecutul politic.

Economia era în vertiginoasă derivă tocmai din cauza lipsei de oameni competenți în posturile cheie. Aceste posturi cheie erau ocupate de diferiți indivizi adunați de prin sanșurile mahalalelor bucureștene.

Așa s-a ajuns la dublarea posturilor importante.

Lichelele dețineau puterea și avantajele personale, iar oamenii capabili și competenți erau cu munca și răspunderea.

*

Puiu Atanasiu a aflat -într-o bună zi- că poetul Radu Gyr trăia în crunte lipsuri materiale. A mai aflat că, făcându-i-se rău într-o stație de tramvai, a căzut leșinat pe peron.

Acest lucru nu l-a lăsat indiferent. Cu orice preț trebuia să-i sară în ajutor.

Îl cunoștea bine pe doctorul Aurel Marin. Îi cunoștea temperamentul și școala la care își făcuse educația. Chiar dacă doctorul a părăsit Legiunea, soarta unui om de talia poetului Radu Gyr nu putea să-l lase nepăsător și surd la "geamătul" de disperare.

Raționamentul lui Puiu Atanasiu a fost corect.

Doctorul Aurel Marin ajunsese un renumit specialist O.R.L., având venituri bănești uriașe față de ceilalți camarazi ai săi -oropșiți de regimul comunist.

Puiu Atanasiu i-a scris câteva rânduri doctorului, rugându-l să-l ajute pe poet.

Scrisoarea, și mai pe urmă ajutorul bănesc de la doctor, s-a făcut printr-o persoană interpusă pe nume Manolescu. Trebuia ferit doctorul de contactul direct cu poetul (O asemenea faptă constituia "crima" de "ajutor legionar" din punct de vedere comunist).

*

Doctorul Aurel Marin a fost trimis (de către conducerea țării) să participe la un congres al medicilor, care se ținea la Paris. El reprezenta știința medicală din România.

Cum era de așteptat, Aurel Marin a fost primit cu multă căldură de diaspora românească. A fost invitat la diferite "cercuri" ale diasporei -toți fiind curioși să afle din gura lui noutățile din țară.

Majoritatea zdrobitoare a celor care l-au primit la Paris pe doctor erau legionari -foști camarazi de luptă ai săi.

Agenșii securității au urmărit pe savant pe tot traseul său, înregistrând ce vorbește -și mai ales- cu cine vorbește.

La aceste discuții a fost evitată enunțarea terorii la care este supusă populația țării. Discuțiile s-au limitat doar la subiecte nevinovate ce nu puteau constitui acuze la persoana doctorului Aurel Marin.

Diaspora cunoștea prea bine situația din țară și a evitat cu grijă să-l pună în dificultate pe savant.

Totuși, aceștia nu cunoșteau perfect mecanismele oculte ale securității.

Diaspora nu și-a imaginat că securitatea poate să fabuleze, să inventeze "discuții", "comploturi" ce nimănui nu i-au trecut vreodată prin minte.

...

*

La Patriarhia din București funcționa o grupare mistică numită (de securitate) "RUGUL APRINS", al cărui motor era poetul SANDU TUDOR.

Scopul acestei grupări era menținerea trează a spiritualității românești în acele vremuri de cercetare satanică a neamului nostru.

Diferite opere literare ale talentelor din elita românească au fost înregistrate pe bandă magnetică spre conservare pentru generațiile ce vin.

Printre acestea erau și multe poezii ale lui Radu Gyr reproduse de însuși glasul poetului.

Una din cele mai importante poezii a fost "Ridică-te Gheorghe, ridică-te Ioane !".

...

*

Anii 1955-1956 au fost ani de ușoară destindere. S-a operat o slăbire perceptibilă a "șurubului".

S-a dat o mică grațiere pentru deținuții politici cu condamnări până la 5 ani. S-au desființat provizoriu pedepsele "administrative" date după bunul plac al securității, regimul comunist a mai dat puțină atenție și intelectualității.

În Capitală și în marile orașe de provincie s-au format timide cercuri intelectuale, unde se discuta orice, mai puțin politica partidului comunist.

Așa arăta partea văzută a "icebergului" ce plutea încet spre oceanele mai calde.

PARTEA NEVAZUTA A ICEBERGULUI.

Revoluția din Ungaria a demonstrat comuniștilor că regimul impus de Moscova n-are șanse de supraviețuire decât în condiții de teroare maximă. Întocmai ca în URSS.

S-a trecut la pregătirea ultimului asalt.

Mecanismele ruginite ale mișeliilor au fost unse cu vaselină multă și apoi puse toate odată în funcțiune.

Urma aducea la ieslea lui satan a țărănimii prin totala ei jefuire.

Această operațiune implica :

- Acțiuni de forță ;
- Arestarea în masă a frunțașilor țărănimii ;
- Întemnițarea persoanelor cu influență în mase și cei cunoscuți a avea experiență în lupta antibolșevică ;
- Șantaje de proporții.
- Crearea unei atmosfere de spaimă și nesiguranță.

Trupele rusești s-au retras dincolo de Prut. Oculă moscovită a chemat mișelimea din România la examenul de "doctorat".

Urma să fie găsită și ultima "necunoscută" a ecuației.

Această "necunoscută" trebuia să fie neaparat un "comandament legionar" cu multe ramificații -ca o pânză de păianjen- ce ar cuprinde întreaga țară.

Pentru toate acestea era nevoie de o fantezie în exces.

Fantezie exista. Mințile securiștilor deversau de atâta plin de fantezie.

Mai era nevoie și de un sprijin extern. Exista și acesta.

La răsărit tunurile rusești cu țevile țintind spre noi.

Din apus se auzea refrenul "adio și n-am cuvinte". Un fel de "pa și pusi". Din întreagă această orhestră se distingeau cu claritate vioara întâi aparținând Statelor Unite ale Americii.

Deci, nici o sansă din nici o parte.

Așa erau mânați din urmă de ciobanii revoluției ca o turmă jalnică de oi ce merg spre abator pentru tăiere.

...

*

Iată acum și compoziția "marelui" comandament legionar imaginat de oculta comunistă :

Securitatea a fixat ca șef al "comandamentului" pe legionarul BARBULESCU -vânzătorul de la chioșcul de ziare și țigări din Calea Victoriei.

L-au arestat.

A început tortura spre a-l face să recunoască "crima" de a fi comandantul suprem al complotului legionar antistatal. La a doua serie de torturi la care a fost supus, Bărbulescu a încetat din viață.

Cât zel și barbarie a pus securitatea în anchetă, omorându-l pe om numai la a doua serie de cazne !!

Nu-i nimic. Ancheta merge înainte !

Comandant suprem va fi următorul în ordine, adică avocatul Puiu Atanasiu, ortacul lui Bărbulescu. Doar au lucrat împreună la același chioșc de ziare și tutun, între pereții căruia se ascundea marele "comandament legionar" din România ?!

Deci, din punct de vedere "tactic", "strategic" și "militar" exista un comandant suprem în persoana lui Puiu Atanasiu.

Puiu Atanasiu -colac peste pupăză- fiind și avocat de meserie- "știa" și "învârtea" pe "nevinovata securitate" ,așa, "pe vârful degetelor". Se potrivea.

Marele "comandament legionar" inventat de securitate trebuia să aibă și un "șef spiritual".

Cine să fie ? Cine să fie ?!

L-au găsit : Este Radu Demetrescu Gyr. Doar el este autorul poemului "Ridică-te Gheorghe, ridică-te Ioane !

Intre timp securitatea a pus mâna și pe pelicula de la "Rugul aprins". Exista de acum și o probă materială grăitoare.

O revoluție legionară din interior nu era de conceput (pentru securitate) fără legături cu comandamentele legionare din străinătate în fruntea cărora se găsea Horia Sima.

Nimic mai simplu.

N-a fost trimis în străinătate doctorul Aurel Marin ca "să aducă ordine" și planuri de la Horia Sima ??

N-a luat acesta legătura cu toate anexele comandamentului legionar de la Paris ??

Ce a căutat Aurel Marin la Congresul Medicilor ?...

Participarea doctorului Aurel Marin la Congres a fost doar "o mască", un pretext. În dosul acestei forme nevinovate se ascundea punerea la cale a "loviturii armate" de tip "legionaro-fascist"!

Îată-l pe bietul doctor pus "călare pe băț" În calitate de "curier" al "fantasticului" comandament legionar care urma să dea semnalul revoluției la București.

*

În timpul procesului -la interogatoriu- doctorul Aurel Marin a spus adevărul așa cum a fost : Că întâlnirile cu membrii diasporei n-au avut nimic politic în ele.

Numai că nu declarațiile din fața instanței au fost luate în considerare, ci acelea de la dosar care au fost smulse de securitate prin torturi, șantaj sau amenințări.

Se pare că doctorul Aurel Marin n-a fost torturat. Și-a dat seama că nu există nici o scăpare. Până la urmă tot va trebui să accepte sub tortură declarațiile ticluite. Astfel a semnat toate declarațiile așa cum le-a ticluit securitatea ca să iasă "pasiența".

În manipularea și înșelătoria făcută de securitate doctorul Aurel Marin trebuia să aibă calitatea de martor.

Nu s-au putut abține și l-au inculpat și pe dânsul, potcovindu-l cu 25 de ani muncă silnică.

Lovitura de stat imaginată de securitate era armată. Deci, trebuia să se dovedească existența armelor. Ori securiștii n-au reușit să dovedească nici măcar existența unor pistoale cu dopuri sau cu apă.

Au rezolvat și această "spinoasă" problemă :

L-au bătut pe bietul inginer Lucața până ce acesta a recunoscut că are un depozit de armament la marginea satului unde s-a născut.

Zeci de mașini încărcate cu securiști s-au deplasat la fața locului. Au scormonit pământul, prefăcându-se a fi plini de emoția celor ce vor găsi.

Bineînțeles- nu s-a găsit nimic.

Nu contează că n-au găsit nimic.

Contează că există la dosar o declarație în care se pomenește de existența unui depozit de armament.

Mai știi ? Poate că între timp alți "bandiți" au mutat depozitul în altă parte!

Orice persoană care numai a dat bună ziua lui Puiu Atanasiu a fost botezată de către securitate cu denumirea de "șef al comandamentului regional"! În cel mai bun caz era etichetat drept "curier" al unui "comandament" ce urma să fie inventat ulterior.

În cadrul acestui păienjeniș imaginat de securitate au fost agățate fel de fel de "comandamente" legionare, constituind punctele centrale ale marilor înscenări din anul 1958.

Au mai existat și mici grupuri disperate de intelectuali care au făcut de toate în viața lor în afară de politică.

Au existat oameni condamnați chiar și individual :

-Unii pentru că în timpul revoltei de la Budapesta au fost prea bine-dispuși ;

-Alții pentru că erau prea grăbiți la mers pe drum.

-Alții că au privit chiorâș la portretele marilor dascăli !.

-Și câte și mai câte astfel de "crime" inadmisibile într-un regim "umanitar " comunist.

Ariergarda arestaților o formau MARTORII LUI IEHOVA ca reprezentanți ai sectelor interzise.

Din "comandamentul central legionar" imaginat de securitate mai făceau parte și :

Ibrăileanu, vechi legionar ;

Rică Zamfiroiu -profesor de istorie. Legionar.

Nichi Groza -legionar și acesta.

Procesul s-a judecat.

Sentinta a fost următoarea :

-RADU DEMETRESCU GYR : condamnat la moarte ;

-PUIU ATANASIU : condamnat la moarte ;

-IBRAILEANU. . . : condamnat la moarte ;

-LUCUȘA. . . : condamnat la moarte ;

-RICA ZAMFIROIU : condamnat la moarte ;

-AUREL MARIN : condamnat la 25 de ani muncă silnică.

Nemernicii au implicat-o în proces și pe fiica lui Rică Zamfiroiu, pe nume Rodica Zamfiroiu, pe care au condamnat-o la 15 ani muncă silnică.

. . .

RECURSUL

La recurs toate condamnările la moarte au fost comutate în muncă silnică pe viață.

Rezultatul recursului n-a fost comunicat condamnaților.
Aceștia au fost ținuți -în continuare- în camerele osândiților la moarte care aveau un regim special :

-condamnatii erau legați cu lanțuri grele la picioare ;

-s-a aplicat un crunt regim de batjocură și teroare din partea gardienilor .

Gardienii care-i păzeau au fost special selecționați din rândurile celor mai proști și fără suflet.

Securitatea -care-i dirija pe gardieni- urmărea din umbră efectul distructiv și de uzură a forțelor psihice ale deținuților.

Situația aceasta de spaimă, că la fiecare răsucire a cheii în broască ar fi momentul decisiv al execuției a durat un an de zile...

Abia apoi li s-a comunicat condamnaților comutarea pedepsei din condamnare la moarte, la muncă silnică pe viață și li s-au tăiat lanțurile de la picioare.

În continuare, Radu Demetrescu Gyr a fost ținut într-un crunt regim ce alterna între viață și moarte.

Când administrația constata că este aproape de moarte, poetul era dus la spitalul închisorii Aiud pentru revigorare. După ce se mai întrema puțin era din nou supus regimului de exterminare.

Iată cum "experiența Pitești" o aplicau acum mișei în într-o nouă variantă, de lungă durată, la închisoarea Aiud.

REGIMUL DE TEROARE APLICAT POETULUI

Așa a durat teroarea împotriva poetului cu tot felul de "șocuri" tip "Macareno" până în anul 1962, când i-a pregătit ultima lovitură :

"Dacă nu cedează și nu se leapădă de trecutul său legionar, îi vor aresta soția și fiica".

Marele poet păstra pentru soția și fiica sa Monica (Luminița) un adevărat cult plin de duioșie și dragoste familială.

Ultima lovitură bine calculată și îndelung dospită în mințile satanice ale mișeilor -a avut un efect maxim :
Poetul a cedat !

SFARȘITUL DOCTORULUI AUREL MARIN.

În privința doctorului Aurel Marin se știe că acesta a funcționat la spitalul penitenciarului Aiud ca medic-deținut până prin anul 1960-1961, când a fost pus în libertate.

A fost repus în aceeași situație ca înainte de arestare. Cu o mică deosebire : de acum doctorul Aurel Marin era însoțit peste tot , ca o umbră, de către o femeie care îi era asistentă.

Într-o bună zi , a căzut jos și a murit.

Persoane mai apropiate doctorului presupun că moartea n-a fost naturală. Că ar fi vorba de un asasinat.

Asistenta care l-a însoțit peste tot pe doctor ar fi fost o agentă în slujba securității, a cărei misiune a fost ca să-l asasineze pe doctor.

Această variantă despre soarta doctorului Aurel Marin poate fi adevărată sau poate fi numai o fabulație creată -pe drept- de mințile oamenilor ce trăiesc într-o veșnică teroare, suspectați și suspectând la rândul lor pe călăi.

În ce mă privește pe mine, cred că a fost vorba de un asasinat. Din postura în care se găsea doctorul, cunoștea prea multe. De aceea el trebuia să moară.

Și alții cunoșteau multe. Dar nu erau în postura doctorului. Pe aceștia oculta comunistă i-a lăsat să moară în paturile lor.

INCHISOAREA PITEȘTI.

1949 - 1951

Dacă zici "iadul pe pământ" nici atunci n-ai spus suficient ca să exprimi ce a însemnat închisoarea Pitești pentru studenții români.

Din cercetările făcute până în prezent rezultă că această nimicire a tineretului român a fost proiectată ca un "plan strategic" cu mult înaintea marilor arestări din anul 1948. Ea a fost proiectată la Moscova de NKVD și încurajată de alte cercuri oculte internaționale.

Metoda de lucru s-a bazat pe rezultatele experiențelor făcute în Uniunea Sovietică de schimbare a reflexelor condiționate și de formare a altora decât cele dobândite prin educație de până atunci (hipnoza prin teroare ; vezi procesul mareșalului Tuhacevski).

Deținutul era supus unor torturi inimaginabile în celula în care își executa pedeapsa, zi și noapte, până la limita vieții. Când se observa că victima poate să moară era din nou readusă la viață, iar tortura se repeta de la capăt.

Tortura dura atâta până când victima din erou devenea mișel.

Din credincios - necredincios ; până când din chinuit devenea el însuși torționar. Toți centrul nervoși își schimbaseră atitudinea, devenind exact invers de cum fuseseră înainte ; din anticomunist convins devenind comuniști convinși

Nu era posibil nici un fel de simulacru. Cea mai mică ezitare era pedepsită cu trecerea din nou prin toate fazele torturilor destinate celor nereeducați.

S-au folosit metode de șoc, care aveau darul, pe lângă tortură, să distrugă și latura afectivă a sufletului uman încă din prima clipă.

Nu fac aici nici un comentariu al evenimentelor. Cititorul se va convinge singur din lectura mărturiilor care sunt scrise.

Această acțiune a fost pusă în practică de un student pe nume Eugen șurcanu, comunist infiltrat în închisoare prin înscenarea unui proces de "omisiune de denunț" și condamnat la 7 ani de închisoare corecțională. Condamnarea lui șurcanu n-a fost decât un alibi, care a îmbrăcat un lup în blană de oaie spre a fi introdus în staul ca să sfâșie toată turma. A reușit să sfâșie și a reușit să-și ia și răsplata în fața plutonului de execuție, căci așa știu comuniștii să-i răsplătească pe cei care-i servesc cu mult zel.

**MARTURIA LUI
GHEORGHE SUROIU**
privitor la începutul "reeducării" la închisoarea Pitești

PRIMA LOVITURA.

La începutul anului 1949, după ce fusesem judecați și condamnați, am plecat de la închisoarea Jilava la închisoarea Pitești destinată studenților.

În această cameră eram încarcerati toți absolvenții anului 4 al facultății de medicină din București, care fusesem implicați în lupta anti-comunistă. Îmi amintesc doar câteva nume : Nuti Pătrășcanu, Alego Popescu, Borcea, și așa mai departe până la numărul de 20.

N-aveam un regim sever, ba chiar pot zice că era destul de lejer față de anchetele dure prin care trecusem și față de năduful suportat la Jilava.

Noi cei din această celulă, făceam cu rândul și pe plintoanele , întreținând curățenia pe coridoare și servind mâncarea la deținuți. Gardienii erau toleranți, mai puteam să ne strecurăm dintr-o celulă în alta și astfel să cunoaștem și pe alți camarazi mai proaspăt arestați și condamnați și odată cu aceasta și ultimele noutăți.

Pe data de 19 aprilie 1949 veni și primul lot de suceveni. Lot mare, majoritatea având condamnări cu muncă silnică și temniță grea ; dar -o parte mai mică din aceștia aveau condamnări pe diferite termene cu închisoare corecțională. Un număr de șase din aceștia au fost încarcerati în celula nr. "6" situată exact vizavi de celula noastră. Aceștia erau : șurcanu Eugen, Onișor, Ghebac, Ticu Craiu, Mărtinuș și încă unul de a cărui nume nu-mi aduc aminte.

Habar n-aveam ce gândesc aceștia sau cum sunt ei organizați. Ne-am strecurat în celula lor și ei într-a noastră și discutam prietenește și sincer tot ce știam.

Mă întreba șurcanu pe mine : Mă, voi vă mențineți pe poziție ?

-Se poate ? îi răspundeam eu, ce oameni am fi dacă după câteva luni de pușcărie am deveni fricoși și trădători ?

M-a întrebat cine-i șeful, care-s cei de care ascultă masa de deținuți : îl interesa numai oamenii bravi, iar eu i le

spuneam pe toate, mereu pe cele care le socoteam drepte și adevărate, departe de mine vreo bănuială de mișeliile ce zac în sufletul acestui om.

După vreo zece zile de asemenea iscodeli, dintr-odată gardianii au închis celulele, instituind un regim extrem de sever, de o strictețe maximă. N-am mai fost scoși pe coridor să mai facem serviciul de plantoane, în schimb acest lucru a fost preluat de șurcanu și cei de la celula numărul 6.

Hârdăul cu mâncarea se ducea prima dată în celula lor, unde aceștia alegeau ce era mai bun, pe săturate, și numai apoi împărțeau ce mai rămânea la celelalte celule.

Acest lucru a durat până aproximativ la 15 mai 1949, când -la un moment dat- gardianul deschide ușa și introduce peste noi pe șurcanu împreună cu cei cinci colegi de celulă, cu bagaje cu tot și, fără să rostească o vorbă, închide ușa.

Noii veniși au lăsat bagajele jos, iar șurcanu - hodoronc-tronc- începu să ne țină un discurs cam în felul următor :

-Noi suntem veniți de la Iași și Suceava, ne-am rupt de toată credința legionară avută înainte, am părăsit toate credințele obscurantiste -religioase- și suntem decizi să terminăm cu banditismul.

Cine-s de acord cu acest punct de vedere să treacă acum lângă noi !

Stupoare pe toți cei douăzeci. Începeam să înțeleg toate mișmașurile făcute de administrație pentru a pregăti clipa aceasta. Dar încă înțelegeam prea puține.

Bineînțeles că nimeni dintre noi nu a trecut alături de el, ba un oltean mai curajos din fundul camerei i-a răspuns clar că nu trecem.

Atunci cei sase, ca la o comandă, au scos din bagaje cozi de mătură, dinainte pregătite, și au început să ne lovească fără milă sau rușine.

Răbdam și încasam lovituri nemiloase. Ne-ar fi fost mai ușor să contraatacăm și să-i anihilăm , căci eram de trei ori pe atâția și aveam avantajul moral de luptători anticomuniști, față

de câțiva mișei și trădători. Dar , antecedentele proaspete de colaborare ale acestor ticăloși cu administrația, sau mai bine-zis, administrația care acționa prin intermediul lor, ne-a inhibat toate forțele încât în afară de o apărare pe care o face un copil când tatăl său îi aplică o corecție după zicala biblică : "nuiaua este ruptă din rai", altceva nu am făcut.

INTERVENȚIA DIRECTORULUI AL. DUMITRESCU.

Cam după o oră de butucire a noastră au obosit și șurcanu s-a repezit la ușă bătând puternic cu pumnul.

Pe loc ușa s-a deschis și iată-l pe directorul Dumitrescu cu o stinghie de lemn pătrat de esență tare în mână că apare urmat de o ceată întreagă de gardieni.

Ia cuvântul șurcanu :

-Domnule director, noi suntem o serie de studenți care am renunțat la toate concepțiile obscurantiste mistico-legionare, burgheze și de altă natură și vrem să ne reeducăm spre a fi de folos societății, dar legionarii au sărit pe noi să ne omoare !

Directorul Dumitrescu își compuse atunci o figură plină de agresivitate, inhalând aer cât mai mult în piept ca să zică ceva împotriva noastră.

Atunci am luat cuvântul eu , zicându-i directorului :

-Domnule comandant, în aceste condiții care au apărut astăzi, noi nu suntem siguri pe viețile noastre.

-Ce măăă, nu mai sunteți siguri pe viețile voastre ?!

Și încep să mă lovească cu acea stinghie de lemn până a obosit, iar noi toți -și mai ales eu- simțeam că suntem pierduți.

Nu a permis niciunuia din cei ciomăgiți să ia cuvântul, ci după ce a terminat de a mă bate ne zise la toți :

-Să nu mai aud nimic ! Toată lumea face ce zic acești oameni cinstiți care au lepădat banditismul și sunt pe drumul cel bun !

A făcut stânga-mprejur , lăsându-ne pe mâna fiarelor. Nu mai era nimic de făcut decât de răbdat. Dar nici unul nu și-a dat seama de ce urmează, căci dacă am fi știut riscam moartea care ar fi fost cu mult mai simplă și mai puțin dureroasă.

PE MANA CALAILOR

După ieșirea directorului din cameră , șurcanu, privindu-ne crunt și cu o ură nemaîntâlnită la cineva în priviri, ne porunci să luăm poziția chinuitoare la marginea patului cu mâinile întinse, cu privire țintă într-un punct fix, fără să avem voie a privi în dreapta sau stânga, apoi, pe rând , am trecut la autodemascare.

Victima trebuia să stea în poziție de drepti și să răspundă la întrebările puse de șurcanu, acesta era bine informat de conținutul dosarului și de atitudinea avută de victimă după arestare și condamnare. Cea mai mică nesinceritate în această demascare era pedepsită pe loc. Studentul era dezbrăcat în pielea goală, întins pe jos și bătut până la leșin în fața celorlalți, care asistau neputincioși și îngroziti la toată grozăvia ce se dezlănțuise.

N-a fost unul care să scape netorturat și mulți dintre noi treceau de mai multe ori la rând prin faza torturii.

După ce-ți făceai autodemascarea, care consta nu numai din propriile fapte ce nu le-ai declarat la securitate, ci și împotriva colegilor de școală, vecini, rude ; chiar și împotriva gardienilor sau alt personal din închisoare mai omenos și toate acestea se verificau prin ceilalți torturați ; iar cea mai mică nepotrivire era crunt pedepsită.

Aceasta a fost faza verbală, după ce a urmat faza scrisă ; dar numai după ce erai considerat vidat de tot ce ai în tine.

Așa a arătat faza întâia care a durat câteva săptămâni fără întrerupere zi și noapte și simțeam cum ne pierdem, cu toate că încă mai aveam putere, dar nu puteam aprecia câtă, căci torturile neîntrerupte ne copleșeau cu totul.

Primul pe care l-am văzut căzând și trecând de partea torționarilor a fost Nuti Pătrășcanu, paharul pentru colectat otrava suferinței se vede că i-a fost mai mic decât al celorlalți și ajunsese să se umple și să deverseze. Nu ne dădeam seama dacă Nuti Pătrășcanu a trecut de partea lor pentru a se salva pe sine și pe alții, sau că, părăsindu-l puterile, noile reflexe condiționate au pus stăpânire totală pe el.

Multe aș mai avea de spus din această primă fază a disperării, dar mă simt copleșit atât de amintirea lor, cât și de atacurile otrăvite cu care neocomuniștii ne asaltează acum pe un câmp pustiu ; când oameni care-și zic intelectuali se mulțumesc, susținându-le, cu cunoștințele dobândite în școala generală dintr-un manual unic de istorie, autor avându-l pe un oarecare Roller.

EXPLICAȚII **PRIVIND PRIMUL ATAC AL LUI ȚURCANU DE LA** **ÎNCHISOAREA PITEȘTI.**

Deci, începutul "reeducării" a pornit cu șase inși în fruntea cărora s-a găsit șurcanu.

Pe măsură ce creierele erau "spălate", cu oamenii compromiși și transformați în fiare, șurcanu și-a mărit echipa de roboți. Aceștia executau orice ordin cu o fidelitate de neimaginat. Numărul roboților creștea cu fiecare tânăr care se prăbușea.

În mod sigur, pe lângă cei șase care au efectuat primul atac au mai existat încă pe atâția introduși prin diferite camere ca delatori pentru "pregătirea terenului".

Orice deconspirare a acestei acțiuni era pedepsită cu torturi mortale. Torturile se executau în fața celorlalți care asistau îngroziți și neputincioși.

În acea perioadă, mulți au fost omorâți în torturi.

Așa se explică existența unui număr destul de mare de reeducați în atacul săvârșit de șurcanu pe data de 6 decembrie 1949 (Sfântul Nicolae) într-o cameră mare de pe secția "corecție".

Așa se explică cel de al doilea atac -și cel mai feroce- executat la data de 25 decembrie 1949 în camera " 4 spital " împotriva căpeteniilor studențimii.

Cei agresați la acea dată au fost vreo 20 de inși. Agresori -încă odată pe atâția sau chiar de trei contra unu. Deci, aproximativ 40 sau 60.

Majoritatea dintre aceștia au fost introduși cu mult înaintea în cameră pentru ca fiecare dintre ei să-și repereze cu precizie victima pe care o va ataca.

Metoda aceasta a constituit "ARMA NOUA" pe care comunismul a introdus-o în luptă. Această "armă" a făcut ravagii. Procedeu a fost importat cu numele său propriu : "Metoda demascărilor".(Și a intrat în dotarea securității sub numele de "Ancheta perpetuă").

Metoda a fost bine experimentată în Uniunea Sovietică -de unde a fost importată-, dar a fost aplicată la Pitești cu mult mai multă ferocitate decât acolo.

În Uniunea Sovietică -se zice- că a fost aplicată deținuților de drept comun.

Nu mă îndoiesc de aceasta.

Dar, sunt cu atât mai mult convins că a fost aplicată și deținuților politici.

Zeci de milioane de robi constituiau deținuții politici.

În Uniunea Sovietică, oameni bravi erau transformați în "mielușei" în cel mult o noapte sau două de tortură. La Pitești a fost nevoie de luni întregi de supliciu până când structurile spirituale au fost modificate cu 180 de grade.

Explicatia e simplă :

*În Uniunea Sovietică n-a existat o "Legiune"
disciplinată care să știe ce vrea !*

*N-au existat tineri creștini care să se fi pregătit
anticipat pentru a rezista la prigoană.*

Vai nouă, românilor !.

*Ne-am imaginat toate supliciile posibile în frunte cu cel
al morții prin împușcare, dar, supliciul reeducării n-a fost
intuit de nimeni.*

**MARTURIA LUI GHEORGHE
MARUȚA**

"Mișcarea Tineretului Regalist".

Această organizație a fost inițiată de mine și unul pe nume Radu Mitescu.

Radu Mitescu era șeful lotului. În timp ce eram urmăriți de securitate, acesta a reușit să se sustragă arestării, astfel am rămas eu șeful lotului.

Denumirea organizației : "Mișcarea Tineretului Regalist", am dat-o astfel pentru că așa am crezut noi că putem mai bine să concretizăm lupta anticomunistă.

În ziua de 4 noiembrie 1949 am fost judecați și depuși la penitenciarul Jilava, unde am suportat un regim de înfometare crâncenă.

Pe data de 29 decembrie 1949, un număr de 16-17 persoane -care erau studenți- am fost transferați la penitenciarul Pitești.

Încă de la Jilava, securitatea a avut grijă să lanseze zvonul că studenții vor fi adunați toți în penitenciarul Pitești, unde li se va aplica un tratament "preferențial", în sensul că vor avea cărți de citit, pachete, legături cu familiile prin vorbitoare, etc.

Studenții și elevii vor fi privilegiați, deoarece din punctul de vedere al regimului comunist aceste două categorii de deținuți erau elemente tinere și "recuperabile".

La închisoarea Pitești am fost încarcerați într-o cameră de la subsol, având un program destul de lejer.

Nu departe de acea cameră era și baia cu dușuri a închisorii. Când eram scoși la baie, gardianul ne zicea :

-După ce terminați să mă anunțați ca să deschid ușa.

Ziceam între noi că se confirmă zvonurile auzite la Jilava despre Pitești cu regimul său blând, fără strictete și teroare cum era la Jilava.

Lângă camera de baie era un cântar zecimal pentru cântărit alimentele. Noi ne-am cântărit la intrarea sau la ieșirea din baie.

La înălțimea mea de 1,80 m. cântăream 45 de kilograme. Abia atunci mi-am explicat ametele ce le aveam când mă ridicam din poziția culcat. Toți arătam la fel. Eram adevărate stafii venite din lumea cealaltă.

LA CAMERA " 4 SPITAL "

În acea cameră am stat exact o lună de zile. Pe data de 20 ianuarie 1950, gardianul a zis să ne facem bagajele și cu ele în mână am fost conduși la camera " 4 spital" de la etajul I.

-șurcanule. Uite, ți-am adus noi oaspeți.

șurcanu, în calitate de șef de cameră, se prefăcu a fi foarte binevoitor și cu o voce blândă ne-a zis :

-Măi băieți, acum ocupați și voi locurile ce le găsiți libere. Știți voi cum e când vii mai pe urmă, ocupi ce este liber.

Locurile libere în cameră erau răsfirate printre ceilalți pe care i-am găsit acolo. Nu s-a brodit nici măcar doi dintre noi să fim unul lângă altul.

Cum eu am intrat ultimul în cameră am găsit doar un singur loc liber -penultimul de lângă ușă. Pe ultimul pat era întins un tânăr ce părea grav bolnav. Nu putea nici să se scoale din pat. Ceva mai târziu am aflat că bolnavul se numea Bogdanovici Alexandru -șeful unui grup legionar din Iași.

-Pot să stau aici, domnu` șurcanu ?

-Da, așează-te acolo, a răspuns șurcanu cu o voce ce trăda multă bunăvoință.

Primele zile la camera " 4 spital " au fost de relaxare. Băștițașii acestei camere ne-au provocat la discuții : De unde venim ? Pentru ce am fost arestați ? Cine a rămas nearestat ?.

Toate aceste întrebări -ba unele total neobișnuite-mi-au dat de bănuț că aici e ceva necurat și am devenit circumspect.

Bogdanovici încerca să-mi sugereze grozăvia care ne așteaptă. Voiam să descifrez și să talmăcesc cele zise de dânsul în șoaptă, dar n-am reușit să pricep aproape nimic.

O dată, în timpul mesei, când toți erau atenți la mâncare, Bogdanovici mi-a șoptit :

-Fii atent ce vorbești, că se vor întâmpla niște lucruri" ..

Din acel moment am fost și mai precaut, dar eram departe de a bănuț ce mă aștepta.

Cu toții simțeam că ceva planează deasupra noastră, ceva nedefinit.

Îmi aminteam că în timp ce eram încă în carantină în camera de la subsol -în ziua de Crăciun- am auzit niște țipete de om torturat. Parcă acele țipete veneau din partea aceasta a închisorii unde ne găseam noi acum. Adică de la camera "4 spital".

După trei-patru zile, șurcanu a schimbat foaia bunăvoinței și a strigat autoritar la noi :

-Toată lumea dreți ! Nu mișcă nimeni ! Toată lumea trece în fața mea !

Eu stăteam liniștit pe pat, nu puteam să-mi imaginez că această poruncă mi se adresează și mie.

-Banditule, tu nu te scoli ?

M-am ridicat imediat de pe pat trecând la rând. Începea să intre frica în mine, căci am observat legăturile cordiale care existau între șurcanu și gardieni. Ba chiar de supunere a gardienilor în fața lui șurcanu. Vorbele lui Bogdanovici abia acum începeau să aibă înțeles.

șurcanu începu următorul discurs -aproximativ- :

-Trebuie să știti că viitorul omenirii este comunismul.

Clasa muncitoare ne hrănește pe noi "bandiții" pe gratis. Muncitorii care trudes din greu ne dau de mâncare nouă, la niste trântori, care, în loc să fim alături de întreg poporul

muncitor, ne-am arătat colții și am luptat împotriva clasei muncitoare.

Până aici a fost ! Colții vor fi ruși, cu sau fără voia voastră. De aici nu scapă nimeni fără să-și fi lepădat definitiv toate concepțiile legionaro-fascisto-burgeze, etc.și fără să declare tot ce n-a declarat la ancheta securității.

Zadarnică a fost toată prudența mea de a nu scăpa vreo vorbă necugetată, că năpasta totuși m-a ajuns.

BATAIA

La un semn făcut de șurcanu, ajutoarele lui -cei peste treizeci de locatari ai camerei- au scos de sub rogojini, de sub saltele, ciomege, capete de priciuri, bucăți de cabluri groase și elastice. . . și începură să ne lovească. În cap, peste picioare, peste față. Nu conta că loviturile puteau fi mortale.

N-am trecut la contraatac, ci ne-am apărat numai de lovituri pe cât a fost posibil. Ne dădeam seama că trebuia organizată și dirijată din umbră de securitate.

A durat această bătaie cam peste o oră.

Echipa de bătauși a fost aranjată de către șurcanu pe două rânduri. Noi, ceilalți, trebuia să trecem printre rânduri sub ploaia de lovituri ale torționarilor.

Acela dintre noi care a încercat cea mai mică opoziție sau protest în fața acestei samavolnicii, era trântit la podea și bătut individual de câte trei-patru torționari pe unde se nimerea.

A durat această bătaie vreo trei ore până ce torționarii au obosit de atâta "trudă" ce au depus schingiuindu-ne.

Am fost din nou rânduiți cu toții într-un flanc cu fața la torționari. În fruntea lor se afla șurcanu.

șurcanu a întrebat pe unul din lotul meu :

-Cine e șeful lotului ?

-Măruță, răspunse acesta arătându-mă pe mine.

Apoi șurcanu mi se adresă mie :

-Ia cârpește-le câte o palmă la fiecare !

-Cum să-i pălmuiesc, domnu` șurcanu, când ei îmi sunt prieteni ?

-Fu. . . Dum. . . Paștele . . .Lasă că le dau eu să vezi și tu cum se lovește.

Văzându-i trupul vânjos și mâna puternică, arătând mai mult a labă de urs, l-am oprit zicând :

-Lăsați, domnu` șurcanu, le dau eu câte una.

Am tras câte o palmă la fiecare, ușor ca să nu doară, iar formalitatea să fie îndeplinită.

-Fu . . .Dum . . .mă-tii de bandit. Ia vino încoace să-ți arăt eu cum se dau palmele.

Zicând aceasta îmi trânti fulgerător o palmă atât de puternică, încât mă azvârli din mijlocul camerei tocmai cu capul în tinetă lângă perete. In cădere mi-a sărit mâna stângă din umăr, iar cea dreaptă s-a fracturat.

N-a fost de-ajuns atâta, ci m-a prins cu mâna stângă și îmi trânti un pumn în piept. Am căzut cu coastele pe marginea patului care n-avea etaj, fracturându-mi toate coastele de pe partea dreaptă. Apoi a sărit ca o fiară asupra mea, începând să mă lovească și să mă calce în picioare.

În zadar mă călca în picioare, că eu nu am mai simțit nimic. Am leșinat de durere.

Când m-am trezit din leșin, unul din torționari mă doftoricea. Acela era Nuti Pătrășcanu care făcea pe doctorul, fiind unul din bătăușii de frunte.

A reușit să-mi potrivească mâna la loc, dar mâna dreaptă, care era fracturată, s-a umflat îngrozitor.

Întreaga doftoriceală mi-a făcut-o Nuti Pătrășcanu și cu asta am rămas până la capăt, vindecându-mă fără nici o altă asistență medicală.

Am avut noroc cu loviturile grave de la început, căci am fost lăsat în pace un timp. șurcanu se ocupa de torturarea celorlalți camarazi ai mei fără întrerupere.

Pentru mine a rămas doar poziția fixă la marginea patului -chin destul de mare și acesta, dar era floare la ureche față de chinurile prin care treceau ceilalți.

ȚURCANU ȘI BOGDANOVICI.

Din când în când, șurcanu , scrâșnind din dinți, se adresa lui Bogdanovici, care nu se putea ridica din pat :

-Mă, tu, prietenul meu cel mai bun, de mâna mea ai să mori! Și se repezea la el, lovindu-l, așa culcat cum era și în imposibilitate de a mai face vreo mișcare.

Cum patul meu era chiar lipit de al lui Bogdanovici, simțeam dinspre el o duhoare de urină și de hoit în descompunere. Nu putea să se dea jos din pat, se urina pe el. Cu toate acestea nu scotea nici un geamăt, nu schița nici un semn de durere. Durerile acestui om trebuiau să fie groaznice, căci, o dată s-a întors puțin în pat sub pătura sură și aspră unde zăcea în pielea goală.

Fesele și pulpele picioarelor păreau o carne tocată - parcă terfelită prin gunoaie. Aveam impresia că el a fost bătut cu o scândură prevăzută anume cu cuie încârligate. Numai așa puteam să-mi explic halul în care era.

Într-o dimineață am încercat discret pe sub pătură să-l mișc, dar trupul îi era rece.

După numărătoare a fost pus într-o pătură și scos afară pe coridor.

Dacă moartea lui a fost reală sau numai aparentă, asta n-am de unde s-o știu.

La sosirea lotului meu în camera " 4 spital ", supliciuul lui Bogdanovici era încheiat. Loviturile ce i le mai dădea șurcanu din când în când erau fără efect. Lovea ca într-un sac. Bogdanovici nu schița nici un gest de apărare sau durere.

MOARTEA STUDENTULUI GIGI VATAȘOIU.

După vreo 12 zile de la sosirea noastră în camera " 4 spital " am fost scoși la baie.

Aranjamentul pentru baie l-a făcut însuși șurcanu. În față mergea un torționar "reeducat". După el tot câte o victimă și câte un torționar. În prima serie erau 12 victime și 13 torționari.

Printre cei care au plecat în prima serie a fost și Gigi Vătășoiu -student și coleg de an cu mine. Eu am rămas în seria următoare.

Se pornea din cameră în rând câte unul și în pas alergător.

Auzeam încă tropotele celor care se depărtau, când deodată am auzit un țipăt și apoi cineva a strigat cu glas tare : Mă, ce faci ?..Înapoi !

I-am văzut pe toți venind înapoi și luându-și locul în poziție fixă pe paturi. Dintre ei lipsea Gigi Vătășoiu.

La scurt timp după aceasta am auzit bocănituri pe coridor, ca un fel de activitate de lucru. Nu mi-am putut da seama despre ce poate fi vorba. Cam pe la ora două ciocăniturile au încetat pe coridoare, iar noi am reluat programul de baie.

Pe golul scărilor era deja montată plasa de sârmă. Acesta era singurul loc pe unde era posibilă o sinucidere, aruncându-te cu capul în jos.

Abia târziu de tot am aflat că Gigi Vătășoiu s-a aruncat cu capul în jos pe acest gol, murind pe loc.

(Este de remarcat că doar cu câteva luni mai înainte s-a sinucis în același mod, dar la capătul opus al penitenciarului, studentul Șerban Gheorghe -vezi "Memorialul ororii", ed.Vreamea, București 1995 , pg.698).

Gigi Vătășoiu, încă liber fiind, ne-a spus-o tuturor, că în caz de arestare și torturare, el se va sinucide. Se vede că a avut curajul să se țină de cuvânt.

Acest eveniment despre care nimeni n-a suflat o vorbă atunci pe loc, a fost urmat de cea mai minuțioasă percheziție ce mi-a fost dat s-o suport în închisoare. Percheziția a fost efectuată de însuși șurcanu și de roboții lui.

INSPECȚIA.

Era pe la sfârșitul lunii februarie 1950, când într-o zi a fost introdus în cameră un tânăr student cu față de copil. Să fi avut vârsta de 19-20 de ani. Numele lui : Niță Cornel.

A fost direct introdus în "focurile reeducării", adică în torturi cumplite alături de noi ceilalți.

Toată noaptea am petrecut-o în torturi groaznice aplicate de însuși șurcanu sau echipa sa de peste treizeci de torționari, toți cu creierile "spălate" și transformați în roboți docili, fără voință și inițiativă decât acea impusă de șurcanu.

Pardoseala era stropită cu sânge, hainele celor torturați - la fel.

A trecut ora deschiderii, s-a servit terciul și am fost obligați să stăm cu mâinile în buzunar, cu privirea fixă la bec, fără să facem nici cea mai mică mișcare în dreapta sau în stânga.

șurcanu a ieșit din cameră, dar peste un minut sau două a reintrat ca o furtună :

-Măi, fiți atenți. Avem control. Când strig dreپți, toată lumea se va ridica în picioare.

După câteva minute, primul gardian deschide ușa, zicându-i lui șurcanu : -Au intrat pe secție !

N-a terminat bine de zis că ușa s-a deschis larg și în cameră au intrat doi indivizi îmbrăcați civil și doi îmbrăcați militar, ambii având grade superioare.

Pe individul civil din frunte, ce se vedea că e șeful "delegației", l-am recunoscut imediat după figură (căci făcea parte din biroul politic al comitetului central al partidului comunist și pozele acstora erau atârinate peste tot). Era Iosif Kișinevschi, de naționalitate evreu.

Al doilea civil era Alexandru Dumitrescu, al treilea, îmbrăcat militar, era generalul Nikolschi (Grunberg, de naționalitate evreu), iar al doilea îmbrăcat în uniformă era șeful securității din Pitești.

-Ei , cum e ? a pus întrebarea batjocoritor Iosif Kișinevschi.

În clipa aceea studentul cel tânăr adus în cameră abia cu o zi înainte țâșni din locul său de lângă prici și zise lui Iosif Kișinevschi :

Sunt deținutul Niță Cornel. Cum să fie ? nu vedeți și dumneavoastră ? Și arată cu mâna spre ceilalți. Suntem torturați.

Abia atunci am îndrăznit să privesc la figurile celor torturați. Erau pur și simplu desfigurați. Fețele tumefiate, ochii umflați și negri de lovituri. Unora le mai curgea încă sânge din gură. Era un tablou înspăimântător. Și eu am fost torturat. Probabil arătam la fel cu ceilalți.

-Ce, te plângi că sunteți bătuți ? Asta nu-i nimic. Ați fost aduși aici ca să fiți omorâți ! Să ziceți "merci" de regimul "uman" pe care vi-l aplicăm ! Zicând aceasta, au făcut cu toții stânga-mprejur și au ieșit grăbiți din cameră pentru a evita orice replică a celor torturați.

Am rămas cu toții înmărmuriți de răspunsul primit și "figurile " făcute de acești inspectori.

Spaima celor torturați a atins cota maximă.

Nu mai aveam cui să ne plângem. Simțeam că suntem pierduți.

MOARTEA STUDENTULUI NIȚĂ CORNEL.

șurcanu a închis liniștit ușa camerei după inspectorii, apoi privind crunt la Niță Cornel, începu cu înjurăturile cele mai abjecte și josnice din repertoriul său.

-Să te dezbraci imediat !

Astfel bietul Niță s-a dezbrăcat în pielea goală. A fost legat cu mâinile la spate de doi din roboții lui șurcanu. Între mâini fu introdus un par gros ca să reziste și cei doi l-au ridicat la înălțimea priciului de la etaj până a rămas așa spânzurat în cea mai dureroasă poziție.

A luat apoi șurcanu o bătă mai groasă (cam cât mâna mea) și începu să-l lovească pe Niță.

Apoi adresându-ni-se nouă celorlalți -care priveam îngroziți- ne-a zis :

Iată ce o să pățească acel care va mai îndrăzni să iasă la raport.

Bestia de șurcanu îl lovea cu parul peste față cu o ferocitate crescândă.

La fiecare lovitură peste obraz capul îi era zvârlit în dreapta sau în stânga având impresia că gâtul secăt de carne se va rupe și va zbura cât colo, rostogolindu-se.

Am auzit cum la o lovitură mai puternică oasele faciale i-au fost zdrobite. Am sesizat un sunet stins și surd ca sfărâmarea unei coji de nucă subțire. La altă lovitură i-au sărit mai mulți dinți din gură.

Ochii i-au sângerat holbați gata să iasă din orbite, cu groaza și spaima tipărită în ei.

Începu să vomite cu chiaguri de sânge și o picătură de sânge i se prelingea din ureche.

Nu-mi pot da seama cât a durat supliciul acestui martir căci fiecare clipă părea o veșnicie.

La un moment dat a scăpat capul în jos, dând semnal de moarte.

Chiar și astfel cu capul bălăgănind fără viață l-a mai lovit de câteva ori până când unul din cei ce-l țineau spânzurat, îi zise lui șurcanu :

-A murit.

-Dă-l în p. . . mă-sii ! Ce-i dacă a murit ? Cu un legionar mai puțin.

Trupul fără viață și fața aceea gingașă de copil zdrobită înspăimântător. Sânge cu carne amestecat zăceau acum în mijlocul camerei. Dar pofta de tortură a lui șurcanu încă nu se potolise ci privea ca o fiară în dreapta și stânga gata să sfâșie și pe alții.

Aduceți o pătură !

Pe loc au adus o pătură în care au înfășurat cadavrul și astfel l-au scos afară pe coridor de unde l-au luat gardienii să-l ducă mai departe.

MARTURIA LUI TACHE RODAS

privitor la închisoarea Pitești.

DE LA TARGȘOR LA PITEȘTI.

Spre sfârșitul anului 1950 eram încarcerat la închisoarea Târgșorul Nou cu o condamnare de 5 ani închisoare corecțională. Pe vremea aceea eram încă elev.

Stăteam într-o cameră numită "izolare" cu regim de celulă, deoarece alături de alți elevi am refuzat "reeducarea". Eram considerat periculos și instigator de frunte.

Din cei care eram la izolare -prin luna octombrie- colonelul Sepeanu Tudor a selecționat pe șapte inși care am plecat la canalul Dunăre-Marea Neagră.

Am ajuns la lagărul PENINSULA unde am stat trei săptămâni. Apoi din nou au venit de la administrație cu o listă pe care figuram cinci inși din cei șapte veniți de la Târgșor :

Eu, Bardac, Bejan, Suciu Aurel și încă unul.

Am fost transportați la Poarta Albă și introduși într-o brigadă de drept comun.

Acolo am stat câteva luni, apoi cu o nouă listă am fost transportați la închisoarea Jilava.

Nu mă puteam nicicum dumiri ce înseamnă acest transport de la o închisoare la alta din țară. Mai ales că era atât de conspirativ Plecând spre Jilava de la o colonie de drept comun ni s-a pierdut orice urmă față de camarazii noștri care erau în cu totul alte lagăre. În lagăre formate exclusiv din deținuți politici.

Cu un nou transport ne-am pomenit la închisoarea Pitești în camera " 4 spital ".

Am auzit eu că la Pitești se întâmplă lucruri stranii, dar nu aveam nici o confirmare precisă din gura unui camarad pe care îl cunoșteam și în care să pot avea încredere.

Pe câți i-am considerat eu oameni de încredere și știam că vin de la Pitești, i-am întrebat. Dar aceștia au negat că acolo s-ar întâmpla lucruri groaznice.

Atât de bine au fost dresați să simuleze sinceritatea, încât m-au convins și i-am crezut. Frica de care erau stăpâniți aceștia era perfect mascată. N-am reușit să sesizez nimic.

M-AM PUS PE TREABA, CA DE OBICEI.

Neavând nici un fel de confirmare de la cei pe care i-am întrebat, nu mi-am făcut eu mari probleme din lucrurile acestea.

Noii veniți în cameră eram în număr de 11. În cameră am găsit încă vreo 25 de deținuți veterani ai închisorii, toți studenți la diferite facultăți din țară. Îmi amintesc doar numele a doi inși dintre aceștia : pe unul îl chema Costăchescu, iar pe al doilea Apăvăloaie.

I-am întrebat pe câțiva dintre veterani despre cum merg lucrurile la această închisoare. Mi-au răspuns că la Pitești e bine. Deținuții își văd de treburile lor, iar administrația nu se amestecă în ciorba deținuților.

În sinea mea -cea naivă- mi-am zis că am nimerit-o bine la această închisoare.

Cei șase studenți de la medicină cu care am venit erau toți condamnați pentru aderența la Mișcarea Legionară, dar nu prea erau ei în temă cu doctrina legionară. Aceștia au fost mai mult simpatizanți decât activi sau au contribuit cu ajutoare la susținerea organizațiilor legionare. Ajunși la închisoarea Pitești, ar fi vrut să cunoască și ei ceva din doctrina legionară pentru a ști de ce au suferit condamnările primite.

Eu, care cunoșteam bine legile și poruncile date de Căpitanul Corneliu Zelea Codreanu, cunoșteam pe de rost discursurile sale, circularile, cântece și poezii și atâtea și atâtea alte lucruri ; pe loc m-am oferit să-i învăț , fără să mă feresc de cineva. Scriam , zgâriind cu un vârf de ac pe coji de săpun, iar studenții le memorau cu lăcomie pe toate.

Totuși un lucru mi se părea curios. De câte ori ieșeam în curte la plimbare, câte unul sau doi studenți -veterani ai Piteștiului- rămâneau în cameră, motivând că nu sunt dispuși să se plimbe, iar când noi ne întorceam în cameră, toate foițele de săpun erau dispărute. Studenții rămași în cameră motivau că le-au aruncat la WC ca nu cumva să fie găsite de gardieni. Nu mi-am făcut eu mari probleme din aceasta, ci le refăceam pe toate la loc.

Așa au durat lucrurile până în luna martie 1951 în ziua de Buna Vestire.

ATACUL.

În seara zilei de Buna-Vestire, în timp ce noi scoteam tinetele de murdărie, gardianul ne-a zorit zicându-ne :

-Mai repede ! Mai repede, că avem treabă în seara asta !

În sinea mea ziceam că gardianul s-a țicnit la cap, deoarece în nici o închisoare nu existau treburi după programul de seamă .

La câteva minute după ce ne-am întors de la WC, ușa s-a deschis brusc și în cameră a intrat renumitul șurcanu cu câțiva deținuți după el. În ușă s-a oprit liota de gardieni ce au privit începutul, apoi au închis ușa.

șurcanu a venit direct la mine. M-a prins de gât și a început să mă trântescă cu capul de paturi.

Cei vreo 25 de studenți pe care i-am găsit la sosirea noastră în cameră, au scos de sub rogojini și de prin bagaje bâte, împărțindu-se fiecare pe victime -tot câte trei pe unul- și au început să ne lovească fără milă. Ne-au măcelărit -pur și simplu. Atâta au lovit în noi, până nu ne-am mai putut ridica de jos. Apoi ne-au dezbrăcat pe toți în pielea goală și ne-au făcut -ei, deținuții- cea mai minuțioasă percheziție pe care am suportat-o vreodată în închisoare.

Toate hainele noastre le-au făcut grămadă în mijlocul camerei și rînd pe rînd ni s-a dat la fiecare haine dintre acestea, dar nu pe cele care erau ale noastre, ci așa cum a vrut șurcanu.

A urmat închiderea.

șurcanu ne-a amenințat ca nu cumva să scoatem o vorbă față de gardieni de cele ce se întâmplă în cameră, că în final tot cu el rămânem în cameră și va fi vai de pielea noastră

Pentru numărătoare, pe noi, cei zdrobiți și, ne-au aranjat în rîndul din mijloc. În față și în spate erau ajutoarele lui șurcanu.

Cu toate acestea , unul pe nume Munteanu, a țâșnit din rînd , ieșind pe coridor și raportându-i primului gardian ce se întâmplă în cameră. Acesta s-a prefăcut că nu-l aude. Apoi doi gardieni l-au îmbrâncit în cameră de unde a fost preluat de șurcanu care l-a tras , smucindu-l înspre interior.

Până la stingere a continuat bătaia fără întrerupere.

Așa a început reeducarea pentru mine.

EU SUNT ȚURCANU !

-Sub pieptul păros, puțin dezvelit, al lui Turcanu parcă băteau două inimi în contratimp. Una de fiară feroce și alta de mișel fără margini.

Își ținea discursul urlând și privind direct la mine. Simțeam pârjolul otrăvit al acestui suflet negru care i-a înspăimântat pe toți. Dumnezeu mi-a trimis mie harul Său, desfricoșându-mă. De glasul său cutremurător nu simțeam nici o înfiorare.

-Ce, măi bandiților, voi români ?! Cine, mă, Mironovici ? Cantacuzino ?! Ce-i , mă, cu Nicolina, cu flacăra revoluției anticomuniste ?

Veți muri când vreau eu. Încet, cu lingurița ! Să vină Horia Sima să-și vadă eroii ! Să vină el , să-i dau și lui o sfântă împărtășanie !

Nici unul nu va scăpa de aici nereeducat. Așa am hotărât eu !

Nu voi lăsa pe nici un bandit să înșele clasa muncitoare. Dacă asta nu înțelegeți de bunăvoie, o veți face de frica morții. Nu puteți rezista.

De mâinile mele ai să mori, banditul !

Privirea lui șurcanu era ațintită direct asupra mea, dar Dumnezeu mi-a dat un asemenea curaj, că îl dominam. Eram sigur că nu va sări la mine să mă ia la palme. Așa a fost.

-Eu fac cum vreau eu, nu cum vreți voi. Ce zici ,măi banditul?

Tot mie mi se adresa. Eu tăceam privind-l țintă. Nici disprețuitor, nici sever, nici răzbunător. Îl priveam -pur și simplu-.

-Ce zici, Voinea Octavian, poate cineva să-mi reziste ?

Voinea Octavian stătea pe patul de sus în poziție de tortură și părea a fi cel mai zdrobit din toată camera.

-Nu cred că poate cineva să vă reziste dumneavoastră, domnule șurcanu, pentru că aveți o metodă mult mai bună decât securitatea.

-Ai auzit, mă ?

Din nou și-a mutat privirea spre mine.

-Nici pentru el, pentru Voinea Octavian, "reeducarea" n-a ajuns la capăt, dar îl mai las să se refacă .

Doamne, Dumnezeule ! Numai cine n-a cunoscut închisoarea Pitești și n-a trecut prin camera " 4 spital " ca să-l cunoască pe șurcanu și pe acoliții săi dezumanizați, numai acela poate să spună că ar fi putut ca să reziste. În rest -nimeni. Absolut nimeni. Nici unul din cei care au gustat această ciorbă amară nu va spune că se poate rezista.

-Și -continuă șurcanu, căci se vedea că are poftă să se prezinte și să ne arate ce-i poate capul :

-Dacă Hristos ar fi trecut prin mâinile acestea, nu mai ajungea nici el pe cruce. N-ar fi înviat. N-ar fi fost creștinism această mare minciună și toată lumea ar fi trăit în liniște!

(Cititorul poate să constate singur gradul de demonizare al lui șurcanu. Satanizat până în măduva oaselor, se credea pe sine un fel de "mesia", că el ar fi "Alfa și Omega".

Eu sunt șurcanu ! Primul și ultimul. Nu s-a născut un altul care să-mi ia locul. Pe mine nu mă poate nimeni minți , așa cum vă mint pe proștii ca voi.

Eu sunt adevărata evangheligie ! Eu o scriu acum. Am pe ce o scrie -pe stârvurile voastre. Ce scriu eu e lucru adevărat, nu basme de adormit copiii.

Proștilor, Horia Sima își pune la încercare adeptii să vadă cât pot să reziste reeducării. Deci, să vină el, să vină acum ca să-și vadă eroii !

Treziți-vă, bandiților, nu mai avem timp de pierdut !

Zicând acestea a ieșit pe ușă și ne-a lăsat pe mâna celorlalți călăi, de dânsul creați, după chipul și asemănarea lui. Toți erau roboți cu fantezie și multă inițiativă spre cumplitate. În fiecare clipă erau gata să-și întreacă "maestrul". Cu toate acestea marile mișelii le lăsau pe seama lui șurcanu, ca să nu-l supere sau să fie bănuți că își însușesc rezultatele negrelor sale trudiri.

ANCHETA LUI ȚURCANU.

Dumnezeu mi-a ascultat ruga și mi-a dat tărie în fața lui șurcanu, conducătorul "reeducării" de la închisoarea Pitești și bestia cea mai feroce din această închisoare.

Am constatat un lucru interesant : parcă aș fi vrut să fiu anchetat mai mult de șurcanu, decât de ceilalți "reeducati". Pe șurcanu îl dominam, deși el îmi aplica cele mai groaznice torturi.

...

-Mă, ori zici ca noi, ori aici îți va fi sfârșitul. Și nu numai să zici, dar să și faci. De mâine te duci să-l bați pe ăla !!

-Eu nu bat pe nimeni, domnu` șurcanu .

-Dacă nu bați, înseamnă că ai rămas tot bandit și-ți vom aplica în continuare tratamentul de bandit.

Văzând că nu vreau să-mi fac demascarea și nici să-i execut porunca de a tortura pe altul, o întoarce, zicându-mi :

-Mă, fu. . . Dum. . . mă-tii, eu îți aduc un popă ca să te dezlege de jurământ. Spune, mă, pe cine vrei să-ți aduc și pe loc va fi aici.

-N-am nici un jurământ, domnu` șurcanu, și nici nu am nimic de spus. Tot ce am avut, am spus la securitate. Printre noi am avut un turnător care s-a spovedit la securitate, mărturisind tot. Mie nu mi-a mai rămas nimic de spus. Dacă vreți eu repet ceea ce am spus la securitate, dar minciuni nu spun, pentru că tot dumneavoastră o să mă bateți pentru aceasta.

-Bine. Rămâi legionar ! Ce ai să faci tu singur ?! Ai să te îneci cu bătrânii ăia de la Aiud.

-Știi ce, mă banditul ? Eu văd că tu ai un legământ depus pe care nu vrei să-l calci. Lasă că-ți aduc eu pe cineva care te va dezlega de toate jurămintele și legămintele .

Dispăru șurcanu din cameră, iar după puțin timp veni din nou, târându-l după dânsul pe Costache Opreșan -șeful Frățiilor de Cruce pe țară- și pe Hoinic Dragoș -o altă personalitate a tineretului legionar.

Ne-a postat pe toți trei într-un colț al camerei. Eu față în față cu Costache Opreșan și ceva mai încolo Hoinic Dragoș. În apropierea noastră stătea un planton care ne supraveghea.

Fără nici un fel de introducere sau formalități, l-am întrebat pe Costache Opreșan ce știe despre cei de la Viena rămași în străinătate .

Costache Opreșan -trezit parcă din moarte la viață de această întrebare- începu să-mi șoptească tot ce-și amintea.

A luat seamă plantonul că noi discutăm cu totul altceva decât "dezlegarea" de jurăminte și strigă la șurcanu :

-Domnu` șurcanu, aceștia, în loc să dezlege jurămintele, fac propagandă legionară .

Ca o furtună s-au năpustit asupra noastră reeducații împreună cu șurcanu. Pe cei doi i-au scos imediat afară din cameră, iar pe mine m-au legat și m-au bătut cumplit.

DELEGAȚI PENTRU ANCHETA.

șurcanu a delegat pe alții să mă ancheteze. Să strângă șurubul ca să scoată ceva de la mine. Să mă moaie. Să-mi dilueze tăria și să devin și eu asemenea lor. Dar eu strigam din tot sufletul meu la Sfânta Fecioară Maria : AJUTA-MA SFANTA FECIOARA SA REZIST. NU MA LASA PRADA CADERII !

În același timp și torționarii îmi ziceau, batjocorindu-mă :

-"Tatăl vostru din ceruri vă încearcă, ca să vadă cât rezistați, pentru că are nevoie de voi ".

. . .

Și iar apărea șurcanu :

-Cum merge, Costică, Comșa Eronime ?

-Am un mare bandit.

-Cine e ?

-Rodas Tache.

A făcut semn celor doi să mă abandoneze și m-a luat șurcanu în primire :

-Măi bădie, vino la mine. Mă, până acum nu mi-a rezistat nimeni. Nici Bogdanovici, nici Oprișan, nici Hoinic, nici alții care au crezut că pot rezista. Am avut eu grijă să nu le stea inima și să fie declarați eroi. Tu ce vrei ? Crezi că ai să rezisti ?

-Nu-i vorba de rezistență, domnu` șurcanu, dar n-am ce spune.

-Nu despre tine, mă. Despre alții.

-Pe alții nu i-am cunoscut, de aceea am primit numai cinci ani condamnare.

-Da, mă, ai dreptate. Chiar și eu am primit numai șapte ani. Vezi, tocmai de aceea acceptă reeducarea și ajută-mă .

-Asta nu.

-Bandit mincinos, legionar împutit ! Voi ați ucis evrei la Ploiești și la abator.

-Domnu` șurcanu, eu pe vremea aceea aveam doar șasesprezece ani și n-am auzit de asemenea crime și nici prin ziare nu am citit că s-ar fi întâmplat asemenea orori. Dacă ziceți dumneavoastră că s-ar fi întâmplat cu adevărat, s-ar fi scris. Legionarii erau alungați de la conducerea statului, așa că orice hulă împotriva lor avea acces la presă. Aceste calomnii s-au inventat mai târziu.

-Dum. . . mă-tii ! A sărit la mine ca un șarpe ce atacă fulgerător, prinzându-mă cu mâna de beregată și pe loc îmi opri respirația. Simțeam că îmi ies ochii din orbite. Când socotea că sunt aproape pe moarte mă mai lăsa puțin ca să mai trag puțin aer și iarăși mă strângea. A făcut tot așa până mi-am pierdut cunoștința. Apoi m-a lăsat ca să-mi revin.

Cu toată grozăvia supliciului la care am fost supus, șurcanu n-a reușit să-mi imprime spaima față de dânsul. Cred că dacă Dumnezeu nu-mi dădea acest curaj, m-ar fi omorât așa cum a omorât pe atâția în închisoarea Pitești.

-Mă, de mâinile mele ai să mori.

-Pot să mor, domnule șurcanu, că și așa nu mai are cine să mă plângă. Vă fac plăcerea de bunăvoie ca să nu mă omorâți.

-Aaa, plăcerea ?!!

Din cauza unui bandit ca tine, legionar împutit, care mai are unele rețineri, nu ne putem noi, ceilalți, să ne revedem familiile și copii.

Mă, eu am nevastă și o fetiță care mă așteaptă și ai să te pui tu în cale, un bandit cât un grăunte de nisip ?

În genunchi !

șurcanu împreună cu Juberian au scos din tinetă două frânghii de cânepă ude cu care au început să mă croiască peste cap.

Mi s-a părut cea mai groaznică tortură, căci mi se scuturau creierii în cap.

-Domnilor , nu mai dați, că înnebunesc !

-Să înnebunești !

Mi-am pierdut cunoștința și m-am trezit stropit cu apă. Cineva îmi dădea palme peste față ca să mă trezesc.

șurcanu îmi zise :

-Mă banditul. Dacă te mai prefaci că leșini, te omor !

TORTURA DE NOAPTE.

Veni și masa de seară. Un calvar din cale afară de crunt.

Palma îmi era numai bășici de fierbințeala gamelei pe care trebuia să o primesc în palma dreaptă. Mâna stângă trebuia să fie ridicată în sus, la fel și piciorul stâng, gamela se primea într-un picior.

După masă, din nou bătaie la tălpi și iarăși fugă pe loc pentru refacerea țesuturilor zdrobite ale tălpilor .

După închidere :

-Rodas, treci la program !

Întins pe patul fără saltea, doar pe drugii de fier, trebuia - a nu știu câta oară- să dorm cu fața în sus și cu capul puțin ridicat.

Iarăși m-am ancorat cu dinții de reverul hainei, iar pe frunte îmi curgeau sudori reci. Și-au făcut sudorile loc pe o cută a pielii și de acolo îmi curgeau direct în ochi.

O usturime nemaipomenită mă apuca și nu aveam cum să mă frec la ochi. Plantonul îmi urmărea orice mișcare.

În această perioadă grea , am ajuns să nu mă mai pot ține pe picioare. Pielea mi s-a încrețit, făcând cute care nu mai dispăreau. Oriunde apăsam cu degetul, se făcea groapă. Trupul îmi era umflat (edemizat) de foame și de suferința neîntreruptă

Pe picioare îmi apăruseră câteva buboaie. Buboaietele s-au spart, formând o emulsie de puroi și sânge extrem de cleioasă. Izmenele se lipeau de piele, producându-mi o usturime de nedescris atunci când eram bătut la tălpi. Cei care mă țineau nu se cruțau.

Era o durere dublă. Nu știam care e cea mai mare: usturimea pielii lipită de izmene prin puroiul buboaielor sau loviturile ce la luam la tălpi în număr nelimitat.

RUGACIUNEA CATRE DUMNEZEU.

Dumnezeule, Dumnezeule, Maică Preacurată, ajută-mă ! Doamne, nu mă lăsa, ajută-mă să trec și peste această grea încercare.

Simțeam cum puterile mă părăsesc și strigam la Dumnezeu cu disperare :

Ajută-mă, Doamne, și ține-mă sănătos, să nu-mi pierd mințile asemeni roboților care mă torturează. (-N-am reușit să-i înțeleg -)

Îmi dădeam seama că dacă voi deveni asemenea lor , voi înțelege. De aceea strigam din toate puterile sufletului meu ca să mă mântuiască .

Rugăciunea era simplă și scurtă :

Doamne, miluiește-mă !

Doamne, adu-ți aminte de mine !

Preasfântă Fecioară, ocrotește-mă !

Acestea erau cele trei rugăciuni pe care le-am rostit neîncetat în timpul torturilor.

Îmi era frică de clipa când îmi voi pierde mințile și voi deveni asemenea torționarilor mei. De aceea și strigam în gândul meu cel răvășit : Doamne, nu mă lăsa ! Doamne, nu mă lăsa !

FILOZOFIA CELOR REEDUCAȚI.

Cei ce au fost "reeducati" (dezumanizati) și transformați de acum în roboți la ordinele lui șurcanu, ne mai țineau câte o cuvântare, zicându-mi mie și celorlalți torturați :

-Și noi ne-am rugat zi și noapte lui Dumnezeu ca să ne mântuiască, dar când ne-am dat seama că adevărata cale este comunismul, am apucat pe acest drum al adevărului.

Dacă fiecare făceam acest lucru pe când eram liberi, nu ajungeam aici. Terminam facultățile și astăzi eram cineva.

Noi ne-am luat angajamentul față de organele partidului comunist ca împreună cu domnii ofițeri să distrugem Mișcarea Legionară. Ei în afara închisorii, iar noi aici în interior. Să distrugem și pe ultimul legionar spre fericirea poporului român și al urmașilor noștri.

"Până la unul o să piară dușmanii poporului " !

HARUL LUI DUMNEZEU A FOST DEASUPRA MEA.

Nu prin forțele proprii am reușit să rezist timp de opt luni tuturor încercărilor la camera " 4 spital ".

Nu mă voi lăuda niciodată că prin propria mea tărie și iscusință am trecut hopul cel greu al terorii de la închisoarea Pitești.

Am rezistat pentru că așa a vrut Dumnezeu. Așa a vrut El , Creatorul cerului și al pământului ca să mai existe câte unul care să scape nemurdărit din acest groaznic potop al sufletelor.

În toate anchetele diabolice pe care șurcanu le făcea asupra mea se întâmpla un lucru deosebit de interesant.

Torturile care mi se aplicau zilnic erau duse până la limita rezistenței posibile. Tocmai când ajungeam să nu mai pot, să le zic : "gata, mă reeduc" ; lovesc și eu pe alții, așa cum faceți voi reeducatii. Exact atunci se oprea tortura și eram trimis pe pat "în poziție" pentru refacere.

Nu o dată mi s-a întâmplat acest lucru, ci de zeci de ori.

ÎNCERCARE DE SINUCIDERE.

În una din zile m-a cuprins o groază extremă că voi ceda presiunilor și torturilor. Atunci am decis să mă sinucid.

Lucrul acesta era greu de făcut. Dacă erai bănuțit de una ca asta , tentativa de sinucidere se pedepsea cu cele mai groaznice torturi.

De câte ori făceam curățenie pe sub paturi, am observat că varul de pe perete la nivelul dușumelei era mai coșcovit. Răzându-l puțin puteam obține (în mare grabă) chiar și o gamelă de var.

Mi-am zis eu : -Dacă pe acesta îl mănânc tot o dată precis voi muri.

Cum am fost trimis la curățenie pe sub paturi, când mă apropiam de locul vizat de mine și eram gata să lovesc peretele ca să răzui varul și să-l mănânc, tocmai atunci Juberian a dat ordinul de încetare a lucrului și a trebuit să mă întorc în mare grabă la capătul patului. Dumnezeu m-a salvat.

Altă dată mi s-a întâmplat o năstrușnicie cu efect deosebit de profund asupra tăriei spirituale :

Pe pat stăteau în poziție de tortură doi camarazi de ai mei, elevi din Frățiile de Cruce -Buracu Mihai și Bejan- aduși împreună cu mine de la Târgșor.

Nici aceștia n-au vrut să cedeze presiunilor și torturilor. Încă mai rezistau.

Într-o discuție dintre Buracu - șurcanu și Juberian. Buracu a răspuns insistențelor acestora astfel :

-Domnule șurcanu, domnule Juberian, dacă Rodas Tache merge cu reeducarea, atunci merg și eu.

-Aaa, va să zică tot Rodas este cu buba ! Și au tăbărit pe mine, luându-mă la bătaie din nou. Și nu orice fel de bătaie, ci una din cele mai crunte.

Afirmația lui Buracu a avut asupra mea un efect benefic, încurajator. În loc să mă descumpănească, să mă deruteze, m-a întărit și mai mult.

Eram mulțumit până la fericire că doi copii din Frățiile de Cruce au în mine un sprijin spiritual. Că eu constituiesc pentru ei o temelie puternică în care și-au înfipt rădăcinile ca să reziste. Am căutat să fiu la înălțimea momentului.

Fiecare lovitură de ciomag o simțeam ca o plăcere eroică ce mă apropie de o biruință iminentă. Loviturile primite le simțeam cum simte ostașul decorațiile pe câmpul de luptă pentru merite deosebite.

Când cei doi torționari au obosit de atâta "efort" și au încetat de a mă mai bate, eu m-am simțit întărit .

TREBURI DE NEÎNTELES.

Altă dată, după ce am fost groaznic bătut la tălpi și la dos, mi-au poruncit să merg la jucat "sârba" pe sacul cel ud. Trecând pe lângă cei îngroziți care stăteau la colțul "izolării" în poziție de tortuat, i-am făcut unuia cu ochiul, schițând un zâmbet de încurajare. Acela pe loc a ridicat două degete în sus, zicând :

-Domnule Juberian, Rodas mi-a făcut cu ochiul și a râs.

-De asta-mi ești, banditul ? Treci înapoi ca să te fac eu să-ți treacă pofta de râs !

În felul acesta am mai luat o porție de bătaie .

Nu știu ce anume s-a întâmplat. Nu pot să-mi explic fiziologic, deoarece n-am simțit nici un fel de durere. Aveam impresia că tot trupul îmi este amortit, ca atunci când primești o anestezie înaintea unei extrageri dentare.

După ce s-a terminat și cea de-a doua porție de bătaie , am mers liniștit la sacul cel ud ca să joc "sârba".

Toate aceste întâmplări și multe altele, de care nu-mi mai aduc aminte, au constituit pentru mine momente în care Harul lui Dumnezeu s-a revărsat asupra mea. Toate au fost rodul strigătele mele la Dumnezeu pentru îndurare. Așa că departe de mine orice merit în rezistența pe care am opus-o.

Atâția alții au fost mult mai puternici decât mine și totuși au fost zdrobiți într-un fel sau altul.

Dacă cei luați mai la urmă în "focurile reeducării" nu au lovit pe alții, aceasta se datorează faptului că nu mai aveau pe cine să tortureze. Cu toții erau dezumanizați. Creierile lor cu atâtea virtuți tari au fost "spălate". În terenul fertil al celulelor nervoase șurcanu a plantat prostia comunistă .

Această dresură a durat foarte puțin la cei tari. Ea a început să se destrame încă din Pitești, imediat ce lucrurile s-au mai potolit.

De atâtea ori mi-am pus întrebarea : Oare de ce Dumnezeu ne-a ajutat doar la câțiva să rezistăm până la capăt și să supraviețuim (că mulți au rezistat, dar au murit în torturi), iar altora mult mai bravi decât noi , nu le-a ajutat ?

Întrebarea e foarte veche și nimeni nu a putut da un răspuns mulțumitor. Planurile lui Dumnezeu sunt altele decât cele ale oamenilor și ele nu pot fi pătrunse .

SĂ NU SPUI NIMIC !

Am terminat de mâncat ca porcii, cu mâinile la spate și capul în gamelă și încă mai simțeam usturimea terciului fierbinte care mi-a opărit buzele și fața, când Juberian a dat ordin :

-Acum treceți la program. La spălat pe sub paturi.

Am intrat rapid cu cârpa sub pat, începând chinuitorul frecat al pardoselei.

Cu vreo două paturi mai încolo freca Suciu Aurel -un bănațean- flăcău brav cu care am venit de la Târgșor. Acesta s-a apropiat de mine și mi-a zis :

-Tache, să nu spui nimic !

Eu i-am răspuns :

-Nu le spun nimic, chiar dacă mă omoară .

La un moment dat Juberian a dat ordinul de încetare a corvezii. Noi ne-am luat fiecare locul în poziția obligatorie.

Juberian se plimba cu mâinile la spate prin cameră, apoi se opri dintr-odată și a pus următoarea întrebare :

-Cine are ceva de spus sau de demascat, să ridice două degete în sus .

Îl văd pe Suciu că ridică mâna.

(Este posibil ca Suciu -în mod sincer- să-i fi spus lui Tache, dar luat prin surprindere de întrebarea lui Juberian, a intrat robotul în funcțiune -respectiv- noile reflexe condiționate , create sub imperiul terorii din Pitești. În felul acesta Suciu s-a grăbit să ridice mâna și să se demaște spre a nu i-o lua înaintea Rodas Tache).

Am simțit cum în inimă îmi intră un cui.

Ia spune, Suciule, ce ai de demascat ?

-Când măturam pe sub paturi, i-am spus lui Rodas să nu spună nimic și el mi-a zis că nu spune de ar fi să-l omoare.

Pentru mine pericolul era de moarte.

-Nu este adevărat ! Am zis că am spus tot și nu mai am ce spune.

Juberian a stat în cumpănă. Să mă creadă sau să nu mă creadă. Dumnezeu a fost alături de mine și m-a crezut.

BLASFEMIA.

Credința în Dumnezeu și religia creștină era ținta loviturilor în închisoarea Pitești. Aici trebuia să se producă fisura !

Îmi este groază să repet blasfemiile aduse la adresa Sfintei Fecioare Maria și a lui Iisus Hristos.

Dacă vocabularul de ultimă categorie și cel mai murdar cu puțință ar putea fi categorisit pe regiuni, țări sau continente, atunci cu siguranță închisoarea Pitești s-ar găsi pe primul loc, mult mai detașat de toate celelalte. La închisoarea Pitești blasfemia împotriva lui Hristos a atins culmea incredibilului.

Sistemul a fost diabolic. Cu tot curajul victimelor, acestea nu i-au putut rezista.

Cred că nici în Uniunea Sovietică -unde s-au experimentat pentru prima dată și de unde a fost importat- n-a putut avea o aplicație atât de feroce ca în România.

Rușii n-au avut o "Legiune Arhanghelul Mihail" pe care trebuia să o distrugă. Deci, le-a lipsit obiectul asupra căreia trebuia să acționeze.

A venit și "Săptămâna Mare" a anului 1951. Duminca următoare urma sărbătoarea Învierii Domnului Iisus Hristos și șurcanu ne-a pregătit un program special pentru toată "Săptămâna Mare". un program ce trebuia să ne zdruncine definitiv credința în Dumnezeu.

Începând de luni, ne-a dezbrăcat pe noi cei considerați "bandiți" în pielea goală. Ne-a obligat să mergem în patru labe , în formă de cerc și să ne lingem în dos reciproc. El stătea la mijloc cu un ciomag în mână și lovea crunt pe cel care nu executa corect această blasfemie. Ceilalți "reeducați"

dezumanizați stăteau pe margini râzând, bătând în palme și strigând : Hop - hop ! hop - hop ! hop - hop !

Executam înfiorat și plin de groază , rugându-mă :

-Doamne, Dumnezeu, ajută-mă să nu-mi pierd credința în Tine ! Hristoase Dumnezeu, ajută-mă să nu mi se tulbure conștiința așa cum s-a tulburat a celor ce-l aplaudau pe șurcanu.

Îmi dădeam seama că mâine, când se va scrie istoria, când se va pomeni despre aceste fapte, nimeni nu-și va pune întrebarea cum s-a ajuns la o asemenea situație. Se va spune doar ce ai făcut. Aceasta va însemna o a doua moarte.

O dată ai murit prin "spălarea creierului", ca urmare a torturilor și a doua oară ai murit în urma aprecierii urmașilor, care nu vor avea capacitatea de a pricepe.

Acest ritual drăcesc era supravegheat și urmărit de către ofițerul politic Ițicovici Marina, pe care l-am observat pe coridor în preajma ușii, când s-a introdus hârdăul cu mâncare înăuntru.

În mod special, pentru această ocazie, ofițerul politic i-a procurat lui Turcanu măciuci din lemn verde și noduros, bastoane de cauciuc și cabluri de cauciuc flexible cu miez metalic.

Tomuță Octavian din Făgăraș, flăcău brav oarecând, dar acum dezumanizat prin tortură neîntreruptă de către șurcanu, a fost pus să confecționeze din săpun organe genitale bărbătești și organe genitale femeiești. Acestea au fost așezate pe hârdăul cu murdărie. Noi, "bandiții" , dezbrăcați la pielea goală și sub crunte lovituri de ciomag aplicate de șurcanu și ceilalți reeducați, am fost obligați să trecem prin fața hârdăului, să îngenunchem, să ne închinăm și să sărutăm acele obiecte. Ele imaginau pe Iisus Hristos și pe Fecioara Maria.

Pentru a avea și mai mare efect această blasfemie, șurcanu a organizat și potrivit astfel programul ca momentul

culminant al batjocurii să se desfășoare tocmai în timpul când se servea masa.

"Reeducații" mâncau luându-și suplimentul și râzând de suplicii la care eram supuși. Noi ceilalți -sub crunte lovituri date de șurcanu- ne roteam mereu îngenunchind în fața hârdăului cu fecale și sărutând cele două obiecte de blasfemie.

N-a fost de ajuns atât. șurcanu a pus pe unul -pe nume Oancea Miron- să stea în pielea goală lângă perete în formă de crucificat . Noi ceilalți -tot în pielea goală- a trebuit să îngenunchem în fața lui și să-l pupăm în dos și pe organele genitale.

În culmea batjocurii, șurcanu a numit această fază a blasfemiei "Momentul dragostei și pioșeniei creștinești".

În timp ce toate acestea se petreceau în camera " 4 spital " am văzut umbrele celor care supravegheau și se delectau de toată grozăvia în dosul ușii pe coridor.

Simțeam cum ne apropiam de momentul limită al rezistenței.

Tocmai atunci au încetat torturile în închisoarea Pitești.

UN CANTEC CU "CANTEC".

Am ajuns prin luna mai 1951. Șeful de comitet ne-a anunțat că obiectivul propus de comitetul central al partidului comunist român a fost atins.

Tot ce trebuia zdrobit a fost zdrobit. După calculele mele n-a mai rămas nici un deținut politic din închisoarea Pitești care să nu fi trecut prin moara reeducării; aceasta ne-a deslănat sufletește, ne-a distrus unitatea și încrederea unul în celălalt.

La camera " 4 spital " era o liniște deplină. Nu se mai organizau bătăi crunte și "demascări " , dar teroarea cu statul pe poziție de tortură încă mai era menținut.

Dintre cei care stăteau în poziție de tortură făceam parte eu și încă vreo câțiva considerați "bandiți" și "nesinceri".

Într-o duminică, șeful comitetului de reeducare ne-a zis nouă celor care stăteam în "poziție" următoarele :

-Acum încetează statul "în poziție" și vom avea un moment de destindere. Vom face o șezătoare. Fiecare să se gândească la un cântec pe care îl va cânta.

Era o adevărată surpriză. Minteia mea refuza să creadă sau să-și imagineze că un asemenea lucru s-ar putea întâmpla la camera " 4 spital " din închisoarea Pitești. Și totuși miracolul s-a împlinit.

Cânta unul o doină, mai cânta unul un cântec de pahar, și încă unul, și încă altul.

Încurajat și entuziasmat -îmi veni și mie poftă să cânt. Tocmai mie care nu aveam voce de cântat și care n-am cântat niciodată ceva de unul singur.

Ridic două degete și cer încuviințarea de la comitet să cânt.

-Gata, Rodas. Poți să cânti

Am început astfel :

"Mă-ntorc pe-același drum de altă dat`

"Ca tu să înțelegi că n-am uitat "!

-Aaa, va-să-zică tu n-ai "uitat" și pe deasupra mergi pe-același "drum" ?!!

-Pe el !!!

Toti reeducații au sărit pe mine trăgându-mi o bătaie bună ca să uit totul.

Cam aceasta a fost ultima amintire de la camera " 4 spital ".

De câte ori îmi aduc aminte de această întâmplare, mă amuz din cale afară de bine și râd cu toată pofta. Dar atunci n-a fost de râs.

Abia după ce mi-au muiat bine toate oasele, mi-am dat seama cât de nepotrivită a fost alegerea cântecului ce-mi veni în minte.

PLECAREA DIN PITEȘTI.

În ziua de 15 august 1951 a venit ofițerul politic Marina cu o listă în mână de pe care citi cu glas tare :

-Rodas Tache. Îți faci bagajul și ieși afăra.

Doamne Dumnezeule (mi-am zis în gând) -În sfârșit a venit ziua când să scap de această "tâmpenie" , de această năpastă ce a căzut pe capul meu !

În două secunde -din mers- mi-am strâns boarfele și am țâșnit pe ușă ca un glonte. Clipa aceea mi s-a părut cea mai fericită din toată viața mea.

Păcat. A durat foarte puțin.

Rând pe rând erau strigați pe listă și torționarii care plecau spre aceeași destinație ca noi. Însuși șurcanu a fost strigat ultimul ca încheietor de pluton.

Pe cât de ușor m-am simțit la ieșirea din cameră, pe atât de greu și dezumflat mă târam pe coridoarele închisorii spre duba care avea ca destinație închisoarea Gherla.

MARTURIA LUI VASILE MOCANU

privitor la brigăzile 13-14 de studenți reeducați.

Moartea doctorului Simionescu.

CANALUL.

LA BRIGAZILE "13-14" DE LA PENINSULA.

Am fost condamnat la 4 ani închisoare de Tribunalul Militar Galați.

Motivul condamnării : activitate în cadrul "Frăției de Cruce".

Toți membrii acestui lot ne cunoșteam bine între noi, aveam încredere unul în altul, căci la închisoarea Galați am dus o activitate de trăire creștină, rugăciune și înălțare către Dumnezeu.

Întreg grupul nostru de elevi și încă câțiva am fost transportați la canalul Dunăre - Marea Neagră. Am ajuns în lagărul Peninsula pe înserat.

Era acesta un lagăr cu suprafață mare, înconjurat cu sârmă ghimpată. Față de spațiul îngust și relativ întunecos de la închisoarea Galați, acesta mi se păru un ținut de basm, căci puteam să respir un aer ceva mai liber. Admiram decorul unei seri cu lună plină, privind în cea mai mare depărtare orizontul dobrogean.

. . .

A doua zi, luându-mă cu vorba cu niște vechi prieteni, m-am izolat de ceilalți colegi, depărtându-mă mult de ei. Nu cunoșteam nici disciplina din lagăr, fiind nou venit.

Iată-l și pe conducătorul acestei formații -deținut și el-căutând pe cineva pe care nu-l găsea . Deodată își fixă ochii asupra mea și îmi zise :

-Unde ai fost , domnule ? Ești repartizat la Brigada 13 Studenți. Bagajele ți le-au luat colegii dumitale și au fost duse în baraca din față, uite colo. . . Și-mi arată cu degetul încotro trebuie s-o apuc.

Eram îngrijorat, căci toți prietenii, toți cunoscuții și necunoscuții m-au avertizat să fiu cu mare atenție spre a nu fi repartizat la brigăzile "13-14" de studenți, că acolo îs "reeducatii" și cine ajunge în acele brigăzi e vai de pielea lui.

Cu toate avertizările n-a fost după cum aș fi dorit, iar acum iată-mă îndreptându-mă spre locul numit "Vai de pielea mea !".

Când am intrat în baraca numărul 13, prima din partea centrală a coloniei, am fost întâmpinat de un individ care se numea Bodi Boceanu -student- , fiul unui profesor universitar. Acesta a fost lăsat ca planton la baracă din cauză că nu putea munci. Făcuse o criză hepatică.

Priveam cu prudență în dreapta și în stânga, dar nu vedeam nimic înspăimântător care să-mi confirme avertizările camarazilor de la barăcile de unde veneam.

Totuși, pe un perete am văzut o lozincă pe care scria următorul slogan :

"URAM PE CEI CE NE DUC ÎN EROARE ! "

I-am zis plantonului :

-Ce înseamnă tâmpenia asta ? Dacă voi sunteți studenți în plină accensiune intelectuală, poți să-mi spui cine vă duce în eroare ? șăraniile care nu știu carte ? Muncitorii care au atâtea necazuri ? . . . Nu înțeleg !?!

Atunci Bodi Boceanu îmi răspunde :

-"Fii atent la ce-ți spun. Aici e un cuib de șerpi veninoși și tu ai intrat în gura lor. Am încredere în tine și-ți spun adevărul, dar dacă mă torni, aceștia mă vor omori".

"Închisoarea Pitești a fost un mare centru de distrugere a tineretului român. Atâta au fost torturați studenții până când li s-au schimbat reflexele și concepțiile. Din oameni au devenit neoameni, din buni au devenit răi, iar din eroi au devenit mișei."

Atâta mi-a spus. De acum eram informat destul de bine. Îmi dădeam seama că am intrat într-un iad, dar nu pricepeam cum se va consuma toată ticăloșia.

I-am întâlnit și pe ceilalți, cu care venisem de la Galați, care au venit cu o oră mai devreme, și priveam unii la alții cât eram de slăbiți . . .

Toți au aflat că la aceste brigăzi e iadul pe pământ. De aceea mai mult tăceam și așteptam cu înfrigurare.

PE ÎNSERATE.

Seara, când cele două brigăzi de studenți s-au întors de la muncă, am observat că mulți dintre ei ne priveau cu spaimă, alții cu milă și multă compătimire , iar câțiva -puțini la număr-aveau priviri de fiare și scrâșneau din dinți.

Cum a luat cunoștință Bogdănescu (brigadierul) de sosirea noastră, pe loc, fiecare din noi a primit câte un însoțitor student -chipurile să aibă grijă să nu călcăm linia interzisă unde sentinelele deschid focul fără somație- . În realitate, pentru a fi trași de limbă și a nu lua contact cu marea masă a studenților îngroziți de torturile la care au fost supuși la închisoarea Pitești și care puteau să ne informeze asupra a tot ceea ce s-a întâmplat acolo și continuarea tragediei în aceste două brigăzi.

DUPA DOUA ZILE.

După două zile am fost chemat în fața lui Bogdănescu, un fost student la Medicina din Cluj, arestat pentru că a făcut parte dintr-o organizație național-țărănistă de tineret.

Pe parcursul celor câțiva metri ce ne despărțea de improvizatul birou al brigadierului, o mulțime de studenți mi-au făcut semne disperate și discrete, pe care noi deținuții știam cum să le interpretăm . . .

Fiecare brigadă avea câte un pontator și câțiva șefi de grupă. Toți aceștia făceau parte din "protipendada" brigăzii, fiind șefi cu puteri absolute și torționari ai deținuților de rând.

Efectivul unei brigăzi era între 90-100 de deținuți.

Așteptam la ușă, când Bogdănescu chemă la dânsul pe doi inși -elevi veniți din Târgșor-. Pe unul îl chema Cristescu și purta ochelari (pe cât de urât la figură, pe atât de ticălos la suflet). Pe cel de al doilea îl chema Bârsan Florin -feciorul popii din Podu-Iloaiei. La fel de ticălos ca și primul, dar mai arătos la figură.

Cum ușa de la cameră era făcută din scândură foarte subțire, trăgând cu urechea, am reușit să aud ce dispoziții le-a dat Bogdănescu celor doi, precum și celorlalți ce mai erau în cameră.

Iată ce le-a zis :

-Fiți atenți , trebuie să scoatem de la acești bandiți și ultimele secrete ce le au prin cutele creierului.

După aceasta -imediat- am fost chemat înăuntru.

Intrat în cameră le-am zis :

-Bună ziua, domnilor !

Mi s-a răspuns :

-Să trăiești , camarade, ce mai faci ?

-Domnilor, eu nu vă înțeleg. . . Eu sunt deținut și nu fac politică.

-Cum nu înțelegi, camarade ? ! ? N-ai stat tu cu bădia cutare și cutare. . .și astfel pomeni numele câtorva legionari de elită cu care am stat la închisoarea Galați. (Aceasta era dovada că erau informați de către ofițerul politic care își avea rețeaua lui de informatori printre deținuți).

Începeau să mă întrebe din toate părțile cu un asemenea vocabular, încât un neavizat putea fi ușor înșelat. Dar eu fiind dinainte avertizat, mi-am dat seama că aveam în față o șleahță de mișei.

Le-am spus-o pe un ton categoric :

-Domnilor, eu sunt deținut și sunt condamnat numai la patru ani, astfel că nu accept nici un fel de politică în cadrul închisorii.

Eu trebuie să ies din închisoare, să o văd pe mama mea , pe tatăl meu, nicidecum să mă angajez în activități nepermise de lege.

Atunci unul din ei a zis :

-Ia uite, mă, f. . mamei lui, ăsta nu mai este pe linie. A intrat legionar și vrea să iasă comunist !.

Eu nu m-am lăsat , ci am continuat explicându-le :

-Domnilor, eu sunt născut în 1932 și nu am fost încadrat în nici o Mișcare Legionară. Ceea ce vreți să demonstrați dumneavoastră e de prisos.

Bogdănescu s-a ridicat de la masă și făcând o figură de mare înțelept îmi zise mie și celorlalți :

-De astăzi înainte, Mocanule, ai să funcționezi la mine în brigadă . . . și dacă aceștia au fost schimbați din legionari în antilegionari și tu vei fi schimbat.

Ai fost mai inteligent decât noi și ți-ai dat seama cum vine "jocul".

Adresându-se numai celorlalți le zise :

-Numai are voie să comunice cu nimeni acest om decât cu mine și Codrea (Codrea era un țăran, șef de grupă).

REGIMUL DE TEROARE DE LA BRIGAZILE 13-14.

În ziua următoare -seara- , în loc să fim lăsați în pace la baracă, am fost înconjurați de câțiva studenți dezumanizați (reeducați) și îmbrânciți anume pentru a găsi motiv să fim bătuți.

Lângă mine mai era un tânăr din același lot care era îmbrăcat cu un frumos pulovăr verde primit prin pachet de la mama lui.

Reeducații au sărit pe el, rupându-i-l, și zicându-i că acesta a fost împletit de dânsul anume pentru a înlocui cămașa

verde.

Această operațiune nu era înscrisă în programul lagărului. Era o mizerie în plus. Era un act în programul celor dezumanizați supravegheați atent din umbră de către securitate și ofițerii politici.

x

Prin intermediul acestor torționari s-a instituit un regim de o mizerie ce nici nu poate fi descrisă, iar dacă cineva ar descri-o , n-ar putea fi înțeleasă.

Seara, după ce veneam de la muncă istoviți, în fugă și în lovituri de ciomag făceam numărătoarea pe platou, fiind ținuți în picioare până la lăsarea întinericului.

Și la spălat tot în fugă mergeam, acordându-ni-se pentru aceasta doar câteva secunde.

Pentru necesități fiziologice se acordau cam cinci secunde și apoi trebuia să stăm cu fața în jos fără dreptul de a ne mișca în dreapta sau în stânga.

Dimineața același program cu aceeași viteză. Urma o zi cu 12 ore de muncă ce-ți epuiza orice forță fizică și psihică, ca apoi totul să fie luat de la capăt.

Așa a durat teroarea câteva săptămâni sub ochii încrâncenați ai securiștilor care priveau de la distanță cum se realizează distrugerea.

Târziu am aflat că ce se petrecea aici era floare la ureche față de ce s-a întâmplat la închisoarea Pitești.

...

PRINDEREA ȘI TORTURAREA DOCTORULUI SIMIONESCU

Într-o duminică dimineață am fost scoși în fugă pe platou pentru numărătoare.

Folosind același truc că nu le iese "numărul" ne-au ținut în soare și flămânzi multă vreme. Apoi ne-au poruncit să stăm jos.

La o distanță oarecare de noi, în timp ce deținuții de la alte brigăzi se plimbau în voie înapoi și încolo, l-a un moment dat se produce o ambuscadă.

Prin praful și învălmășala aceea observ cum se desprinde un grup de oameni care târau cu forța pe unul spre brigada 13.

Tuturor celor de pe platou li s-a poruncit să meargă la baracă. Pe noi cei proaspăt veniți ne-au obligat să intrăm în spălător și să stăm acolo.

Deodată, din dormitor am auzit un urlet de groază. Era strigăt de om torturat.

Cuprins de o stare de revoltă am ieșit din spălător, căci supraveghetorii (tot deținuți) nu erau acolo. Am intrat în dormitor și iată ce mi-a fost dat să văd :

Pe patul din fundul dormitorului era trântit bărbatul care fusese târât mai înainte de acea echipă de nemernici.

Unii îl țineau de picioare, alții de mâini și câțiva îl loveau din ambele părți cu cozi de mătură , cu cozi de lopată și cu ce mai aveau la îndemână.

Cel care s-a evidențiat în lovirea omului răpit era Pertie Paul -șeful de cameră-.

Era acest Pertie Paul un tânăr de statură mijlocie având o față disgrațioasă și era peste măsură de crud. Se lăuda în gura mare că el a fost șeful unei formațiuni național-țărăniște.

Am fost observat. . .

Pe loc câțiva reeducați s-au repezit spre mine înjurându-mă și încercând să mă prindă. Rapid am fugit înapoi în spălător și am închis ușa pe dinăuntru.

. . .

Am aflat în curând că persoana atât de crunt torturată era vestitul doctor Simionescu, erou de frunte al generației de la 1922, pe atunci având aproape 60 de ani.

MIZERIA DE SEARA.

Întorși în baracă de la numărătoare am avut câteva minute de liniște. Speram ca răgazul să dureze mai mult, dar regia acestei "piese" a fost cu totul alta :

Unul din reeducați a vărsat o găleată de apă pe jos - chipurile din întâmplare-, iar nouă, noilor veniți și celor supuși supliciilor, ne-au poruncit s-o strângem în mare grabă, vârându-ne sub priciuri.

Îmi amintesc cum bietul doctor Simionescu mi-a luat cârpa din mână și s-a vârât rapid sub prici ca să strângă apa, iar pe mine m-au lovit reeducații cu bâtele ca să intru după el.

Căutam cu ochii să ne înțelegem și să luăm o poziție comună cu toții. A fost peste putință. Supravegherea era atât de mare încât nu era posibil să ne facem un semn unul altuia.

x

Din cei aproximativ 100 de studenți, câți avea această bigadă, torționari convinși erau doar vreo 15-16. Restul erau niște roboți ce reacționau indiferent de voința lor. Îi vedeam pe aceștia din urmă cum așteptau nerăbdători să iasă la lucru unde aveau posibilitatea de a se eschiva de a ne mai lovi.

...

AL DOILEA MARE SUPLIU APLICAT DOCTORULUI SIMIONESCU.

Într-o zi când mergeam la locul de muncă a trebuit să traversăm distanța printre uscătoriile de cărămidă.

L-am văzut pe doctorul Simionescu vârât sub o grindă (fermă) mare și apoi lovit cu bâtele de reeducați ca să o ducă singur în spate.

Mi s-a părut atunci acest erou al generației de la 1922 asemenea lui Iisus Hristos urcând crucea pe muntele Golgota.

...

MOARTEA DOCTORULUI SIMIONESCU.

...

A doua zi după acea întâmplare, lucram la un capăt al șantierului și eram cu fața la echipa în care lucra doctorul Simionescu.

Am observat că acesta ceruse permisiunea supraveghetorilor săi să-i dea voie la W.C. A plecat spre cabinele W.C.-urilor însoțit de încă doi.

Cabinele latrinei erau amenajate într-un loc mai mărginaș al șantierului și aveau ușile doar pe jumătate din înălțimea unui om, ajungând până la brâu.

Doctorul Simionescu a intrat într-una din aceste cabine și și-a pus cureaua de la pantaloni pe ușa cabinei, vizibil. Cei doi însoțitori au intrat și ei în cabine, flancându-l.

...

N-a trecut nici un minut că Simionescu a ieșit tiptil din cabină și a luat-o la pași grăbiți , apoi la fugă, spre "mustața Tașaul" (Mustața Tașaul era o ridicătură de pământ folosită ca terasament de cale ferată care trecea pe lângă lacul Tașaul.)

La un moment dat ies și cei doi din cabinele lor și stau liniștiți și așteaptă , văzând cureaua doctorului pe ușă.

Întrucât doctorul nu mai ieșea, unul a privit pe deasupra ușii în cabină și a văzut cabina goală. I-a spus celuilalt ceva, apoi agitați căutau cu ochii prin șantier să-l vadă pe Simionescu.

Îl zăresc fugind, fiind destul de departe, la mai mult de distanța dintre urmăritori și "mustața Tașaul".

Au început să strige :

-Uite, fuge ! Uite, fuge !

Soldatul care făcea de pază sus pe prepeleac nu l-a luat la țintă ca să tragă, ci a dat alarma, bătând în toacă.

Atunci a venit un subofițer în mare grabă, care și-a dat jos cismele din picioare pentru a fi mai ușor și s-a urcat sus în postul de pază, luând pușca mitralieră din mâinile soldatului. După ce a očit, a tras două rafale și doctorul Simionescu a căzut jos, mort. Apoi s-a dat alarma în tot șantierul.

Noi, deținuții, am fost obligați să ne culcăm cu fața la pământ.

x

Cum noi stăteam culcați la pământ , l-am auzit pe brigadierul Bogdănescu zicându-i subofițerului care l-a împușcat pe Simionescu :

-L-ai omorât, domnule !

-Da, mă, dar nu sunt eu vinovat. Tu ești vinovat !

URMARILE.

Am stat culcați cu fața la pământ până am auzit o trupă de soldați venind în pas alergător cu tot echipamentul de război pe dânșii. Ne înjurau de mama focului.

Aveau de ce. . . pentru că au fost obligați să fugă pe o distanță de 5 kilometri pe o căldură toridă.

x

Duminică, înaintea morții, soția lui Simionescu i-a adus bărbatului ei un pachet voluminos de alimente. Acest pachet a fost împărțit între torționarii lui Simionescu, zicându-ne nouă celorlalți :

-"Voi, mă, nu aveți dreptul să mâncați din această pomană. . ."

x

N.A. : După acest tragic eveniment posturile de radio străine au comentat pe larg crima săvârșită de comuniști, fapt ce a determinat Ministerul de Interne să renunțe la acest soi de super-teroare . Cu această ocazie a început seria anchetelor și proceselor cu "țapi ispășitori"

INCHISOAREA GHERLA.

1949 - 1952

GHERLA este o închisoare mare a cărei destinație inițială a fost de cazarmă pentru ostași și ofițeri în timpul imperiului Austro-Ungar, acum servea ca închisoare, în principal destinată muncitorilor și țăranilor anticomuniști. Dar pe lângă muncitori și țărani, sute de intelectuali au tras aici amarul sau și-au găsit sfârșitul.

Trei sunt comandanții comuniști vestiți prin care s-a îndeplinit programul de nimicire a oponentilor regimului :

-Primul s-a numit Lazăr. Era evreu pârlit, trecut cu toată ființa lui de partea comunismului. Avea el o metodă simplă de a îndeplini crime fără să lase urme sau să poată fi acuzat de crimă

-Al doilea comandant al închisorii este Gheorghiu. Sub comanda acestuia s-au îndeplinit crimele reeducării , după terminarea Piteștiului. Prost și plin de sadism, el se lauda că face parte din echipa lui Gheorghiu-Dej și e CFR-ist ca și acesta.

La un moment dat a dispărut din închisoare și nu mult după dispariția lui au încetat torturile reeducării.

-Al treilea ticălos a fost Goiciu, o matahală gata să sfășie orice deținut.

În ticăloșia de care era stăpânit a inventat la Gherla niște carcere de dimensiunea unui coșciug, în care deținuții pedepsiți trebuia să stea în picioare pînă la șapte zile. Mulți au decedat în carceră sau după ce au scăpat de acolo.

Episoadele din volumul de față se referă numai la reeducarea care s-a înfăptuit asupra studenților și elevilor în principal, precum și asupra unor țărani și muncitori.

**MARTURIA LUI ION
PANGRATE**
- muncitor specialist-

LA ÎNCHISOAREA GHERLA.

Am fost arestat în luna mai 1948 fără nici un motiv. După ce am fost supus tuturor procedurilor de tortură la securitatea din Constanța, văzând că nu scot nimic de la mine, securitatea a aplicat metoda înscenării clasice :

Pe o masă au îngrămădit tot felul de arme, m-au fotografiat și acuzat că am deținut un depozit de armament. În spatele acestei acuzații stătea un referat că am făcut parte din Mișcarea Legionară.

Am fost condamnat la 15 ani muncă silnică, dar la recurs mi-au redus pedeapsa la 8 ani.

În luna martie 1949 am fost depus la închisoarea Gherla ca să-mi execut pedeapsa.

La închisoarea Gherla am întâlnit mulți camarazi cu care am petrecut trei ani de închisoare în timpul regimului generalului Antonescu.

L-am întâlnit pe unul cu numele de Caramlău, pe Briciu Samuilă - de meserie cazangiu- și atâția alții

Aceștia m-au întâmpinat cu multă dragoste și cunoscându-mi îndemânarea, m-au convins să rămân cu ei și să lucrez în atelierele închisorii.

Prin anul 1949, la atelierele închisorii nu s-a simțit nici măcar un zvon privitor la "reeducare". În ateliere deținuții lucrau lejer.

Muncitorii se alegeau între ei. Administrația nu se amesteca în organizarea muncii lor. Dacă "treaba mergea " toate erau în bună regulă.

La ateliere erau supravegheați de către un gardian căruia toată lumea îi spunea "domnu` maistru" . Sărmanul de el !. Habar nu avea de nici o meserie.

Specialitatea mea de bază era tinichigerie și cazangerie. Așa am ajuns în micul atelier de tinichigerie.

Eu cunoșteam mai multe meserii decât ceilalți. Astfel am fost consacrat ca șef al tuturor meseriașilor din închisoarea Gherla.

Prima lucrare de anvergură a fost modernizarea închisorii.

Am construit canalizarea și apoi am introdus apa potabilă în închisoare, amenajând un sorb în râul Someș. Am executat conducta de aducțiune a apei. Am executat toată rețeaua de canalizare din interiorul închisorii și am instalat grupuri sanitare în camerele din închisoare.

Într-o zi, directorul închisorii, pe nume Lazăr, de naționalitate evreu (se spunea de el că-i un mare ticălos), m-a chemat deoparte și mi-a zis :

Am primit ordin de la direcția penitenciarelor din București ca să facem din această închisoare o adevărată fabrică în care toate meseriile să-și găsească rostul. Aici sunt oameni mulți, cărora trebuie să li se dea de lucru.

Noi, deținuții, ne-am așternut pe treabă din toată inima. Parcă aici ne-am fi născut și crescut. Am uitat de familia și de rosturile noastre.

Acest comportament constituia una din metodele de rezistență la lunga perioadă de închisoare pe care o mai aveam de executat de aici încolo.

Au sosit direct de la fabrică 10 strunguri noi.

Pe loc am înființat un atelier de strungărie, unul de tinichigerie, cazangerie, forje, tâmplărie mecanică și manuală.

Ne-au sosit tot felul de scule. Toate nou-nouțe și de bună calitate. Am înființat și o sculărie. Am făcut matrițe pentru fabrica de nasturi și am pus la punct tehnologiile de fabricație.

Între deținuții din fabrică era o mare unitate și dragoste.

Lucram în plin și pe lângă toate acestea, mai făceam gardienilor, ba chiar și comandantului închisorii, diferite bibelouri artizanale, adevărate bijuterii, cum numai deținuții știu să facă.

Eu eram conducătorul tuturor atelierelor. Armonia dintre mine și ceilalți camarazi creștea pe zi ce trecea, încât îți era mai mare dragul să muncești și nu simțeai că ești în pușcărie.

Primeam țigări de la gardieni (nefiind fumător) și le dădeam fumătorilor. Zilele de muncă deveneau adevărate sărbători, din ce în ce mai plăcute.

DAR DIAVOLUL NU DOARME !

Era un deținut cu numele de Matei. Acesta a fost comunist înainte de război și a luptat pe frontul de răsărit.

Probabil s-o fi grozăvit pe undeva pe front, astfel că ortacii săi l-au arestat și l-au vârat la "zdup" cu calificativul de "trădător al clasei muncitoare și al partidului comunist" .

Politrucul avea nevoie de informatori, de nemernici care să tragă la nemernicie. L-au găsit pe Matei, confratele lor întru ale relelor. Deși avea calificativul de "trădător" , el tot marxist a rămas, iar în condițiile de pușcărie un mișel de prim rang.

Politrucul a format un birou politic pentru deținuți. În fruntea acestui "birou" a fost plasat acest Matei.

Imediat ce Matei a primit această "onoare" s-a înconjurat de alți câțiva neisprăviți tot de talia lui.

(Martorul Ion Pangrate nu știa că prin luna martie 1950 a sosit la Gherla un lot mare de studenți dezumanizați în închisoarea Pitești, toți având "creierele spălate" prin torturi și transformați în roboți la dispoziția unui mare mișel pe nume Popa șanu. Anvergura sistemului de informații era mult mai mare decât și-l imagina Ion Pangrate)

Acesta a fost biroul codoșilor și al turnătorilor din cadrul atelierelor.

Aceștia nu munceau. Umblau doar prin fabrică, făcând diferite servicii și trăgând cu urechea.

Matei venea prin fabrică expres ca să se întâlnească cu mine. Când mă întâlnea, își ridica boneta de pe cap, aplecându-se ironic în fața mea și zicându-mi :

- "Să trăiți, domnule comandant".

Era o insinuare mișelească de al cărui tâlc îndepărtat nu m-am putut dumiri.

Eu i-am răspuns :

-Pleacă ticălosule de aici la biroul tău ! Nu te mai lua de mine.

O MUTARE DUBIOASA.

Într-o zi de la începutul lui octombrie 1950, gardianul veni țintă la mine și îmi zise :

-Lasă totul baltă. Te duci în cameră, îți faci bagajul și vii sus.

Am rămas uimit de ordinul gardianului. M-am gândit în mine : Probabil vor să mă ducă la altă închisoare, unde urmează să organizez o nouă fabrică. Sau, mai știi ?

Era peste puțină să-mi dau seama ce anume urmăresc să facă cu mine.

Mi-am luat bagajele din camera în care stăteam la parter și am urcat la "cucurigu" la etajul I tot într-o cameră mare, situată deasupra bucătăriei. Acolo am așteptat singur aproximativ 20 de minute.

Ușa camerei s-a deschis și iată-l pe gardianul Mureșan, despre care știam că este omul de încredere al ofițerului politic.

Cu un aer misterios m-a întrebat ce fac ?

Eu i-am răspuns simplu :

-Aștept.

Peste câteva minute a fost introdus peste mine un vechi camarad pe nume Dâmbu, din Brașov. Acesta era bucătar de meserie.

La închisoarea Gherla era specialistul regimurilor dietetice.

-Ce-i cu mutarea aceasta atât de misterioasă, Dâmbule ?

-Probabil ne mută în altă parte. Așteptăm și vom vedea.

Nu peste mult a venit -din nou- același milițian și ne-a zis să-l urmăm. L-am urmat până sus la etajul III la camera 103.

În cameră mai erau încă 20 de oameni, care ne-au primit foarte bine și cu multă bucurie. Cum camera era goală, fără nici un fel de mobilier, ne-am așezat cu toții jos pe rogojini. Eu am scos țigările din buzunar, împărțindu-le frățește. Parcă prietenia dintre noi a mai crescut puțin.

A venit masa de seară cu o ciorbă ceva mai lungă, având carne de oaie urât mirositoare. Eu n-am putut mânca. Am oferit-o celorlalți. Aceștia au refuzat-o. Atunci a luat-o Dâmbu și a mâncat-o pe toată.

SURPRIZA.

A urmat închiderea. Imediat după închidere, Popescu Aristotel -care era șef de cameră- a zis cu glas tare :

Atențiune ! Am a vă comunica ceva foarte important. Apoi întorcându-se spre noi -cei doi proaspeți veniți- ne-a zis cu ură în glas și în priviri : Voi sunteți printre noi niște bandiți !

-Cum așa ?! Vorbiți serios sau glumiți ?

-Vorbesc foarte serios. Sunteți doi bandiți !

-Dacă noi suntem bandiți, voi ce sunteți ? Informatori, codoși, trădători ?

-Veti vedea imediat ce suntem noi !

Discutia era serioasă și de neimaginat. Nu părea deloc nebun Popescu Aristotel, deși vorbea ca un om fără minte.

Părea mai mult mișel ajuns la cea mai înaltă treaptă a mișeliei, până la egalitate cu Lucifer -geniul răului din univers.

Nu m-am putut abține și i-am zis câteva înjurături neaoșe. Tot din acele ce i se potrivesc unui ticălos ajuns la o asemenea talie. Atunci Popescu Aristotel a strigat la ceilalți :

-Pe ei !

Cei 20 din cameră s-au împărțit în două cete. Zece au sărit pe mine și zece pe camaradul meu Dâmbu. În câteva secunde au tras hainele jos de pe noi, dezbrăcându-ne la pielea goală. Ne-au trântit jos pe ciment, unul într-o parte și altul în alta a camerei, răstgniți cu fața în jos pe pardoseală.

Unul mă ținea de o mână, altul de alta. Unul m-a încălecat pe spate. Un altul s-a așezat cu dosul pe cap, șezând ca pe o buturugă. Au scos din bagaje niște capete de prici din lemn de carpen rotund. Adevărați pari sănătoși și foarte rezistenți la rupere. Cu aceștia au început a ne bate la dos, pe pulpe și la tălpi.

Băteau pe întrecute la "două maie" unul de o parte și altul de alta.

A durat această bătaie cam zece-cincisprezece minute, după care am leșinat de durere.

Au adus câteva găleți de apă de la chiuvetă pe care le-au turnat peste noi și ne-am revenit din leșin. Apoi au început o nouă bătaie care a durat cam tot cât prima. Iarăși au repetat aducerea în simțire prin udarea cu apă rece.

Tortura în acest mod a fost repetată de trei ori. Apoi m-au dus pe sus la WC să urinez.

Urina avea o culoare negrie și grozav de urât mirositoare.

Am avut tăria să le zic acestor călăi nemernici doar atât : -M-ați nenorocit, criminalilor ! Apoi am leșinat.

MOARTEA CAMARADULUI DAMBU.

N-a durat prea lung timpul leșinului, că mi-am revenit. În afară de cruntele dureri care mă fulgerau în locurile zdrobite în timpul torturii , în rest eram sănătos. Puterile spirituale mi le-a sporit Dumnezeu.

Cum eram trântit jos, am deschis ochii, dar nu complet, doar foarte puțin, atât cât să-mi dau seama ce se petrece în cameră.

L-au adus și pe Dâmbu în totală nesimțire și l-au lungit lângă mine, trântindu-l.

Peste cel mult un minut am simțit cum Dâmbu s-a întins într-o suită de spasme tremurătoare, atingându-mă cu cotul ceva mai tare. Apoi a încetat să mai respire. Încet am simțit cum trupul său lipit de al meu începe să se răcească. Mi-am dat seama că a murit.

Mi-am făcut cruce cu limba în gură și am rostit în gând rugăciunea "Tatăl nostru" pentru camaradul meu al cărui suflet mai era pe acolo prin preajmă.

Oricât m-am abținut, de sub ochii semiînchiși au început să-mi curgă lacrimile. Banda de torționari a observat. Spre norocul meu au interpretat aceasta ca pe un semn că nici eu nu mai am mult.

(Popescu Aristotel era absolvent al facultății de medicină din București. Concluziile lui erau ale unui specialist.)

Torționarii, văzând că Dâmbu a murit, s-au înghesuit la ușă cu toții , începând să bată cu pumnii ca să vină ofițerul politic.

A venit mai întâi gardianul de serviciu, iar mai târziu a venit și ofițerul politic Sucegan. Au deschis ușa și șeful de cameră a raportat că Dâmbu a murit.

-Dar celălalt ce face ?

-E leșinat și stă acolo întins pe jos.

-Scoate-l afară pe mort !

Atât am auzit. După ce au ieșit afară pe coridor n-am mai înțeles nimic.

Trupul neînsuflețit al lui Dâmbu a fost târât pe coridor de gardian. Eu am auzit hârșăitul tot mai slab până ce a dispărut cu totul auzului.

(Vezi MEMORIALUL ORORII -editura "Vremea" București, 1995, p.660).

În felul acesta pușcăria Gherla număra mai puțin cu un deținut, iar pe întinsul cerului, mai puțin cu o stea.

NEMERNICIA LUI POPESCU ARISTOTEL.

(Popescu Aristotel a fost dezumanizat în închisoarea Pitești. A fost atât de mult torturat, până a ajuns în acest hal de degradare morală, din care nu se mai vedea vreo ieșire).

Dâmbu era îmbrăcat cu un costum nou de schior. A doua zi după ce a fost omorât, l-am văzut pe Popescu Aristotel îmbrăcat cu costumul mortului.

În aceeași seară, după ce l-au scos pe mort din cameră, au adus o altă victimă zdrobită în bătaie într-altă cameră de la etajul III. (Erau mai multe camere la ultimul etaj, unde oameni nevinovați au fost zdrobiți în bătăi).

Victima se numea Fulicea. Era un bărbat tânăr, înalt, a fost subalternul lui Dâmbu. Pe fața lui era întipărită groaza și nu scotea nici o vorbă din gură.

Am făcut eu cât am făcut pe leșinatul, dar -până la urmă- tot a trebuit să mă ridic.

Pe loc a început ancheta

Popescu făcea pe anchetatorul securist, punându-mi următoarele întrebări precise :

-Să spun legăturile ce la am cu cei de afara închisorii și prin ce gardieni anume ?

-Să spun pe cei de afară -nearestați- care au activat împotriva regimului comunist și unde este ascuns depozitul de armament pe care-l am ?

Am negat orice cunoștință de acest fel. Nu-mi trecea nici prin minte ca să mint în acest sens numai pentru a scăpa de tortură.

Seara, după cină, m-a obligat să stau într-un picior și cu mâinile ridicate în sus. La același supliciu a fost pus și Fulicea.

Unul dintre reeducați stătea lângă noi cu o sulă în mână și când scăpam piciorul sau mâinile în jos, ne împungea cu sula în dos sau în coaste.

Fulicea a rezistat puțin. La un moment dat a căzut grămadă jos și orice au făcut n-au mai putut să-l trezească din leșin. L-au lăsat în pace ca să-și revină singur. În schimb eu -cu mare greutate- am rezistat acestui supliciu până dimineața.

RAPOARTELE DE DIMINEAȚA ȘI SEARA.

Deși eram extenuat de forțele fizice, sufletul îmi era întreg și combativ. N-au reușit să împrime groaza în mine.

La deschidere, când plutonierul Roman ne număra, eu am sărit dintre ei, raportându-i că sunt torturat de către aceștia.

Îndrăzneala pe care o aveam se baza pe faptul că primul gardian știa prea bine câtă muncă am depus eu în închisoare. La el am observat întotdeauna un respect deosebit ce mi-l purta.

La început, omul nu mi-a dat nici un răspuns, ci a trecut mai departe oftând.

După plecarea echipei de gardieni care efectuau "deschiderea" sau "închiderea" eram luat la bătaie crunte. Voiau să-mi moaie îndrăzneala pe care o aveam ca să-i raporteze primului gardian.

De data aceasta bătaia nu o mai aplicau cu parii de carpen, ci cu o centură lată și grea pe dosul gol. Era un avantaj. Parii de lemn rupeau țesăturile, putând să-mi provoace moartea. De la centură simțeam numai durerea, deoarece loviturile se aplicau pe plăgi deschise și sângerânde.

Deci, eu am fost asigurat de două bătaie pe zi. Una dimineața și una seara.

Nu m-am lăsat. De câte ori veneau gardienii, de atâtea ori țipam în gura mare că sunt torturat.

În una din zile, primul gardian Roman le-a zis reeducaților :

-Cine v-a adus pe voi aici, criminalilor , ca să omorâți oamenii ?!. Într-o zi, cu mâna mea am să vă împuşc pe toți și voi răspunde eu de ce am făcut. "Reeducații" tăceau.

(Oare primul gardian era sincer sau cinic ? Oricum, el tolera aceste crime și știa de unde vin ordinele !).

SARAMURA.

Torturile au continuat zi și noapte vreo 7 zile. Într-o seară, Popescu Aristotel a dat ordin reeducatorilor din subordinea lui să nu-mi dea mâncare mie și lui Fulicea până se întoarce dânsul. Apoi a plecat undeva.

S-a reîntors peste vreo jumătate de ceas. Avea în mână o bocceluță plină cu sare. Mi-a pus în gamela mea un pumn de sare și într-a lui Fulicea unul. Apoi a mestecat cu lingura ca să se dizolve. Când a socotit că este destul de dizolvată, ni le-a oferit să le mâncăm.

Eu am luat gamela cu curaj, fiind sigur că îmi va provoca o blocare a rinichilor sau a ficatului și astfel voi muri și voi scăpa de nenorocirea a cărui sfârșit nu se întrevădea.

Aproximativ jumătate din sare nu s-a putut dizolva. Am cules-o pe aceasta cu lingura, cum culegi zahărul nedizolvat de pe fundul ceștii de cafea.

Popescu Aristotel mi-a oferit după mâncare o cană cu apă. Am constatat că și apa din cană era la fel de sărată ca și ciorba.

N-a fost după socotelile mele. N-am murit. O sete cumplită m-a cuprins, încât toată noaptea m-am tăvălit pe jos într-un chin de nedescris.

Dimineața, când am auzit talanga deșteptării sunând, am avut impresia că aud trâmbița îngerului lui Dumnezeu care vestește cea de a doua înviere din morți. De la deșteptare și

până la deschidere am avut senzația că a mai trecut o viață de om...

Stăteam așezați -de către șeful de cameră Popescu Aristotel- În rând câte doi pentru numărătoare. Pe mine m-au aranjat chiar în spate de tot între doi "reeducați" care mă țineau de mâini, anume ca să nu le scap și să ies la raport.

Cum s-a deschis ușa, eu am lovit în toate părțile -cu forța care ți-o dă disperarea- și am țâsnit dintre ei, strigând :

-Apă, apă, dați-mi apă, domnule plutonier, apă ! Aceștia mi-au dat să mănânc o gamelă cu sare. Vă rog frumos, dați-mi apă. O gamelă de apă. Altceva nu cer nimic.

Atunci plutonierul Roman îl privi crunt pe Popescu Aristotel și-i zise :

Aseară ai mers la bucătărie după sare. Așa-i sau nu-i așa ?!

-Da. Așa este. A confirmat Popescu.

-Toată lumea cu fața la perete ! Ușa rămâne deschisă !

Primul gardian a intrat în cameră și i-a poruncit lui Fulicea să ia apă din rezervorul de la WC cu gamela.

Fulicea, un bărbat înalt, pe loc a luat o gamelă de apă din rezervor pe care eu am băut-o pe nerăsuflăte. Apoi a băut și el una , căci era la fel de însetat ca și mine.

Fără să rostească o vorbă, primul gardian a închis ușa și a plecat cu trupa de gardieni care îl însoțeau.

Pe fața primului gardian Roman am citit hotărârea de a lua o măsură în favoarea mea. Atât cât îi sta în putință.

După plecarea gardienilor am fost dezbrăcat -din nou- în pielea goală și bătut de către Popescu Aristotel și trupa sa până la limita dintre viață și moarte.

MIȘELIA OFIȚERULUI POLITIC.

Au mai trecut vreo două ore. Ușa s-a deschis din nou și în cameră a intrat ofițerul politic Sucegan.

A privit în dreapta și în stânga extrem de desinvolt. S-a prefăcut că nici nu observă cum stăteam lungit și zdrobit pe pardoseala camerei. A întrebat cu un aer plin de seninătate :

-Are cineva de raportat ceva ?

Eu m-am târât cum am putut mai aproape de el, strigându-i din toate puterile :

-Domnule ofițer, domnule Sucegan, dumneavoastră mă cunoașteți bine. Știți câte am făcut pentru această închisoare și pentru țară. De ce ați adus pe acești oameni aici ca să mă omoare ?

-Cine te omoară ?

-In afară de Fulicea, care tace -deși este torturat ca și mine- toți ceilalți în frunte cu dumneavoastră.

Auzind acuzația care i-o aduceam, s-a oțărât la față, s-a prefăcut nervos și a ieșit din cameră, trântind ușa.

N-a făcut mulți pași pe coridor , că s-a întors înapoi, simulând a fi "plin de nervi" . A dat ordin ca toată trupa de torționari să-și facă bagajele și să fie introduși în celula de pedeapsă. Chipurile , au fost pedepsiți.

Pe naiba ! Au fost introduși cu toții într-o cameră cu un etaj mai jos, exact sub camera unde eram eu cu Fulicea. După cină i-am auzit cum jucau "bâza"!

Rămași împreună cu Fulicea, acesta mi-a spus despre doi camarazi, pe care eu îi cunoșteam bine, cum au fost omorâți chiar în fața lui. Fulicea era informat că până în prezent au fost omorâți în torturi patruzeci de persoane. Toate torturile au fost conduse de ofițerii politici.

Numărul victimelor era înspăimântător de mare. Situația se vedea a fi fără ieșire. M-am închinat lui Dumnezeu, cerându-I harul și ajutorul Său.

Eram hotărât să protestez până la ultima suflare, indiferent de chinurile la care voi fi supus. Decât să mor tăcând, mai bine să mor luptând. Protestul era și el un fel de luptă în condițiile în care mă găseam.

DECAT AȘA , MAI BINE MORT !

În afara șefului de cameră -pe care știam cum îl chema, mai mult din gura milițienilor- numele celorlalți nu-l cunoșteam. Nu-și rosteau numele în fața mea -probabil-pentru a rămâne necunoscuți.

A doua zi, cam în jurul amiezii, a venit în inspecție ofițerul politic Suceganu și directorul închisorii, Gheorghiu (un fost CFR-ist la Atelierele din Pașcani). Eu îl cunoșteam foarte bine.

Cum au intrat în cameră, Suceganu s-a prefăcut că-i explică directorului ce măsuri a luat împotriva bătăușilor, pedepsindu-i. Eu mă pregăteam de a protesta. A observat directorul. Pe loc mi-a luat-o înainte :

-Ce, domnule Pangrate, încă nu te-au făcut "om" ?

-Ce fel de om ? am răspuns eu scos din fire. Vedeam bine că vorbește cu "duhul rău" dintr-însul.

Însă directorul, prefăcându-se că nici nu mă aude, s-a adresat în continuare politrucului :

-Adă, domnule, oamenii înapoi ca să scoată "om" din el. Nu vezi că tot "bandit" a rămas ?!

Apoi au închis ușa și au plecat amândoi, distrându-se și râzând.

Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeuul meu, ajută-mă !!

Am alergat ca un nebun tocmai în fundul camerei, la ultimul geam, pe care l-am deschis în grabă.

Afară detinuții tocmai serveau masa în curtea închisorii, care pe unde. Unii șezând turcește, iar alții pe lângă ziduri. Era o zi călduroasă. Era data de 17 sau 18 octombrie 1950.

Am strigat celor din curte :

-Fraților, eu sunt Pangrate, șeful vostru, mă omoară în torturi. De când am plecat sunt bătut fără întrerupere. Dâmbu a fost omorât în bătai. Sunt mulți care au fost omorâți. Apoi, am trântit geamul cu putere, spărgându-l.

Am smuls un ciob de geam, ce avea forma unui cosor și am țintit gâtul ca, tăindu-l prin dosul beregatei, moartea să vină mai grabnic.

De emoție să nu fiu prins în această tentativă de sinucidere, -probabil și din cauza formei ciobului de sticlă- nu am nimerit unde am țintit eu. Am lovit ceva mai jos , dislocând două vertebre ale gâtului și o porțiune destul de întinsă și bine vascularizată a gâtului.

Fără să simt vreo durere, am văzut cum sângele țâșnește la vreo doi metri distanță de gât. Așa am înaintat spre ușă cu gâtul tăiat la suprafață.

Fulicea s-a speriat și s-a repezit cu pumnii în ușă , bătând și strigând după gardian. Striga din toate puterile că mi-am tăiat gâtul.

Din cauza pierderii unei mari cantități de sânge, am simțit cum puterile mă părăsesc încet. Glasul îmi pierise. I-am zis lui Fulicea -mai mult în șoaptă- :

-Te rog să mă întinzi acolo, căci acolo a murit Dâmbu.

-Cum , Dâmbu e mort ?

-Da. A fost omorât cu o săptămână în urmă. N-am vrut să-ți spun ca să nu te întristezi prea tare.

Atunci Fulicea a început să plângă și să bată și mai tare în ușă.

A venit gardianul întrebând :

-Ce e ? Ce s-a întâmplat ?

-S-a sinucis Pangrate.

Gardianul a fugit în grabă și l-a adus pe politruc și pe director.

Văzând băltoaca de sânge și rana deschisă din care mai gălgâia încă sânge i-au zis lui Fulicea :

-Tu l-ai omorât !

Dar eu mi-am strâns puterile și horcăind le-am răspuns :

-Nu el. Voi m-ați omorât !

Au trimis pe gardian după doctor și după niște deținuți ca să spele sângele de pe jos.

DEȚINUȚII PENTRU CURĂȚENIE, DOCTORUL PENTRU CONSTATARE.

Primii au sosit deținuții.

Printre acestia era și acel ticălos de Matei. -starostele codoșilor de la atelier și presupusul autor al suferințelor mele.

A venit și unul din frații Livinski, adjunct al lui șurcanu încă din închisoarea Pitești.

Iată-l și pe un constăntean de-al meu. Ticălos de anvergură. Numele lui era Verioti. O uscătură a bravilor macedoneni.

Verioti, în timp ce curăța dușumeaua, a zis râzând ca prostul :

-"Ce satisfăcut sunt când trebuie să strâng sânge de bandit".

Cu puterile ce le mai aveam i-am dat replica astfel :

-Verioti, sângele meu nevinovat o să cadă asupra ta și a copiilor tăi! Așa să-ți ajute Dumnezeu.

(Târziu, după punerea în libertate, unul din copiii săi, ofițer de marină, a fost înjunghiat într-un restaurant din Mangalia de către un bețiv oarecare).

După ce au terminat cu curățenia, a sosit și doctorul Bărbosu gâfâind.

Directorul și politrucul s-au retras în fundul camerei lângă geam. Acolo vorbeau ceva între ei, veselindu-se reciproc.

Doctorul Bărbosu, spionându-i cu atenție pe cei doi ticăloși, mi-a șoptit la ureche :

Am să le spun că mori. Numai astfel te pot scoate de aici. Doctor fiind și-a dat seama că tăietura nu este mortală.

Am fost luat pe sus de gardieni și dus în alt corp de clădire. Clădirea în care am fost dus comunica cu celularul printr-un coridor ce semăna cu un tunel.

Camera în care am fost introdus era infirmerie. Am găsit acolo doi studenți care trecuseră prin Pitești. Pe unul îl chema Barbacociu, iar pe celălalt - Caziuc Nazarie. Abia am intrat în infirmerie că pe aceștia i-au și scos de acolo.

În acea cameră am stat singur timp de patru luni și jumătate. Am fost hrănit după prescripțiile doctorului Bărbosu cu mâncare foarte bună și special pregătită.

A mai fost și una urâtă :

La început s-au perindat o mulțime de turnători prin cameră care au încercat să mă provoace la discuții și să mă tragă de limbă. Eu nu am dat nici un răspuns. Nici măcar în șoaptă.

Chiar și cel mai cunoscut turnător din închisoarea Gherla, pe nume Hogescu, a trecut prin cameră, încercând să mă provoace la vorbă. N-a reușit. Eu am aplicat în forță "legea tăcerii" dată de Căpitan.

SUNT SALVAT.

Doctorul Bărbosu m-a sprijinit enorm. Lui îi datorez viața. El mi-a adus praf de sulfamidă pe care l-am ascuns într-o batistă în saltea. Astfel am evitat o infecție -într-un loc atât de gîngăș- și m-am vindecat.

Prin luna ianuarie 1951 m-am pomenit cu o comisie ce făcea o mare inspecție în închisoare.

Comisia era formată din vreo zece ștabi, toți ofițeri superiori. L-am recunoscut pe generalul Nikolschi (Gruenberg) și pe Tudor Sepeanu.

Sepeanu a încercat să mă provoace la vorbă. Eu n-am răspuns nimic. Nikolschi i-a zis :

-Lăsați-l în pace, nu vedeți că nu mai poate să vorbească ? În gândul meu i-am tras câteva înjurături neaoșe românești.

Au ieșit afară din cameră.

Această vizită a avut loc după lăsarea întunericului. Cu toate acestea curtea închisorii era luminată de becuri puternice ca ziua.

Eu dormeam pe un pat lângă geam. Cu un cui scos dintr-o cercevea am făcut o gaură în scânduricea ce-mi obturazarea spre a vedea în curte.

Cum am simțit că toată lumea a plecat și era liniște pe coridor, m-am urcat pe pat și am privit prin găuricea făcută de mine.

Întreaga comisie a intrat în curte.

De sus de la etajul III s-a auzit un strigăt de om torturat. Toată comisia și-a îndreptat privirile în sus spre etajul III. Nikolschi a spus ceva care i-a făcut să râdă pe ceilalți. "Moara lui Satan funcționa din plin".

Nici chiar la infinit nu puteam face pe mutul. Era foarte greu. Astfel că am început să vorbesc. Mai întâi în șoaptă, apoi răgușit ca să am cât mai multă crezare.

Pentru a mă trage de limbă, au introdus la mine în cameră un doctor (deținut și el) pe nume Jianu. Eram la început, când abia îngâimam câteva cuvinte total nedeslușite. Oricât s-a căznit, n-a reușit să mă facă să vorbesc. Prin luna aprilie 1951 l-au scos din cameră cu traista goală.

Mi-a venit -în sfârșit- timpul să părăsesc infirmeria și să fiu introdus într-o cameră cu mai mulți. Acolo l-am întâlnit și pe Calciu-Dumitreasa.

În această cameră un doctor tânăr pe nume Găbureac Traian dădea lecții de ateism, susținând că Sfânta Fecioară a fost o desfrânată și Iisus Hristos un fakir.

Se vedea că mulți din cei care ascultau o făceau cu frică. Numai un tânăr bănațean a râs ostentativ atunci când doctorul și-a încheiat prelegerea. Fiind întrebat de către doctorul Găbureac că de ce râde, acesta a răspuns :

-De prostia dumneavoastră.

Răspunsul a fost îndrăzneț și plin de riscuri. Nu știu ce s-a mai întâmplat, căci a doua zi am fost scos din cameră.

Iarăși o inspecție. Tot o comisie. Această comisie era compusă din :

Colonelul Zeller, care organiza munca deținuților în toată țara, colonelul Sepeanu și Gheorghiu, comandantul închisorii.

Directorul Gheorghiu -foarte lejer și pe un ton prietenos- mi-a zis că trebuie să merg din nou în fabrică spre a reorganiza atelierul de nasturi.

Am rămas surprins de atitudinea directorului.

Câtă ticăloșie mai poate să existe în sufletele acestor oameni !

Ca ieri mi-a organizat moartea în cele mai grele torturi. Iată-l acum vorbindu-mi ca un om ce aștepta de la mine multă recunoștință pentru ceea ce mi-a făcut.

În minciună și prefăcătorii de tot felul , aceștia îl întreceau chiar și pe Lucifer.

ARUNCAREA CU PRAȘTIA.

Iată-mă din nou în fabrică. De data asta eram mult mai tăcut și plin de prudență, dar nu și fricos.

Deși am fost torturat de moarte, eram departe de a cunoaște dimensiunile grozăviei.

Habar nu aveam că și cei care m-au torturat pe mine au fost cândva oameni bravi. Nu puteam să-mi imaginez că și ei , la rândul lor, au fost atâta torturați până le-au fost șterse toate reflexele de onoare și transformați în fiare feroce și fără judecată.

Eu credeam că tot ce mi s-a întâmplat nu-i decât o ticăloșie cu caracter local. Conducerea închisorii -la îndemnul

Ministerului de Interne- a pus la cale totul prin intermediul unor trădători și ticăloși.

În închisoarea Gherla se lucra și în schimb de noapte.

Instalațiile sanitare erau în curtea fabricii. În curte nu exista nici un gardian care să facă de pază în mod special. Nu exista nici un pericol de evadare sau comunicare cu exteriorul. Dincolo de zidurile înalte era cimitirul "Roja Șandor" . Cine îndrăznea să umble noaptea prin cimitir ?!

Detinuții puteau să iasă noaptea pentru WC în curte fără nici o supraveghere. Gardianul care asigura paza în interiorul fabricii -de regulă- moțăia pe un scaun în dulcele zgomot al mașinilor și al lucrului.

Am improvisat o praștie din sfoară și am scris pe o bucată de hârtie de ambalaj următoarele :

"Cetățeni. Anunțați autoritățile și la ONU că aici în închisoarea Gherla se omoară oameni în torturi. Au fost omorâți până în prezent 40 de oameni, unul și-a tăiat gâtul, dar trăiește" .

Am legat biletul cu o piatră și l-am zvârlit peste ziduri în cimitirul "Roja Șandor" în timpul nopții.

Am repetat de trei ori acest lucru, apoi m-am oprit. Riscul era enorm. Dacă aș fi fost dibuit, moartea prin tortură mi-ar fi fost asigurată.

A N C H E T A .

Cam după o lună și jumătate (în primăvara anului 1951) , am fost chemat din fabrică de un gardian. Pe figura gardianului citeam mult mister. Gardianul era extrem de tăcut. Mi-am dat seama că iarăși va fi vorba de un lucru la care mă aștept cel mai puțin.

Am fost introdus în sala de festivități. Acolo mă așteptau patru ofițeri : un colonel, un căpitan și doi locotenenți majori. Toți patru aveau însemnele securității statului.

Foarte politicoși m-au poftit să iau loc pe un scaun și colonelul a intrat direct în subiect, punându-mi prima întrebare :

-Dumneata ai vreo rană la gât ?

-Da, am.

-Cum te cheamă ?

-Pangrate Ioan.

Întorcându-se spre milițian, îi dădu ordin acestuia :

-Te duci și chemi aici pe comandant și pe ofițerii politici !

În două minute, cei trei au fost prezenți : căpitanul Gheorghiu -comandantul închisorii-, Suceganu și Avădanei - cei doi politrucii- .

Colonelul s-a adresat cu autoritate celor trei :

-Îl cunoașteți pe omul acesta ?

Cei trei m-au privit și s-au învinețit la față. Apoi murmurând au răspuns : Da. Îl cunoaștem.

-Acum ieșiți afară și după ce vom termina ancheta cu omul acesta , vă vom chema și pe voi înăuntru.

Am socotit în mine că nu-i vorba de o scenetă oarecare , prin care securitatea juca feste deținuților. Era vorba de o treabă serioasă care este în favoarea deținuților.

Chiar scenetă era tot ce făceau securității !

Cititorul trebuie să știe că aceste lucruri se petreceau prin lunile februarie-martie 1951, când procesul de dezumanizare al studenților din închisoarea Pitești era încă în plină desfășurare și se apropia de încheiere.

La închisoarea Gherla acum se pregăteau "preliminariile" marelui dezumanizării. În camerele de tortură se formau marii delatori care urmau să fie introduși în fabrică printre muncitorii și țărani deținuți.

Marele dezastru al Gherlei a urmat abia din luna august 1951 încolo. Abia la 15 august 1951 a plecat șurcanu

din închisoarea Pitești spre Gherla, însoțit de un lot mare (aproximativ 100 de inși , dacă nu și mai mulți).

Inimaginabilele proceduri satanice din închisoarea Gherla au avut loc după sosirea lui șurcanu la această închisoare.

"Libretul " pe care îl făceau acești securiști în fața lui Pangrate Ioan nu era altceva decât un studiu de pregătire a procesului cu "țapi ispășitori". Ei pregăteau de pe acum martorii pe care îi vor folosi, atât împotriva deținuților călăi, cât și împotriva propriilor cadre pe care le sacrificau, numai ca regia să fie perfectă. Dacă securiștii ar fi ajuns în posesia acelor bilete aruncate de Pangrate, moartea acestuia ar fi fost sigură. Ușor se putea descoperi cine le scrisese.

I-am povestit cu lux de amănunte toată tragedia pe care ei au consemnat-o într-un proces verbal de anchetă.

După ce s-a epuizat întreg subiectul și n-a mai existat nici o întrebare fără răspuns clar, colonelul a luat cuvântul, zicându-mi :

-Acum să ne recomandăm și noi, ca să știi cine suntem.

Noi suntem de la serviciul superior al securității statului. De acum înainte ești la dispoziția noastră. Nimeni nu mai are voie să se atingă de dumneata.

Securitatea pe care o cunoști dumneata primește ordinele de la noi. Ei sunt supușii noștri.

Tot ce s-a făcut aici **"s-a făcut fără știrea noastră"**.

Acum te duci la treabă și să fii sigur că nu mai au voie să se lege de voi deținuții. Dacă vor călca ordinele noastre **"îi vom împușca ca pe niște câini în fața frontului"** .

Eu am rămas cu convingerea că unul din acele bilete zvârlite cu praștia a ajuns la autorități, care acum iau măsurile de rigoare.

(N.A.Câtă perversitate și minciuni sfruntate ! Așa au înșelat aceștia mii și milioane de oameni. După cum s-au desfășurat lucrurile, ororile Gherlei s-au întezit și au mai durat

încă un an de zile după aceea anchetă a "supersecuriștilor care "habar n-aveau" ce se întâmplă în închisoare".

Nu mi-au cerut să țin secretă această întâlnire. Am ținut-o eu fără să mi-o ceară .

ÎL ÎNSOȚESC PE ȚURCANU.

La un timp oarecare, am avut ocazia să-l cunosc pe șurcanu. Știam de ce este capabil. Am fost pus în temă de alții.

În închisoarea aceasta șurcanu avea mai multă putere decât comandantul sau ofițerii politici. În fața lui tremurau până și gardienii. Stăteau cu toții în poziție de drepți. Îl salutau cu "Să trăiți ! " .

șurcanu făcea controale în puterea nopții ca să vadă cu ochii lui dacă "bandiții" muncesc sau trag chiulul. șurcanu mă lua pe mine ca să-l însoțesc prin fabrică, ca să-i fac anumite treburi în legătură cu mașinile și cu munca.

Făcând aceste inspecții, treceam mereu pe lângă un bazin cu apă. Eu -în permanență- aveam în buzunar un ciocan. Mi-a trecut prin gând să-l lovesc în cap și să-l arunc în bazin. Intenția pe care o aveam i-am spus-o și camaradului meu Radu Tudoran. Dar acesta -speriat- m-a rugat să-mi scot din cap asemenea obsesii, pentru că tot ce face Turcanu este din ordinele securității. Drept represalii pentru omorârea agentului lor sunt în stare să ne împuște pe toți.

Nu frica de represalii m-a determinat să-mi schimb hotărârea , ci faptul că omorând această bestie voi prelua -în fața lui Dumnezeu- toate păcatele lui asupra mea.

*

**MARTURIA LUI AUREL
OBREJA**
privitor la închisoarea Gherla.

PRIMUL CONTACT CU ÎNCHISOAREA GHERLA.

Am ajuns la închisoarea Gherla la începutul toamnei anului 1951.

Eram cinci flăcăi : eu, Virgil Maxim, Titi Stoica, Dumitru Neagu și Constantin Lupoai.

Toți cinci eram considerați a fi "comandatura" din închisoarea Târgșorul Nou, motiv pentru care am stat aproape un an și jumătate la închisoarea Jilava, suportând un regim de teroare maximă.

La Gherla am fost primiți de un gardian ungar pe nume Gabor. Vorbea românește cu gramatica ungurească. Din această cauză era grozav de hazliu. Părea glumeț și binevoitor. Din atitudinea gardienilor nimic nu dădea de bănuț că aici ar fi iadul pe pământ.

Am fost repartizați la camera 78 de la etajul II.

Era o cameră destul de mare cu priciuri și așternut perfect aranjat și curat. Părea civilizată. Au mai adus pe un deținut cu numele de Haik Zoltan, jumătate ceh, jumătate ungar. Un băiat curajos și bun camarad o vreme mai lungă.

CUNOȘTINȚE DUBIOASE.

Așteptam să vină seara.

Cum s-a înserat, au început să sosească și alți tineri. Majoritatea erau studenți trecuți prin închisoarea Pitești. Pe o parte din ei îi cunoșteam, pe alții nu. Îmi amintesc de un student Popescu Aristotel zis "Aligo" care tocmai absolvise facultatea de medicină din București.

Un lucru m-a frapat :

Păstrau acești studenți o disciplină extraordinară. De neînchipuit. Parcă erau mașini electronice programate pentru o anumită treabă pe care o executau perfect.

A venit cina. La comanda unuia, toți s-au descoperit și au rostit rugăciunea. După cină la fel.

Am rămas stupefiat. Parcă ceva nedeslușit mă înconjură din toate părțile.

O asemenea disciplină și viață creștină afișată pe față, brutal, nu era firească într-o închisoare comunistă.

N-aveam timp să mă dumiresc, pentru că noi cei cinci - cu Haik Zoltan șase- am fost înconjurați de ceilalți, care erau mai mulți ca număr. Păreau foarte curioși să știe ce se mai întâmplă în lume și mai ales când scăpăm.

Îi interesa ce am auzit venind cu duba. Dacă ne-am întâlnit cu proaspeți arestați și ce zic aceștia. Ce părere avem noi despre ce se întâmplă în țară ?

Așa stăteau în jurul nostru, iscodindu-ne mereu, ba își expuneau și ei părerile lor.

Nici o secundă nu aveam liber să nu fiu întrebat. Nu puteam face nici un fel de raționament. Nu puteam trage nici o concluzie.

Am simțit ceva straniu.

Bănuitor și cu atenția încordată am răspuns la toate întrebările și am avut grijă să le zic că acestea sunt auzite de la alții.

În final au insistat să le spun care sunt părerile mele. Eu le-am răspuns că n-am speranță să ies curând din închisoare.

M-a iscodit unul să-i spun dacă la închisoarea Jilava se bate. I-am răspuns că da. Se bate.

La rândul meu le-am pus întrebarea la cei din jur :

-Nu vă e frică să vă închinați așa pe față și să roștiți rugăciunile cu glas tare ?

-Nu, camarade.

Se vorbea numai cu camarade, în limbaj pur legionar.

Simțeam o mare grozăvie în jurul meu.

De undeva de sus se auzeau răcnete, urlate de durere. Erau strigăte de om torturat. Le cunoșteam pe acestea de la Jilava.

-Ce-i cu strigătele astea ? am întrebat eu pe unul.

-Ce să fie ? la ultimul etaj sunt închiși cei bolnavi psihic și au crize dese. Mai ales seara, când sunt obosiți și sistemul nervos ar vrea odihna. În fiecare seară se aud asemenea strigăte. Ai să te convingi mai încolo.

Nu m-a convins deloc. Eu cunoșteam bine cum strigă un nebun și cum strigă un om torturat.

Încă la Jilava fiind, am auzit de cumplita distrugere a studenților în închisoarea Pitești printr-un oarecare șurcanu.

Nu puteam să-mi imaginez cum s-a putut face practic lucrul acesta. Acum eram înconjurat de studenți care au trecut cu toții prin închisoarea Pitești.

Un întuneric cumplit mă învăluia din toate părțile.

PASUL URMATOR.

După ce s-a înserat, a venit gardianul Gabor, care cu accentul specific ungarilor din Ardeal ne-a zis :

-No hai mo, se ve ducem in camera vostru mai mare și se ve intilniți cu toți ai vostru.

Mi-am luat întreg bagajul și am mers cu un etaj mai sus la camera 99.

Era o cameră mare unde am dat peste alți colegi , cunoștințe vechi din Târgșor. Acolo l-am întâlnit pe bunul meu prieten Ismană, cu care am stat o vreme lungă în închisoarea Târgșor.

După masă în jurul nostru s-au format cercuri de 10-15 băieți din Gherla. Aceștia vorbeau foarte binevoitor. Nu vedeam în ochii lor nici cea mai mică scânteie de ură sau de viclenie.

Un lucru mi se păru cu totul straniu : alături de băieții pe care eu îi cunosteam ca bravi la închisoarea Târgșor era și Stoian, pe care-l cunoșteam ca ticălos de mare anvergură.

-L-am luat deoparte pe Stoicescu și l-am întrebat plin de îngrijorare :

-Ce-i cu situația asta ?! În cameră nu exista nici un fel de mobilier. Doar pe o parte a camerei erau rogojini pe jos, iar în partea opusă mozaicul era gol.

În cameră era lume multă. Peste două sute de persoane, toți băieți tineri. Studenți și foarte mulți elevi de câte 17-18 ani, proaspăt arestați.

-Cine-i acela cam grăsun la figură ?

-Acela-i Pușcașu.

Era un student care nu-mi spunea mare lucru, fiindcă nu-l cunoșteam.

-Dar celălalt de lângă dânsul ?

-Acela e Livinschi.

-Dar celălalt care e acolo rezemat de perete, cine este ?

-Acela e șurcanu.

Când am auzit de numele lui șurcanu m-am înfiorat prin tot trupul. Mi-am dat seama că suntem pierduți. Că toate la câte am asistat n-au fost decât mascarade pentru a fi trași de limbă ca să se știe gradul de ferocitate ce va trebui folosit.

ATACUL.

Stoicescu a observat panica ce pusese stăpânire pe mine. Și el a intrat în panică pentru că eu am intuit situația și s-ar putea să se afle că din vina lui. A încercat s-o dregă astfel:

-Să nu te sperii, ce, crezi că le merge "reeducăților" cu noi ? Nu vezi cât suntem de mulți ? I-am pus noi la punct, izolându-i în colțul acela unde-i vezi.

Nu l-am crezut. Din contra, abia acum îl descopeream și pe dânsul că face parte din banda lui șurcanu.

Privind în jur mai atent și cu ochi mai pătrunzător, descopeream -abia acum- emoțiile puternice ce vibrau pe fețele tinerilor din cameră. Ca într-o revelație intuia spaima de care erau cuprinși.

Nu mai era nimic de făcut.

Au mai trecut câteva minute grele și apăsătoare. Deodată aud din colțul camerei unde era șurcanu porunca de atac :

-Pe ei, mă !! Fu. . . le muma și dum. . . lor de bandiți. Omorâți-i !

"Gata, s-a terminat cu noi" - mi-am zis în gândul meu.

Brusc s-a produs o îmbulzeală, o înghesuială, o învălmășeală atât de mare încât -pentru moment- am avut impresia că șurcanu ne-a atacat și toți ceilalți ne sar în ajutor.

N-am avut timp nici să gândesc, nici să-mi dau seama ce se întâmplă.

În cel mult două secunde am fost legat de picioare în dreptul genunchilor cu o frânghie. Mâinile mi-au fost legate la spate. La ochi am fost legat cu un prosop spre a nu vedea nimic. În gură mi s-a vârat o cârpă ce ținea loc de căluș. Peste gură -în plus- am mai fost legat cu un prosop.

Abia acum mi-am dat seama că s-a dezlănțuit "Piteștiul". Deja înțelegeam ce s-a întâmplat acolo.

Doamne Dumnezeule, dă-ne tărie sau ia-ne viața !

TORTURA.

După ce am fost legați, am auzit aceeași voce -care era a lui șurcanu- :

-Începeti bătaia sistematic !

(Precizia cu care a fost organizată procedura satanică, dovedeste că multe asemenea atacuri au mai avut loc înainte de acesta. Dar n-au existat martori supraviețuitori care să fie dispuși a depune mărturie).

Pe loc am fost ridicat în sus, dar în pumni. Fiecare mă apuca de unde ajungea. De haine, de gât, de nas. Când cu picioarele în sus, când cu picioarele în jos. Când bruftuluit la dreapta, când la stânga.

Eram aruncat ca o minge. Ca atunci când copiii înfierbântați de joacă lovesc în minge cu îneverșunare.

Loveau cu tot ce aveau. Și aveau atâtea obiecte, toate dinainte pregătite, pe care noi nu le-am văzut .

Loveau cu bucăți de lemn din capete de prici. Cu stinghii aduse de la ateliere. Cu capete de lemn de foc. Cu frângerii răsucite și muiate în apă. Cu bucăți de cablu electric ce aveau la mijloc sârmă metalică. Cu centuri, cu linguri, cu furculițe. Cu tot ce poate sau nu poate mintea să-și imagineze.

Nu conta unde loveau și nici ce putea să se întâmple. Nu țineau cont că din acea lovitură puteai să mori sau să rămâi infirm.

Loveau în cap, în burtă, în coaste și peste tot, care pe unde apuca, fără milă și fără cruțare.

Au început să chiuie, să strige, să urle, în lovituri neîntrerupte au început să ne plimbe prin cameră. Să înconjoare camera cu un vacarm ce nici în iad nu putea fi imaginat.

(Această metodă de a chinui, de a urla, a striga și a se bucura în timpul torturii avea un scop demoralizator. Metoda a fost folosită nu numai de șurcanu în timpul "reeducării" ci și de securiști în timpul anchetelor. Pe data de 5 noiembrie 1958, când eu -Gheorghe Andreica- am fost torturat la securitatea din Cluj de către maiorul Gruia-Grimberg, evreu. În timp ce eram lovit cu o rangă la tălpi, vreo douăzeci de securiști strânși de prin birouri, urlau, aplaudau, aruncau cu caschetele în sus. Unii se băteau râzând peste genunchi,etc.)

Păreau o haită de lupi flămânzi, care au tăbărât pe un pui de căprioară să îl sfâșie. Să apuce fiecare măcar o îmbucătură. O îmbucătură cât de mică.

În această ploaie de lovituri sălbătice și nemiloase am făcut "totuși" un raționament. Mi-am imaginat acest straniu convoi ca pe o ceată de canibali care au prins pe unul din tribul rival și acum se pregătesc să-l mănânce. Dar asta nu o fac oricum ei, după un ritual oarecare. Ritual ce atunci se consuma.

Această grozăvie n-a durat un minut, nici două sau douăzeci, ci vreo trei ore fără întrerupere.

Când șurcanu a poruncit oprirea "ritualului" eram ca niște cârpe muiate în apă și apoi trântite la podea.

Au adus în această cameră mult tineret de prin alte camere, atunci proaspăt arestat, ca să vadă umilința conducătorilor din a "căror cauză ei nu sunt liberi" .

Urla șurcanu în gura mare :

- "Uite-i pe cei care vă țin în închisoare ! " .

Mulți credeau, căci mințile le erau rătăcite de groază și teroare. Erau și din alții care își puneau și altfel întrebarea : Dacă aceștia sunt vinovații, ce aveți cu noi, ceilalți ?

UMILIREA.

Imediat după oprirea acestui "ritual" , s-a trecut la altul.

Am fost dezbrăcați în pielea goală și puși pe mozaic în șezut. Trebuia să ținem picioarele întinse spre înainte. Măinile de asemeni întinse ca să atingem vârful degetelor de la picioare. Ochii țintă la becul aprins.

N-am putut executa această tortură, căci eram epuizați de atâta tortură și atâta chin și atâtea lovituri ce le-am primit.

Văzând că aceasta nu le reușește, în lovituri de ciomag ne-au ridicat în picioare.

După ce ne-au dezlegat la ochi și ne-au pus să căscăm gura, totii cei două sute au fost puși să treacă prin fața noastră și să ne scuipe în gură.

Nu exista să nu deschizi gura. Veneau cu pene de lemn cu care îți deschidea forțat. Îți rupeau gura, buzele, fălcile și le

zdrobeau. Îți rupeau dinții din gură fără cruțare sau menajament.

Așa au trecut cei peste două sute de inși prin faț' noastră și ne-au scuipat în gură -și încă de mai multe ori- .

Toti cei vreo 200 de inși au fost puși să ne palmuiască.

O, Doamne ce a însemnat în noaptea aceea să primești sute de palme, unele date cu ură îneverșunată.

Nu toți au făcut la fel :

Mi-aduc aminte de un elev de la Buzău al cărui tată era aviator. Când i-a venit rândul să mă lovească, m-a lovit ușor de tot. Ca un fel de mângâiere.

Mi s-a părut această lovitură îngerească ca un balsam vindecător.

Bucuria ce am simțit-o atunci a fost mai mare decât mângâierile mamei mele când mă ținea la sânul ei cel cald și bun. Faptul acesta mi-a dat tărie.

L-a observat șurcanu pe tânăr și a strigat la dânsul :

-Dă tare ! Lovește pe bandit !

-Nu mi-a făcut nimic omul acesta. De ce să-l lovesc ?

-Și tu ești bandit. Lasă că-ți fac și ție la fel !

După ce și acest "ritual" al scuipării s-a terminat, nu-mi mai simțeam nici fața și nici capul. Toate organele mi se păreau străine. Mi se păreau ca niște obiecte ce stau agățate pe un trup stingher care nu era al meu.

Îmi venea să zic că nu mai simt tortura. Aveam impresia că trupul e un obiect mort, fără suflare. El nu mai are nici o celulă vie într-însul.

PROCEDURA GREȚOASA.

Au izvodit un chin și mai îngrozitor care avea menirea să ne trezească din inerție :

Au adus o gamelă plină cu materii fecale. A răspândit un miros îngrozitor în cameră. O scârbă din cele mai cumplite mi-a cuprins întreaga ființă.

Cu pene de lemn, cu bâte și cu așchii mi-au deschis gura, așa mi-au înghesuit forțat fecale pe gură.

Am vomat atunci -parcă- tot ce era în mine. Stomac, ficat și tot ce aveam înlăuntrul meu.

După ce această operațiune a fost gata, eram plin de murdărie pe gură, pe față, pe haine; au adus urină ca să beau și să-mi clătesc gura.

șurcanu îmi zicea batjocoritor :

- "Ajunge. De acum e sătul de "bunătați!" . Trebuie să bea și ceva lichid. După căcat, ce poate fi mai potrivit decât pișatul ?!

Apoi m-a pus să stau într-un picior și cu mâinile sus. Pe bunul meu prieten Stoicescu să mă bată cu ciomagul.

BUNUL MEU PRIETEN STOICESCU.

Acest Stoicescu, pe când eram liberi, a stat la mine acasă o lună de zile.

Eu am zis mamei mele să-l trateze bine, că este fratele meu cel mai bun. Ba chiar mai bun ca un frate.

Acum , iată-l că după ce a trecut prin "focurile" prin care eu treceam acum -cu bâta în mânâ mă lovea. În prealabil m-a mințit, trăgându-mă de limbă să-i spun tot ce știu.

Cu toate acestea, când ceilalți "reeducați" n-au fost atenți, mi-a zis în șoaptă :

- "Iartă-mă, Aurele , că nu mai pot" .

Incepu să mă lovească încet de tot. Nici nu simțeam.

Încurajat, i-am zis lui Stoicescu :

-Dă mai cu sete. Nu-ți fie milă. Ferească Dumnezeu să te observe aceștia că mă menajezi, că poți trece din nou prin "focurile" reeducării, luând-o de la capăt și atunci ai putea face lucruri mult mai cumplite decât cele pe care le faci acum.

Așa vorbeam între noi, salvându-ne unul pe celălalt. Eu torturat, iar el torționar -prietenu meu cel mai bun.

PRINCIPIUL "REEDUCARII".

Principiul "reeducării" era acesta :

După ce te-ai "reeducat" și spălat complet de ce ai fost mai înainte, să-l schingiuiesti pe cel mai bun prieten pe care îl ai și să-l "reeduci" . Să-l aduci la stadiul de îndobitocire la care ai ajuns tu.

Stoicescu era considerat "reeducat" . De acum avea misiunea să mă "reeduc" pe mine.

Doar el avea dreptul să mă scoată la W.C.. Mă scoatea ori de câte ori îi ceream.

Acolo eram numai noi doi. L-am rugat să-mi dea apă. Simțeam o sete cumplită. Mi-a dat cu o cană. Nu, dragă Stoicescule, nu cu cana, dă-mi cu găleata. Mi-a dat găleata. Am introdus capul în găleată și am băut până m-am săturat.

În prima noapte de tortură ne-au pus să ne batem între noi. Toți cinci am refuzat. Cu toate loviturile primite și cu toate îmboldirile n-au reușit să ne dezbine întru atâta ca să ne batem între noi.

-Nu vreți, bandiților, să vă bateti și să scoateți banditismul din voi ? Lasă că vă batem noi !

TORTURA NEÎNTRERUPTA.

Tortura a durat zi și noapte fără întrerupere. Fără somn. Fără odihnă sau refacere cât de mică.

Ne treceau de la o tortură la alta imediat ce observau că la una din ele erai epuizat și nu mai reacționai. Nu exista nici o scăpare, nici o sustragere.

Ne-au dat să bem saramură.

În culmea însetării am fost dezbrăcați în pielea goală. Unul trebuia să stea în genunchi, iar celălalt să se urineze în gura lui (după ce prin bătaie a fost oprit de la urinat) .

Torturile erau toate una mai crâncenă decât cealaltă.

Le număr pe cele mai importante :

-trebuia să stai pe ciment cu picioarele întinse și cu mâinile întinse spre vârful degetelor de la picioare. Mereu în aceeași pozitie. Când se constata că ești epuizat pentru această tortură urma alta.

-să stai într-un picior și cu mâinile ridicate.

-să stai plecat la 90 de grade cu mâinile la vârful degetelor de la picioare.

-să faci genoflexiuni cu mâinile ridicate în sus până la epuizare.

-erai îmbrăcat cu multe zdrențe și îți puneau în spate o raniță plină cu boarfe. Astfel trebuia să te plimbi prin cameră fără încetare ore în șir. Te încălzeai atât de tare, încât ziceai că porți un cuptor în spate.

Cei dezumanizați mai înainte erau puși să vegheze ca toate torturile să se desfășoare "regulamentar" . Astfel își dovedeau atașamentul față de regimul comunist și demonstrau că au părăsit toate concepțiile vechi.

CULMEA TORTURII.

A urmat o tortură nemaipomenită :

Ne-au așezat jos, pe șezut, și au adus niste scânduri cu care ne loveau în cap. Tot cu cantul cel ascuțit al scândurii, milimetru cu milimetru, ca să nu rămână nici o celulă nelovită.

Capul ni s-a umflat și s-a înnegrit ca tăciunele. Chiar și torționarii s-au speriat la un moment dat.

Au început apoi să mă bată cu cantul scândurii peste mâini în dreptul umărului.

M-au lovit mereu în același loc până ce mi-au afectat mușchiul, osul sau tendonul. Locul s-a îngălbenit tot, făcându-se ca ceara.

Torționarii au adus studenți la medicină, care făceau oficiul de medici, ca să mă consulte. Aceștia le-au zis să înceteze acest soi de tortură, deoarece sunt în pericol să-mi amputeze mâinile. Abia atunci au încetat.

În una din zile, când noi, cei cinci, făceam manejul prin cameră cu boarfele în spate și eram epuizați, Titi Stoica a căzut jos leșinat. Începu să aiureze. Vorbea cu Maica Domnului. Eu am sărit ca să-l ajut a se ridica, dar șurcanu -care supraveghea procedurile dintr-un colț- strigă la mine :

-Aaaa, îi dai ajutor legionar ?!!

MOCIRLA.

Pe noi, cei cinci, ne țineau într-un colț al camerei lângă ușă. Această porțiune a camerei a fost botezată de șurcanu "Mocirla" .

Eram socotiti porci, deoarece nu eram "sinceri" și "corecți". Am fost obligați să vorbim ca porcii cu "grohogroho".

Noi, cei din "mocirlă" , eram obligați să primim mâncarea stând într-un singur picior și cu o mână ridicată în sus. Ciorba fierbinte o primeam în gamelă pe palma goală și plină de răni provenite din opărituri.

Mâncarea era adusă de ajutoarele lui șurcanu. Toți erau reeducați din prima linie : Stoian, Livinschi și alții asemenea lor, dintre cei mai ticăloși cu puțință.

Nu s-au multumit cu atâta. șurcanu a mai inventat încă un chin : gamela cu mâncare ne-o puneau înaintea. Noi, cu mâinile la spate și în genunchi, trebuia să ne aplecăm ca porcul și să o mâncăm.

După ce mă aplecam puțin, îmi pierdeam echilibrul. Trunchiul era mai greu și astfel cădeam cu fața în gamela cu ciorbă fierbinte.

Trebuia să calculez în așa fel încât atunci când cad să lovesc simultan fruntea și bărbia de marginile gamelei fierbinți.

Obligatoriu se mânca întreg conținutul gamelei, iar ce se vărsa pe jos se curăța cu limba.

A durat acest "șoc" mai mult de două săptămâni. Zi și noapte fără pic de odihnă și nici o secundă de somn.

Totuși am supraviețuit.

După ce au considerat că forța fizică și morală a fost suficient de distrusă, au început să ne pună întrebările ce erau tocmai scopul securității, care lucra în ascuns, din umbră.

"AUTODEMASCAREA".

A urmat "autodemascarea". Trebuia să declar tot ce nu am declarat la securitate, în timpul anchetei. Încă mai aveam putere ca să ascund câteva nume pe care nu le-am declarat la arestare. În rest nu aveam nimic de spus în plus.

Văzând că nu pot scoate nimic de la mine, au venit cu o altă metodă de schinguire :

Reeducații au confecționat niște clești din bețe de lemn de esență tare. Așa cum sunt cleștile pentru spart nucile sau alunele. Cu aceste instrumente mi-au strâns degetele, falangă cu falangă, falangită cu falangită.

În urma acestei torturi unghiile de la mâini și de la picioare s-au înnegrit și au copt, puroind pe dedesubt. În timpul torturii urlam ca de mama focului de durere îngrozitoare.

Au mai adus și din alte camere pe alții ca să asiste și să se îngrozească.

Au adus și pe un țăran frumos îmbrăcat în costum național. Părea un aghiotant al regelui Decebal. Avea vârsta de aproximativ 50 de ani. Nu era chiar atât de bătrân, dar față de noi -ne putea fi tată. I-am zis "moș" Piticarul.

N-aveam voie să vorbim între noi.

Când supraveghetorii n-au fost atenți, "moș" Piticaru ne-a zis :-Măi băieți, inventați organizații, că altfel aceștia vă omoară. Și eu am inventat una și m-au lăsat în pace.

Am organizat tot satul cu excepția popii și a învățătorului.

Cu adevărat, lui "moș" Piticaru i-au permis să se culce.

L-au lăsat să doarmă cam trei-patru ore, atât cât sistemul nervos să se destindă și celulele nervoase să intre în refacere. Apoi l-au trezit cu lovituri de bătă :

-Spune, moșule, f. . .ți Dum. . . mă-tii de bandit, cum ai organizat pe bandiți împotriva armatei sovietice ?

Moșul n-a expus minciuna sistematic. A uitat ce a declarat și s-a încurcat. Din această cauză, sârmanul "moș" Piticaru a trecut din nou prin bătăi și schingiui.

Eu am învățat din experiența lui "moș" Piticaru.

Atât eu cât și ceilalți camarazi ai mei eram hotărâți să ne "autodemascăm".

În ce mă privește pe mine, iată cum am procedat :

Am luat satul natal de la un capăt la altul și l-am organizat într-o mare conjurație anticomunistă. Scopul acestei organizații era să atace armata sovietică în momentul retragerii din fața ofensivei americane.

Cunoșteam numele a vreo zece tineri, care în timpul retragerii trupelor maghiare din Ardeal au fost împușcați de unguri, când voiau să dezerteze.

Pe aceștia i-am organizat.

Am adăugat pe toți învățătorii din împrejurimi despre care știam sigur că au murit în război.

Ce-o fi, o fi! Până se descoperea că aceștia sunt morți, mai trece un timp și poate lucrurile se mai schimbă.

"Ori se schimbă pașa, ori moare măgarul"!

Prima declarație se dădea verbal în fața lui Livinschi, Stoian, Mărtinuș, Șindrileanu și alți tartori din echipa inițială a "reeducării".

Eu am enumerat în total vreo 40 de nume.

Am avut grijă să mi le fixez bine în minte pentru ca atunci când voi fi din nou întrebat să nu încurc borcanele.

După ce am enumerat numele celor implicați în "complot", trebuia să arăt de unde și cum am procurat armele.

-Să vedeți, domnu` Livinschi. Acolo era un depozit de armament unguresc. La retragere ungruii n-au avut timp să-l arunce în aer. Astfel a ajuns în mâna armatei sovietice. Depozitul era păzit de vreo șase ostași sovietici. Pentru un kilogram de rachiu ne-au lăsat să luăm din depozit tot ce am dorit.

Am luat la arme din depozitul acela câte am vrut și de care am vrut.

-Mama voastră de bandiți ! Ați înșelat vigilența ostașului sovietic ca să vă faceți damblalele banditești !

-Să-mi spui ce armament ai luat de acolo.

-Am luat două branduri și de fiecare aruncător câte șase lăzi de obuze. -Două mitraliere grele cu câte două lăzi de cartușe de fiecare armă.

Astfel i-am înșirat un pomelnic întreg de arme cunoscute de mine. Am avut grijă să pun tot cifre ce pot fi ușor ținute minte, ca atunci când voi fi reîntrebat să nu fac nici o greșală.

După vreo două ore de somn, am fost trezit cu câteva ciomege zdravene și am repetat toată povestea așa ca și prima dată. Și ceilalți camarazi au făcut la fel.

Pentru prima dată am avut "dreptul" ca să dormim și noi ca "reeducații".

Drept răsplată că ne-am "autodemascat" ni s-a făcut câte un mic "favor" : să păzim pe alții care erau în plină tortură și nu au ajuns încă în faza demascării sau refuzau să-și facă autodemascarea.

Pe cât era cu puțință șopteam acestora să inventeze organizații ca să scape de tortură.

Maxim Virgil l-a dăscălit pe un macedonean mai dârz care nu voia să-și facă "autodemascarea" -pe nume Teja Constantin.

Teja -băiat isteț și receptiv- pe loc a ticluit o legendă fantastică cu sute de puști și zeci de mitraliere și astfel a scăpat de tortură.

ȚURCANU COMANDA , ȚURCANU VERIFICA.

Credeam cu toată convingerea că lumea în întregime a căzut în mâna comuniștilor și acuma aceștia fac ce vor cu noi.

În timp ce noi ne "autodemascam" ticluind povești fantastice, tartorii cei mari ai "reeducării" , în frunte cu șurcanu, ne arătau pe geamul închisorii în cimitir o cruce mare a unui vestit bandit ungur, pe nume Roja Șandor .

Mie-mi zise Livinschi :

-Vezi că acolo te trimit, la Roja Șandor, dacă nu "borăști" tot ce ai în desaga minții tale.

Nu m-am putut abține să nu i-o întorc lui Livinschi :

-După cum mă bateți, nu am să ajung decât acolo și asta cât mai grabnic.

În fiecare zi după masă, șurcanu intra în cameră și atunci încremeneam cu toții.

Nici oile și mieii când intra lupul în staul nu erau atât de înspăimântați ca noi - în fața acestei bestii cu chip de om.

Stăteam smirnă lângă perete și nici de tremurat nu îndrăzneau.

șurcanu trecea plin de îngâmfare diabolică, scânteind din ochi o fulgerare neagră și întreba pe fiecare :

-La câte probleme te-ai gândit astăzi, banditul ?

-La una, domnu` șurcanu.

-Fu. . . Dum. . .mă-tii de bandit ! Treci din nou la reeducare ca să te gândești la toate !

-Tu la câte te-ai gândit, banditule ?

-La două.

-Ai scăpat de data asta.

-Dar tu, banditule, la câte te-ai gândit ?

-La trei, domnu` șurcanu.

-Bine, banditule.

-Tuuu ?

-Nu mai am probleme, domnu` șurcanu.

-Fu. . .Dum. . .mă-tii de bandit ! Lasă că ai să ai acuși !

După ce trecea pe la toți, începea tortura cu propria lui mână.

Spectacol mai înspăimântător decât acesta, nu cred că poate să existe. Nici să fi existat vreodată în lume.

ȚURCANU TORTUREAZA CU PROPRIA MANA.

A adus pe un tânăr student la teologie ca să-l tortureze în fața tuturor.

L-a trântit la pământ răstignit cu fața în sus. I-a întins mai întâi o mână pe a cărei palmă s-a urcat cu bocancii unul din ajutoarele lui șurcanu. Apoi i-a întins-o și pe cealaltă . La fel au făcut și cu picioarele.

Apoi șurcanu a sărit cu bocancii pe el. Cu unul pe burta lui și cu unul pe gât. A început să se lase alternativ cu greutatea corpului său când pe burtă, când pe gât.

Doamne, ce mai horcăia atunci când îl apăsa cu piciorul pe gât, întrerupându-i respirația.

Ochii în cap erau bulbucați și i se învinețea toată fața, încercând să respire. șurcanu ridica piciorul numai atunci când vedea că moare.

Această scenă înspăimântătoare m-a durut mai mult decât toate torturile la care am fost supus eu însumi până atunci.

Simt și acum și mă cutremur doar la aducerea aminte. Parcă se învâрте casa cu mine. Un fior îmi trece prin întreg trupul și sufletul. Corpul întreg îl simt în flăcări până în ultima celulă.

Când l-a lăsat din tortură părea un om mort. Zadarnic l-au lovit cu bătele ajutoarele lui șurcanu și însuși șurcanu, omul abia că s-a putut mișca puțin. N-a fost capabil să se scoale în picioare.

Cu toată urgia ce s-a abătut asupra noastră și lipsa oricărei sperante de scăpare - nu mi-am pierdut credința în Dumnezeu și încrederea în camarazii mei cei buni.

FAZA A DOUA A "DEMASCARII".

După ce m-am "demascat verbal" în fața lui Livinschi, a urmat "demascarea" în scris.

Declarațiile acestea se dădeau într-o cameră alăturată, sub supravegherea unui "reeducator" de încredere.

Livinschi l-a numit ca supraveghetor pe un student pe nume Șindrileanu (care până la urmă a fost omorât de șurcanu în torturi ca trădător al " reeducării ").

Acesta mă supraveghea din aproape, având în mână un picior de prici.

În timp ce eu scriam, acesta se holba citind cele scrise de mine, și-mi zise :

Mă, fu. . .Dum. . .mă-tii de bandit, tu nu scrii ceea ce ai declarat în fața lui domnu` Livinschi. A început să mă lovească cu stinghia.

Am răbdat eu cât am răbdat și fulgerător m-am repezit la el , sumulgându-i stinghia din mână.

Măi ticălosule ! eu sunt fiu de muncitor. Tatăl meu și mama mea au trăit din cele două palme bătătorite și tu îndrăznești să dai în mine ?! Putregai hidos ce ești ! (Știam că se trage dintr-o familie intelectuală și cu stare bună).

S-a speriat când s-a văzut dezarmat și mi-a zis :

-Lasă că te spun eu lui domnu` Livinschi și vezi tu cum o plătești diseară.

-N-ai decât să-i spui și mai adaugă la asta că te-am băgat și în p.m.!

Parcă mi s-a luat o piatră de pe inimă. M-am eliberat de o otravă amară. Era a doua sau a treia înjurătură pe care am rostit-o în viață și asta numai după arestare.

Livinschi m-a luat la zor pentru îndrăzneală, dar și lui i-am răspuns tot cu maxim de curaj : eu declar din propria mea conștiință. N-am nevoie să fiu bătut de cineva pentru aceasta (Am început și eu să-i trag cu politica. Altă soluție nu exista).

Uimit de replica mea, Livinschi m-a și crezut trecut de partea reeducării. Mi-a numit un alt supraveghetor. Pe acesta îl chema Popescu Gigi, era student și fiu de colonel.

Popescu Gigi a fost cândva bărbat brav. În urma unor torturi îngrozitoare la care a fost supus s-a prăbușit. Acum umbla cu un maldăr de dosare sub braț, crezându-se pe sine mare securist.

Acesta îmi zise :

-Vezi să îndrăznești a nu declara ca în fața domnului Livinschi. Cu mine n-o să-ți meargă cum ți-a mers cu Șindrileanu.

Asta o crezu el ! făcând pe nebunul cu mine. I-am făcut și lui ca lui Șindrileanu. A intrat groaza în el. Eu am început să fiu din nou stăpân pe mine.

Până la urmă am scris lunga "autodemascare" cu lux de amănunte, exact cum i-am ticluit-o lui Livinschi.

Livinschi a luat declarația mea de bună și a dus-o la administrație, dându-i-o ofițerului politic care le centraliza pe toate.

AUTODEMASCAREA INTIMA.

Într-o seară, șurcanu a adus în cameră mai mulți studenți. Apoi a închis usa, rămânând și el în cameră.

L-a luat în primire pe primul, zicându-i :

-Hai, măi banditule, fă-ți demascarea !

Bietul student, cu ochii pierduți, începu să povestească despre tatăl său că avea o amantă cu care întreținea raporturi sexuale. Dar amanta mai întreținea raporturi sexuale și cu un ogar.

Apoi - că mamă-sa avea mai mulți amanți. El a fost ațâțat de purtarea mamei sale, a avut raporturi sexuale cu sora sa. Fiind fiu de oameni mai bogați, avea și o proprietate la țară. Mergând vara pe acolo, a avut raporturi sexuale cu o vițică.

Un altul povestea că s-a culcat cu mamă-sa, iar în continuare fel de fel de perversiuni sexuale cu femeii de neam mare.

Se vedea că toate aceste "demascări" sunt basme inventate de oameni ajunși la limita puterilor și la culmea disperării.

Nu era suficient numai să afirmi că ai fost părtaș la astfel de perversiuni. Mai trebuia să și dovedești lucrul acesta. Toate aceste legende trebuia să fie "credibile", să aibă o "logică".

Cel care a afirmat că a avut raporturi sexuale cu o vițică a trebuit să explice celorlalți și cum a procedat.

A venit și rândul meu să mă autodemasc.

Am început să spun tot adevărul -cunoscut și de securitate- despre activitatea mea în frățiile de cruce.

La un moment dat șurcanu s-a răstit la mine :

-Du. . .mă-ii de bandit ! Ce ? Parascovenii din astea îmi spui tu ?

Să-mi spui toate ticăloșiile pe care le-ai făcut cu femeile. Imoralitățile tale. Toate, până la ultima. N-am nevoie să aud din gura ta apologia Mișcării Legionare.

-Domnu` şurcanu, din câte am înţeles de la cei care au vorbit până acum, aceştia sunt fii de oameni avuţi. Sunt "copii de bani gata". Sunt oameni din categoria celor buieci, cărora le arde numai de orgii. Altceva mai bun nu au avut de făcut.

Eu sunt fiu de țăran lipit pământului. Tata nu ştie carte. Nici mama.

Din zori şi până în seară ei au muncit. Cu multă sudoare au câştigat mămliga pe care o mâncau. Ei n-au avut timp de astfel de orgii. Din gura lor n-am auzit o astfel de poveste.

Eu am plecat de acasă. M-am refugiat la ocuparea Ardealului şi am trăit cum am putut.

Niciodată nu mi-a trecut prin minte asemenea lucruri cum am auzit de la aceştia care nu şi-au încăput în piele.

În timp ce vorbeam, un duh mă însufleţea şi n-aş fi zis despre mama mea - care m-a crescut cu atâta dragoste la sânul ei - nici un cuvânt de ocară, indiferent de consecinţe.

Mi-a fost peste putinţă să-mi dau seama şi nici astăzi nu pot să-mi imaginez ce s-a petrecut în capul bestiei de şurcanu. N-a zis nimic şi nici nu m-a pus la vreo casnă pentru cele spuse de mine.

COMENTARIILE.

Din nou a luat cuvântul şurcanu :

-Acum să vedem cine are de zis ceva ?

Era greu din cale afară şi extrem de periculos să nu aibă nimeni de zis nimic.

Măcar unul trebuia să pună o întrebare acuzatoare la adresa altuia. Altfel, riscam cu toţii să fim crunt torturaţi.

Un student -nepot al prinţului Ghica- mi-a pus o întrebare din cale-afară de periculoasă :

-Când l-am cunoscut pe generalul Coroamă şi ce am văzut în casa lui ?

Fără să mă gândesc am şi dat răspunsul prompt :

-Pe generalul Coroamă l-am cunoscut imediat după ce m-am refugiat din Ardealul de Nord.

Generalul a făcut o inspecție la școala unde învățam eu. A descoperit la mine puțin talent la sculptură. Simpatizându-mă, m-a luat sub oblăduirea sa, ca să mă întrețină la școală.

L-am iubit pe general ca și pe mama mea care m-a crescut la sânul ei. Datorită lui am reușit să termin liceul industrial "Polizu" din București.

Generalul Coroamă avea o casă în Piatra Neamț. Omul era de o moralitate deosebită. N-am văzut, nici n-am auzit în casa lui să se fi petrecut lucruri imorale ca cele auzite aici.

Mai avea o proprietate de 5 hectare de teren pe lângă Iași. Acest teren l-a primit prin reforma agrară după primul război mondial.

Știu că într-un timp generalul Coroamă a fost comandantul trupelor române de-a lungul graniței cu Uniunea Sovietică.

În preajma războiului a intrat în conflict cu generalul Antonescu. N-a fost de acord cu continuarea ostilităților dincolo de Nistru.

El zicea că dacă nemții insistă să participăm și noi la război, atunci să se formeze un corp expeditionar de 100.000 de ostași. Acesta să fie echipat, instruit și sub comandă germană să participe la războiul împotriva Uniunii Sovietice. Statul român să nu fie implicat în acest război.

Din această cauză, Antonescu l-a schimbat de la conducerea armatei de est.

Deviza generalului Coroamă era că noi nu avem ce căuta peste Nistru.

Cam atâta știu despre activitatea politică a generalului Coroamă.

Cine-și poate imagina că generalul m-ar fi invitat pe mine -un copil- să particip la ședințele lui ? Cine poate crede că eu aș fi avut îndrăzneala să-i cer socoteală pentru comportările sale ?

De multe ori -mai ales când avea musafiri- eu plecam la Piatra Neamț ca să mă întâlnesc cu băieți și fete de vârsta mea. Generalul îmi reproșa :

-Ce, nu vrei să iei masa cu noi ?

Eu mă scuzam politicos ca să nu-l jignesc pe binefăcătorul meu. Cam asta-i tot ce știu și ce am avut cu generalul Coroamă.

șurcanu îmi zise :

-Treci acolo, banditule ! Te mai gândești și ai să spui pe urmă, mai târziu.

Am scăpat fără să fiu torturat.

Am observat că dacă făceai pe proletarul și prietenul Uniunii Sovieticii -parcă- mai scăpai.

TATAL PUS SA-ȘI TORTUREZE FIUL.

În această cameră mi-a fost dat să văd cum ticălosul de șurcanu și ajutoarele sale au încercat să determine pe tată să-și bată fiul și pe fiu să-și tortureze tatăl.

Au adus în cameră un croitor bătrân de 71 de ani. Era un om frumos cu mustăți albe ca neaua. Apoi au adus pe fiul său. Era și acesta un bărbat la fel de înalt și bine făcut -la vreo 30 de ani-. I-au pus față în față, îmboldindu-i să se bată între ei.

Au refuzat.

Oricât de mult au fost loviți din spate cu ciomegele, n-a ridicat nici unul mâna ca să-l lovească pe celălalt.

Văzând că această ticăloșie nu reușește, i-au scos afară din cameră pe cei doi. Apoi au adus alt bătrân. Un țăran frumos îmbrăcat în costum național. Parcă ar fi fost Horia, martirul nostru legendar.

Au introdus în cameră -apoi- pe copilul său în vârstă de numai 17 ani pentru a fi torturat în fața tatălui său.

M-am cutremurat de această mișelie.

Pe bătrân îl chema Rusu. Noi i-am zis moș Rusu. Era de loc din Galda de Sus, o localitate de lângă Aiud.

Bătrânul îl cunoștea pe Virgil Maxim. Cum a intrat în cameră a intuit că și noi trecem prin groaznicile chinuri ale "reeducării".

Când și-a văzut copilul adus în camera de tortură, a căzut în genunchi în fața torționarilor, plângând și rugându-se de ei :

-Nu-mi bateti băiatul. Vă spun eu tot. Omorâți-mă pe mine, numai nu-mi bateți băiatul !

M-au podidit lacrimile și plângeam și eu alături de moș Rusu și nu mă mai puteam opri.

În timpul torturilor cele mai grele, n-am scăpat o lacrimă. Acum curgeau ca o viitură în timpul marilor revărsări de ape.

Îmi venea și mie să mă arunc în genunchi în fața bestiei de șurcanu și a roboților săi ca să-i rog să nu-l bată pe copil în fața tatălui său.

Ce au socotit torționarii e greu de ghicit. Până la urmă l-au scos din cameră și l-au torturat în altă parte.

NOI, CEI CINCI, LA " TRAS DE LIMBA".

Săptămână după săptămână a trecut. Lună după lună s-a scurs, iar noi trecem mereu dintr-o grozăvie în alta. Ce povestesc astăzi e doar o mică parte ce mi-a rămas în minte.

La un moment dat și noi cei cinci am fost puși să tragem de limbă pe alții.

Nu aveau încredere în noi, eram supravegheați de o mulțime de roboți "reeducați" .

șurcanu nu se mai ocupa de noi. Se ocupau doar ajutoarele lui de nădejde -Livinschi, Stoian și alții.

Într-o zi a intrat în cameră o trupă de adjuncți ai lui șurcanu în frunte cu Livinschi.

Livinschi a luat cuvântul zicând :

-Va veni un "bandit " care va trebui să fie iscodit despre tot ce are în gușă. Nu cumva să faceți o mișcare, un semn, să-l atenționați despre ce se întâmplă în această cameră și ce se urmărește, că va fi vai de pielea voastră !

Au introdus în cameră pe unul cu numele Caragea. Era de loc din Timișoara. Acest om -se vedea de departe- că habar nu avea de ce se întâmplă în această cameră.

Omul era vesel, curajos, vorbea degajat. S-a bucurat enorm că l-a întâlnit pe Virgil Maxim în care avea mare încredere.

S-a atașat de Maxim și se întrețineau ca vechi prieteni în discuții amicale.

Bietul Maxim. Il vedeam cum pândește să prindă momentul spre a-l atenționa de pericol. Era peste puțină. Vreo zece reeducați îi spionau din toate direcțiile.

Culmea ! Nu l-au torturat, n-au sărit pe el așa cum ne așteptam noi să o facă din secundă în secundă.

A trecut ziua fără să se întâmple nimic.

Ne-am dat seama că ceva s-a schimbat. Ceva în favoarea noastră. M-am pus să studiez situația. Am constatat că nu mai erau atât de activi ca înainte. Deci, a început destinderea.

Această destindere s-a făcut încet, pe nesimțite, în zile și săptămâni la rând.

OFIȚERUL POLITIC.

Deși la camera 99 nu se mai tortura, aș fi făcut orice numai să scap de acolo.

Voiam să lucrez în fabrică.

Și trupul și sufletul cereau munca. Orice, numai muncă să fie.

L-am rugat pe Livinschi să mă scoată la raport la ofițerul politic. M-a scos la locotenentul major Avadanei :

-Să trăiți domnule locotenent major, sunt deținutul. .

-Ce-i cu tine, banditule ?

-Domnule locotenent major, eu m-am hotărât să părăsesc vechile concepții, să mă fac băiat de treabă și să lucrez pentru socialism în fabrică.

-Bine, banditule. Se aprobă.

-Dar să vedeți, domnule locotenent major, eu am declarat la anchetă niște lucruri care nu există. (Îmi veni așa, subit, dorul de a fi cinstit în fata acestui monument al necinstei. Vechile reflexe de cinste își scoteau capul, reînviind).

-Spune, banditule, spune.(El credea că am de făcut alte declarații mai importante decât cele făcute în fața lui Livinschi).

-Păi. . .să vedeți. Eu de groaza torturilor la care am fost supus, am declarat lucruri care nu există.

Toate persoanele pe care eu le-am declarat au murit de mult. Iar depozitele de armament nu au existat niciodată. Am dat aceste declarații numai ca să scap de bătaie.

-Fu. . .Dum. . .mă-tii de bandit !

S-a ridicat de la masă și unde nu-mi trage doi pumni în pieptul descărnat încât m-a făcut grămadă într-un colț al biroului.

A deschis ușa și a dat ordin lui Livinschi și Stoian să mă introducă din nou în "reeducare " spre a mă învăța minte să nu mai spun minciuni.

Dracu` m-a pus să nu tac ?!!

M-au pus să stau din nou în poziție de tortură, dar nu m-au bătut.

Pe Zaik Zoltan -care s-a prăbușit în urma torturilor-l-au pus să mă păzească.

Când a sosit ora mesei, Zoltan mi-a dat gamela cu mâncare, zicându-mi :

-Ia și mănâncă, banditule !

Această afirmație m-a scos din sărite, dându-mi o putere și îndrăzneală de necrezut. M-am zborșit la dânsul, înjurându-l :

-Fu. . .mama ta de boanghină ! Când îți trântesc una în cap cu gamela asta, mă ții minte și când mori !

Pe loc m-a reclamat lui Livinschi și acesta s-a prezentat, venind spre mine cu un aer crâncen. Dar, numai m-a amenințat.

Altă dată pentru o asemenea faptă te puteai considera un om mort.

Înjurarea unui "reeducat" de către un "bandit" era considerată "rebeliune legionară".

LA FABRICA ÎNCHISORII.

Nu am stat mult în poziție de tortură. Ne-au dat de lucru tuturor celor din cameră.

Treaba pe care o făceam era să coasem nasturi pe niște plăcuțe de carton pentru comerț. Lucram cu o viteză nemaipomenită, încât i-am întrecut pe toți.

Până la urmă am fost scos să muncesc în fabrică.

Livinschi mi-a dat instrucțiuni amarnice să fiu un turnător devotat și de primă linie. I-am promis. Nu era cu putință să refuzi. Dar, am avut grijă să nu torn nimic.

Parcă am ajuns pe altă lume.

Mulți din cei care au fost torturați lucrau aici. Frica era atât de mare, încât nici unul n-a avut curajul să le spună celorlalți ce se petrece la camerele de la etajul 3.

Voințele erau distruse, puterile sufletului dezintegrate. Dacă unul ar fi îndrăznit să sufle o vorbă, zece alții l-ar fi supus imediat torturilor.

Am întâlnit acolo țărani și muncitori, oameni cu multă minte, cu suflete curate și sănătoase. Nici unul dintre aceștia n-a trecut prin camerele de dezumanizare de la etajul 3.

Am fost repartizat la atelierul de tâmplărie. M-am împrietenit cu un meseriaș pe nume Jugănarul și cu un student ungur pe nume Bela, care m-a simpatizat grozav de mult din cauza talentului pe care îl aveam în meserie.

Vorbea românește foarte stricat. Pe mine mă amuza mai ales că era grozav de limbut. Trăncănind toată ziua și stâlcind - în mod adorabil- cuvintele românești, a devenit un admirabil comic al atelierului.

Acasă avea o soră pe care mi-a promis-o mie de nevastă.

Mă pețea prietenul meu Bela cam așa :

-Eu dai la tine pe soru meu. Soru meu ești fata frumoasa și te facem șogor la tine.

-De acord, măi Bela. Dar dacă sora ta nu mă vrea ?

-Eu hotărăște. Dache eu zice să vrei, musai să vrei.

-Dar dacă nu-mi place mie ?

-Soru meu fata frumoasa, musai să place la tine.

Și cam astfel mi-am găsit și un cumnat.

Această cuscrire a durat puțin, căci a apărut neprevăzutul, veșnicul neprevăzut.

Într-o zi a venit normatorul (tot un deținut) ca să cronometreze fiecare fază a lucrului și astfel să stabilească noi norme de timp pentru efectuarea lucrărilor. Norma de timp era cu adevărat foarte mică.

Lucram la finisarea unor rastele de puști pentru armată. Ghinionul a fost că m-a ales tocmai pe mine să fac demonstrația.

Din adâncul ființei mele, un duh al spaimei îmi conducea mâinile și îmi potrivea îndemânarea. În nici douăzeci de minute am terminat de curățat rastelul pe dinafară.

Mi-am dat seama că am greșit, terminând prea repede lucrul. Ceea ce am făcut nu era pe placul celorlalți camarazi cu care lucram.

Am dres-o oarecum zicând normatorului :

-Mai trebuie să fac asta și asta, care îmi mai ia încă 40 de minute.

-Deci, o oră pentru toate, a zis normatorul. Sunteți mulțumiți ?

-Da, au răspuns ceilalți.

După ce a plecat normatorul - Bela, "șogorul meu" - m-a luat în răspăr astfel :

-No, domne ferește. Tu nebun. Gata, ai terminat la tine. Nu dai soru-meu la tine. Nu mai esti șogor la tine.

Atunci, am lăsat gluma la o parte și privindu-i cu severitate pe toți, le-am zis :

-De unde vin eu, sunt în stare să fac zece dulapuri , numai să nu mai ajung acolo.

Ai grijă, Bela, ce vorbești. De unde vin eu e moarte de om.

șine-ți limba după dinți, nu cumva să se audă ce vorbești. Acest lucru vi-l spun vouă, tuturor celorlalți : să nu vorbiți nimic necontrolat, că nu e de glumit. Un dulap se poate face lejer într-o oră, glumind și odihnindu-te.

Voi n-aveți decât să faceți cum socotiți că-i mai bine. Eu nu pot face ca voi.

Eu sunt tânăr și vestit pentru îndemânare. Pe mine nimeni nu mă va crede că n-am putut.

Oamenii m-au ascultat și au înțeles că ceva groaznic se petrece la etajul 3.

Pentru mine munca nu se termina la ieșirea din fabrică. Ajuns în cameră, mai lucram la cusut nasturi pentru comerț până la ora stingerii (ora 10 seara).

Când să ne culcăm, Mărtinuș și cu Livinschi -marii tartori ai reeducării- ne cereau ca să ne facem câte o mică "autodemascare" . Asta însemna să turnăm pe alții despre ce au vorbit și ce am observat la dâșii.

Cum stăteam lipiți de perete pe prici, am fi dorit să ne îngropăm în el și să dispărem din fața acestor jivine.

Marea destindere se simțea cu toate ocaziile. S-a auzit că șurcanu a plecat din închisoare cu lanțuri la picioare într-o direcție necunoscută. Cu toate acestea nu se știa precis care-i situația. Reeducății ceilalți erau tot mari plantoane și conduceau anchete împreună cu ofițerul politic.

ȘEDINȚELE DE PRODUCȚIE.

Cam tot pe la 3-4 săptămâni, în fabrica închisorii se țineau ședințe de producție după tipicul comunist.

La aceste ședințe erau prezenți : directorul Goiciu, politrucii, maeștrii și toată liota de caralii.

Unul zicea una, altul zicea alta, tot cu privire la bunul mers al producției.

După ce se terminau toate propunerile și sugestiile, urma critica și autocritica.

Cum la închisoare lucrau numai "bandiți" de talie mare, trebuia -neapărat- să fie găsit și un sabotor. Adică o victimă pe care, dacă ar fi căzut năpasta, ar fi fost vai și amar de pielea lui.

Lucra la ateliere un deținut ungur pe nume Simon. Bătrân, trecut de 70 de ani, dar bun meseriaș. Om de excepție. A făcut și o mică invenție. O mașină de ținuit.

Nenea Simon lucra în schimbul I făcând pe ajutorul de maistru.... mai mult stătea la masă și clipocea. El zicea că gândește (Gândește pe dracu` ! Dormea toată ziua !) .

Ori din cauza bătrâneții, ori din cauza bunei priceperi în meserie, pe moș Simon nu-l pedepseau caralii.

De altfel, era atât de amărât, că îi era de ajuns o singură bătaie sau câteva zile de carceră ca asta să-i facă prohodul.

Atunci când veni vorba să inventăm un "Sabotor" dintre "bandiți" , l-am găsit pe nenea Simon. El tot nu pățea nimic. Și trage-i pe Simon !!

S-au ridicat tinerii în picioare ca să-l acuze pe nenea Simon.

-Că sabotează producția !

-șine ascunse secretele de lucru și nu-i învață pe tineri !

-Doarme în timpul serviciului !

etc. . .

Se ridică directorul Goiciu :

-Ce ai de spus la toate acestea, banditule ?

-Domnule director, domnule căpitan Mihalcea, domnilor gardieni !

E adeveratu Simon bandit. Simon ai fost mare bandit la viața lui. Ai explotat pe oricine ghesit. N-ai pletit chit muncit.

Ai ajuns aici.

Și aici ești un pic bandit la mine. Dar cu timpul plecam și scapam de el.

E adeverat che nu dai știința meu la tineret.

Da, așa este.

Dar și hoterit se dezbrace chemașa murdaru cu care ai fost și se imbrace chemeșu socialistului curatu și cinstitu.

Goiciu, de colo :

-Bravo, banditule, bravo.

Toată adunarea, de la deținut la director, a aplaudat cuvântarea șoadă a lui moș Simon.

După 3-4 săptămâni - iarăși ședința de producție.

Cine să fie sabotorul ?

Tot moș Simon, că numai el nu pățește nimic.

-Și trage-i pe moș Simon.

Goiciu, de colo - dându-i cuvântul lui moș Simon :

-Ce ai de zis, banditule ?

-Este adeverat Simon bandit, nu aratem la tineret. Dar Simon chind stai acolo, el ghindește nu dormim. El creaza una mașina.

Este adeverat che ai explotat și n-ai pletit la muncitoru. Dar acum ai hoteritu se desbrace chemașu murdaru și se imbrace chemașu socialistu curatu și cinstitu.

Goiciu, apreciind cuvântarea lui moș Simon :

-Așa ! Bravo, banditule, bravo !

După câteva săptămâni, din nou ședință de producție.

Cum nu s-a găsit altă placă cu sabotorul, am pus-o tot pe cea veche cu moș Simon.

Din nou directorul Goiciu îl luă la zor pe moș Simon :

-Ce ai de spus, banditule ?

Nici moș Simo nu avea altă placă de zis decât tot pe cea veche :

-Este adevărat che ai fost mare bandit, dar acum dezbrecat chemașu murdaru. . .

Goiciu sări ca ars :

-Asta ai spus-o și data trecută, banditul !

Pentru moment moș Simon s-a descumpănit, dar și-a revenit rapid :

-Este adevărat che ai spus-o. dar acum ai spus pentru ultima ora. . .

Cu toții l-am aplaudat pe moș Simon.

La următoarea ședință de producție, înadins s-a pus aceeași placă și toată lumea aștepta cu sufletul la gură replica lui moș Simon.

-Ce ai de spus la asta, banditul ? îi dă cuvântul Goiciu lui moș Simon.

-Domnule director, domnule căpitan, domnilor gardieni. Dache Simon nu lucrăm - dar Simon lucrăm, dache Simon nu aratam, nu dai știința. Dache Simon dormim - dar Simon nu dormim. Atunci ce reclamăm acest tineret ?

Vedeti che și Simon fost bun la ceva ?!

Pentru mine a fost ultima ședință de producție căci la câteva zile am fost dus la anchetă în legătură cu reeducarea.

(O parte din episoadele mărturisite de Aurel Obreja au fost descrise -într-o interpretare teologică- de către Mihai Rădulescu în lucrarea "CASA LACRIMILOR NEPLANSE" - Editura "Ramira" - București 1993.

Prezenta mărturie a fost înregistrată direct de la victimă (Aurel Obreja). Au fost citite în manuscris și aprobate de autorul relatărilor - Aurel Obreja.

MARTURIA LUI TACHE RODAS

privitor la închisoarea Gherla.

DECONSPIRAREA REEDUCARII.

Ajuns la închisoarea Gherla, m-am dezumflat complet. N-am scăpat nici de teroare, nici de tortionari.

Făceam la planuri cum să ajung a munci la ateliere. Dar, nici aici nu era mare halviță. La întoarcere de la lucru erai obligat să dai raportul de ce ai auzit, de ce ai văzut sau să tragi de limbă pe alții.

A te sustrage de la această "autodemascare" era greu. Eu -totuși- speram să o pot face.

Într-o zi , gardianul umbra prin celule să scoată deținuți pentru curățat ceapa la bucătărie.

Am fost primul voluntar. După mine - alții.

Comitetul de reeducare a avut grijă să presare printre noi și trei-patru reeducați pentru supraveghere. Numai că eram eu mai mult cu ochii pe dânșii, decât dânșii pe mine.

Am observat pe un prahovean de al meu pe care-l cunoșteam. Pe loc i-am făcut semn din ochi. A înțeles și a venit la mine.

I-am zis în fugă și cu o discreție totală :

-Nu vorbești nimic cu nici un student. Toți sunt turnători. Pe mine nu mă cunoști !

În altă zi am fost la cărat ceapa în pod. Am observat cum unul din reeducați a legat o conversație cu Sadovan - fostul șef al Frățiilor de Cruce pe țară înaintea lui Costache Oprișan.

Pe fața reeducatului am zărit acel zâmbet diavolesc imprimat de șurcanu la Pitești.

Trebuia să-l salvez. M-am prefăcut că nu pot duce coșul de unul singur. Când am ajuns în dreptul lui i-am zis :

-Vino și ajută-mi să duc coșul.

Omul a venit bucuros. I-am zis din mers :

-Nu mai sta de vorbă cu ăștia. Te trag de limbă. Pe urmă te vor distruge în torturi și băți. Te vor distruge și pe tine și îți vor distruge și familia.

-Cum vei da tu ochii cu părinții și frații tăi, când îi vei băga și pe ei la pușcărie ? Nu vei putea rezista torturilor la care te vor supune.

Altă dată am întâlnit pe altul când făceam curățenie pe coridor. Mi-am dat seama din privirile lui că nu știe nimic despre "reeducare". I-am explicat și acestuia să fie atent și să nu vorbească nimic cu studenții.

S-A SPART ULCIORUL !

După fiecare deconspirare, câte trei-patru zile tremuram de frică să nu mă spună careva la vreun reeducat.

. . .

Într-o sâmbătă seara, ușa s-a deschis brusc și iată-l pe șurcanu intrând și înjurând de mama focului :

-Rodas ! Ieși afară !

Mi-am dat seama că am feștelit-o.

-N-am vorbit cu nimeni nimic, domnu` șurcanu - făcui eu plin de umilință și "nevinovăție".

-Dar lui cutare ce i-ai zis ?

-Mai nimic, domnu` șurcanu. I-am zis să fie foarte cuminte cu "reeducarea".

Ticălosul de șurcanu era grăbit. Eu mă bucuram și ticluiam în gând minciuna potrivită pe care să i-o servesc.

Atunci șurcanu începu să se laude și să se explice :

-Mă prostule ! Fu. . .Dum. . .mă-tii ! Ce vrei tu, mă ? Ca să distrugi reeducarea ? . . .

Să știi, măi tâmpitule, că un moldovean a înființat Mișcarea Legionară și un alt moldovean o va distruge.

Mă prostule ! Eu sunt acela care o va distruge.

Asta s-a întâmplat într-o sâmbătă seara. Pentru moment nu mi-a făcut nimic.

Târziu, după ce s-a înnoptat, m-au scos din acea celulă și m-au urcat sus la etajul 3 într-o celulă mică, singur. Au adus peste mine doi reeducați înarmați cu ciomege tari din lemn verde. Erau Mărtinuș și Păvăloaie.

După ce au închis ușa, au început tortura. Atâta au lovit pe unde s-a nimerit până au considerat că m-au făcut praf.

Cu adevărat praf eram.

Buzele zdrobite îmi atârnav, din gură și din nas curgea sânge. La fel din toate rănilor de pe corp.

Cu toată snopeala la care am fost supus, o tărie dumnezeiască plana asupra mea. Nu-mi păsa de bătaie. Mulțumeam lui Dumnezeu că am avut inspirația de a-i avertiza pe alții de pericolele ce-i pândesc. Faptă mai măreață și mai bună decât aceasta nu puteam concepe în acele condiții năpăstoase.

După ce am fost astfel snopit, m-au dus la WC, vârandu-mi capul în vasul WC-ului și trăgând apa. Și asta a fost toată spălarea pe față de sângele care începea să se închege.

Am fost luat pe sus de cei doi, acoperit cu un preș murdar și plimbat prin camere ca pildă pentru cei care ar mai îndrăzni să deconspireze secretele reeducării.

Eram trântit și făcut ghem și acoperit cu acel preș murdar prin camere.

șurcanu mă lovea cu piciorul, zicându-mi :

-Spune, mă, cine ești și ce ai făcut.

...

În a doua duminică a murit unul pe secție, tot din cauza torturilor. S-a răspândit zvonul că eu am murit. De aceea, mulți au rămas surprinși când m-au întâlnit viu și sănătos. Chiar și astăzi mai sunt unii care mă cred mort.

...

ÎNCHISOAREA AIUD.

1952-1954

ȘI

1964.

**MARTURIA LUI NICOLAE
CRACEA**

1 MAI 1952 , ORA "0".

Cu câteva zile înainte de 1 mai 1952 - pe o listă stabilită de administrație am fost selectați și introduși într-o cameră din acele mari, un număr de 80 de deținuți aleși "pe sprânceană" , tot unul și unul. Mă miram cum de m-au selectat și pe mine printre aceștia. Eu nu mă socoteam de talia lor.

Printre cei selectați era poetul Radu Demetrescu-Gyr, Nichifor Crainic, generalul Marinescu, Radu Cioculescu și alții , cunoscuți și necunoscuți, până la numărul de 80.

Exact la miezul nopții spre ziua de 1 mai 1952, au intrat în cameră ofițeri și gardieni misterioși cu lanterne în mână și vorbind numai în șoaptă. Ne-au citit numele de pe o listă la un număr de 24 de inși pe care ne-au scos afară din cameră.

N-au figurat printre noi marile personalități cum ar fi fost Radu Gyr, Nichifor Crainic, etc.

Într-o atmosferă de mare mister și tăcere extrem de plină de emoții din partea ofițerilor care conduceau operațiunea, am fost îmbarcați într-o dubă-auto și astfel am plecat spre o direcție necunoscută.

(În afara zidurilor închisorii, cu ocazia zilei de 1 mai sau orice altă sărbătoare comunistă, se instituia paza permanentă : la telefon ; servicii de gardă ; pază dublă zi și noapte la întreprinderi. Era o vigență sporită peste tot.

Toate acestea creau o atmosferă anume pentru înspăimântarea sufletelor slabe. Era o prefăcătorie de spaima unei dihonii care -chipurile- s-ar dezvolta prin preajmă.

Nici închisorile n-au fost scutite de această vigență drăcească. Măncarea era mult diminuată, alarme, strictețe, izolări ale celor dați pe liste de către informatori, bătăi și schingiuri de tot felul).

După numărul porților prin care am trecut , mi-am dat seama că am ieșit din incinta închisorii. Apoi mașina a început să se învârtă pe diferite străzi, unele asfaltate, altele pietruite, altele de-adreptul desfundate, până am ajuns undeva în câmp.

Cu toții eram înfricoșați. Eu stăteam tocmai lângă Generalul Marinescu. Tremura și el, dar tremuram și eu.

Deși eram curajos, nervii își făceau singuri de cap și nu voiau să asculte de sfatul rațiunii celei drepte.

Cel mai înfricoșat părea să fie Radu Cioculescu. Probabil era mai emotiv din fire.

Generalul Marinescu îmi zise :

-Ne omoară.

Eu i-am răspuns :

-Măcar să ne păstrăm demnitatea. Răspunsul i l-am dat în șoaptă, dar tremurând.

După debarcarea din dubă (pe un câmp) ,ne-au aranjat pe toți în cerc cu fața spre centru la o distanță de aproximativ 2 metri unul de altul. N-aveam voie să mișcăm capul nici în dreapta nici în stânga.

Mi-a fulgerat atunci prin minte scena asasinării Căpitanului Corneliu Zelea Codreanu cu cei 13 camarazi ai săi pe data de 30 noiembrie 1938.

A venit politrucul cu lanterna la fiecare, întrebându-l pe un ton misterios cum îl cheamă.

După ce a trecut pe la toți, mi s-a adresat cu glas tare ca să auzim toți :

-S-a terminat cu voi ! Fiecare să-și spună ultima dorință.

Cum ticălosul se găsea tocmai în fața lui Radu Cioculescu, l-a întrebat pe acesta :

-Care ți-e dorința ?

Radu Cioculescu i-a răspuns :

-O țigară.

I-a dat o țigară precum și foc de la propria lui țigară.

Când a ajuns la mine -eu nefiind fumător- am refuzat

să primesc. A aprins-o el și mi-a îndesat-o cu focul înainte pe gură.

După această fază, am auzit cum în jurul nostru se strâng soldați mulți în pas alergător, la comenzi scurte și date cu glas scăzut.

Am auzit cum încarcă armele și se introduc cartușele pe țeavă.

Ne-a ținut așa -într-o tensiune maximă- vreo zece minute.

Apoi ne-a dat poruncă să ne încolonăm în rând câte unul la o distanță mică unul de altul.

Ceva mai încolo s-au adunat ofițerii care conduceau această "demonstrație" și în șoaptă au luat o hotărâre.

Unul din ei s-a desprins din grup și a mers spre dubă, poruncindu-i șoferului să tragă mașina mai spre noi.

-Îmbarcarea !

Generalul îmi șopti la ureche :

-Ne execută în altă parte. Aici nu-i terenul propice.

N-a fost așa cum a presupus generalul.

În loc să ne ducă în altă parte, am simțit trecerea prin cele vreo patru-cinci porți ale închisorii. Și iată-ne întorși la "casa noastră" .

Am fost introduși tot unul câte unul în celule complet goale. Singurul mobilier din cameră era o tinetă în colțul camerei.

Geamul era cusut în cuie și vărut. Nu se putea comunica prin morse, deoarece între noi era tot câte o cameră liberă.

În această situație am fost ținuți trei zile și trei nopți, fără mâncare și fără apă. Nu ni s-a dat nici o explicație.

Aceasta a fost cea mai mare intimidare pe care am suportat-o în închisoarea Aiud. Am constatat că administrația a studiat minuțios efectele asupra deținuților.

După ce s-au împlinit cele trei zile, am fost strânși cu

toții într-o cameră mare, unde politrucul -pe un ton amenințător- ne-a poruncit că nu avem voie să scoatem o vorbă despre cele ce s-au întâmplat. Apoi am fost introduși în camera din care ne-au scos. Întorși în camera din care am plecat, nu le-am dat celorlalți nici un detaliu. Le-am spus celor pe care-i cunoșteam că a fost vorba de o intimidare. Atât.

TORTURI ÎN ÎNCHISOAREA AIUD.

În spatele bucătăriei de la închisoarea Aiud era o baie cu dușuri pe care aproape orice deținut o știa.

Lângă baie era o cameră dotată cu un pat de șipci.

Deasupra patului era o grindă pe care se fixau o pereche de cătușe. De câte ori am fost introdus în această cameră pentru tortură, cătușele erau fixate sus pe grindă și mă așteptau.

Am fost dezbrăcat în pielea goală și legat cu cătușele de mâini. Cu picioarele stăteam pe patul de șipci în poziție verticală.

Călăul care îmi aplica cea mai grozavă tortură a fost o femeie. Era bine legată la trup, înaltă și îmbrăcată sport. Avea părul scurt tăiat breton.

Avea aceasta o biciușcă specială din oțel. Semăna cu antenele de radio de pe limuzine.

Această biciușcă era lucrată frumos. Artistic. Lângă mâner, oțelul era nichelat și strălucitor, era ceva mai gros și se subția spre vârf, având o mare flexibilitate.

Loviturile erau aplicate de sus în jos. Întâi pe față, pe gât, pe umeri, pe mâinile secătuite de carne, pe piept pe spate și tot mai în jos, cu o plăcere crescândă.

Culmea satisfacției o avea această viperă când ajungea în dreptul penis-ului. Acolo lovea cu o mare precizie cu vârful subțire al oțelului până ce acesta se umfla. Atunci bestia râdea, hlizându-se, și striga cu bucurie nestăpânită :

- "Uite, se scoală ! Se scoală !"

Durerea acestor lovituri era atât de mare, încât de multe ori mi-am pierdut cunoștința înainte de a se termina întregul tipic al torturii.

Un alt monstru cu chip de om și cu o constituție fizică excelentă te lua de un picior și te târa alături sub duș, unde erai trezit din leșin cu un duș de apă rece.

De regulă acești monstri erau țigani unguri recrutați de prin împrejurimi și îmbrăcați în haine de gardieni.

Pentru tortură erau scoși doi-trei oameni din camere diferite sau chiar din aceeași cameră. În timp ce unul era torturat, ceilalți așteptau cu groază ca să le vină rândul.

Torturile se repetu -fără motivație- după patru-cinci zile într-un serial destul de lung și cu metode diferite.

După o serie de astfel de schingiuiiri, victima era dusă în fața loctiitorului politic, care în mod stereotip punea aceeași întrebare :

- "Ce, mă, încă nu te-ai cumințit ? Tot de prostii te ții ?

Mă, eu te omor în bătaie. Te agăți de Garda de Fier ?! Ce mai ai în gură ? Să-mi spui imediat pe toți colegii de bacalaureat !!

În aceeași serie cu mine a fost torturat și Alexandru Constant -comandant legionar-. Acest bărbat avea un fizic robust, dar în urma regimului de exterminare a ajuns o epavă care abia se ținea pe picioare.

Un alt torturat amarnic a fost Constantin Gane, autorul cărții "Trecute vieți de doamne și domnițe" , fiul lui Nicolae Gane.

Când îl scotea pe Constantin Gane din secția I-a spre a fi dus în camera de tortură, acesta se opunea din toate puterile, strigând, căci știa unde este dus.

Din camera de tortură era adus pe sus și-l auzeam mugind ca un taur rănit de moarte.

...

ULTIMA TORTURA PENTRU MIRCEA VULCANESCU.

S-a întâmplat să fiu scos pentru tortură în aceeași serie cu Mircea Vulcănescu.

Torturarea mea s-a terminat și acum zăceam aruncat într-un colț pe jos. La rând era Mircea Vulcănescu.

După ce l-a torturat prin bătaia pe tot corpul (pentru a nu știu câta oară) , acesta a căzut în nesimțire. Era plin de sânge.

Un țigan robust l-a luat de un picior, târându-l pe jos. Capul îi bălângănea în dreapta și în stânga ca o minge legată cu o sfoară trasă de un copil zglobiu, în joacă.

Cum trecea tocmai prin dreptul meu, m-am târât puțin ca să-i îmbrățșez capul și să-l încurajez. Se vedea că nu este mort. șiganul care îl târa m-a îndepărtat cu o lovitură de bocanc în piept, care mi-a tăiat respirația.

Cred că aceasta a fost ultima tortură pentru acest brav bărbat. Îmbăindu-l cu apă rece pentru a-și veni în fire, a contactat o congestie pulmonară și după câteva zile a murit, sporind mormintele necunoscuților de pe câmpul din vecinătate cu încă unul.

Constat că oculta comunistă a lansat o versiune (mincinoasă, dar verosimilă) că Mircea Vulcănescu ar fi murit în alte circumstanțe și n-a fost asasinat de administrația închisorii după cum eu am mărturisit.

(Oculta comunistă a lansat fabulația că Mircea Vulcănescu ar fi murit, sacrificându-și viața pentru a salva viața unui alt deținut tânăr.

Cu trupul său Mircea Vulcănescu ar fi protejat de frig trupul unui tânăr grav bolnav. L-a salvat pe tânăr, dar s-a îmbolnăvit el. De aici i s-a tras moartea.

Această legendă a lansat-o oculta prin mijlocirea unor deținuți. A preferat să-l prezinte pe Mircea Vulcănescu drept

un erou legendar, dar să se sustragă de la răspunderea pentru crima înfăptuită.

Minciuna e verosimilă, deoarece, în închisorile din România au fost cazuri când deținuți mai în vârstă și-au sacrificat viața pentru a-i salva pe cei tineri.

Pentru înlăturarea insinuărilor făcute de oculta comunistă cu privire la episodul "Mircea Vulcănescu", redau mai jos împrejurările care au stat la baza fabulației, după relatările martorului Aurel Obreja :

"La sfârșitul anului 1950, în închisoarea Jilava a fost adus un grup de intelectuali, printre care și Mircea Vulcănescu, precum și un elev -de la o școală agricolă- pe nume EDI TOMESCU.

Mircea Vulcănescu era extrem de slăbit. Pentru el nu mai conta propria viață, ci căuta să-și fructifice chiar și moartea, făcând binele creștin.

Înainte de a ajunge în cameră cu Aurel Obreja, acest grup a fost trecut printr-o procedură de bătaie sistematică și apoi introduși în celula neagră în pielea goală. Celula era o adevărată ghețarie plină de fecale și alte mizerii.

În această celulă Mircea Vulcănescu a vrut să-și sacrifice viața, stând întins pe ciment, iar peste el să stea elevul Edi Tomescu (care era puțin bolnav).

La insistențele lui Mircea Vulcănescu , tânărul s-a prefăcut că stă întins pe el (pe Mircea Vulcănescu), în realitate greutatea corpului și-o sprijinea pe mâini.

Această situație a durat un minut sau două, după care tânărul s-a ridicat, declarându-se "vindecat".

Trebuie știut că deținuții aveau un adevărat cult pentru Mircea Vulcănescu, respectându-l în mod deosebit.

La ora aceea în închisori nu existau tineri atât de inconștienți, încât să-și permită a sacrifica viața unui om de talia lui Mircea Vulcănescu pentru a se salva pe sine.

Moartea lui Mircea Vulcănescu a avut loc mult mai târziu la închisoarea Aiud în împrejurările descrise de martorul Nicolae Crăcea.

MARTURIA LUI DIMCICA SIMA

PREPARATIVE PENTRU REEDUCARE.

În anul 1960 sau -poate- în anul 1961 (nu pot preciza exact) eram încarcerat și eu în una din celulele marelui închisori Aiud. Nu-mi mai amintesc nici pe ce secție anume. Știu doar atât că eram în clădirea mare, respectiv pe "celular" .

La capătul fiecărui nivel era o încăpere -o cameră ceva mai mare decât o celulă obișnuită. Acea cameră era amenajată ca infirmerie.

La un moment dat, dinspre infirmerie se auzeau venind zgomote de ciocan, hârjâieli -toate specifice activităților de construcții și amenajări.

Era o activitate suspectă. Cu toate acestea nu ne-a atras atenția prea mult.

După ce toate zgomotele de la capătul coridorului au încetat (au durat câteva zile) , au început să umble prin celule ofițerii politici.

Încercau cu vorbe bune să-i lămurească pe deținuții politici asupra "umanismului" regimului comunist.

Le vorbeau deținuților topiți de foame și de suferință cam astfel :

-"Partidul și guvernul, în grija lor față de om, s-a gândit să vă facă o favoare. Să aveți și voi aer liber, să vă bucurați de soare, de mai multă libertate, să aveți o mâncare mai bună. Pentru aceasta vă propune să vă scoată la muncă.

Vorbeau aceste năluci satanice deținuților ca și cum nu ei ar fi fost aceia care le-au răpit libertatea și i-au smuls din sânul familiilor.

Au fost înscriși mulți pe aceste liste. Din toți au selecționat câteva sute de oameni pe care i-au trimis în Insula Mare a Brăilei. O altă parte -mică numeric- a rămas în fabrica închisorii Aiud.

Toți cei care plecau în lagărele de muncă din Insula Mare a Brăilei erau bărbați dârji, dar necunoscuți.

Printre cei care plecau nu figura nici o personalitate legionară, ci numai "trupa".

Acesta era un amănunt important pe care eu -la acea oră- nu l-am putut înțelege.

Chiar dacă pentru moment nu sesizam ce anume urmăresc în concret, eram sigur că pun la cale o ticăloșie.

SE ARUNCA UNDIȚA.

Spre toamnă, maiorul Olteț umbla din celulă în celulă, invitând deținuții -care vor- să meargă la capătul celularului în "sala de lectură" ca să citească.

Deci zgomotele auzite cu o lună în urmă erau de la aceste amenajări pe care le-a făcut administrația.

Suspiciunile deținuților erau temeinic justificate. Cu toate acestea, câte unul ici-colo au zis :

-Fie ce-o fi. Eu merg să citesc. Mai schimb aerul cu această ocazie, timpul trece mai ușor, ceva se mișcă în viață. Nu stau locului încremenit ca până acum.

Ca să-i încurajeze pe deținuți la citit, administrația a mai aruncat o "pastilă" :

Că deținuții vor primi și dreptul de a scrie acasă !

Văzând deținuții că nu se întâmplă nimic grav, numărul cititorilor a început să se mărească.

În același timp, alții, care au fost cititori mai de început, s-au retras de la lectură zicând :

-Aici nu-i lucru curat .

POFTIȚI LA CLUB.

Așa au durat nevinovatele lecturi din toamnă până primăvara, cititorii înmulțindu-se. Dar -într-o zi- cărțile s-au dat pe față.

În incinta închisorii existau și camere foarte mari în care încăpeau sute de oameni.

Erau interioarele fostelor biserici ortodoxe, greco-catolice și reformate, apoi mai exista o fostă magazie foarte încăpătoare căreia i s-a schimbat destinația.

Toate aceste încăperi au fost transformate în "cluburi" .

Într-o bună zi auzim mare vânzoleală de gardieni pe coridor. Cheile se răuceau în uși una după alta, până a ajuns și la ușa celulei noastre.

Gardianul a deschis larg ușa și ne-a zis :

-Poftiți la "club" .

Surpriza a fost deosebit de mare.

Drumul până la "club " îl făcurăm în mod civilizată, fără să ne mai punem zeghea pe cap spre a nu ne vedea unul pe celălalt și fără să ne ținem de mână ca orbii.

Ne îmbrățișam, suspinând din adâncuri. Marea sală a fostei magazii vuia de glasurile noastre ca roiul de albune.

În acea serie am fost pe puțin 600 de oameni. Stăteam pe bănci improvizate. În față era amenajată o estradă cu o masă lungă și scaune, la care urmau să ia loc "somitățile" închisorii.

Iată-l pe colonelul Crăciun -comandantul închisorii-intrând. Era urmat de politrucii Ivan și Iacob, toți cu grade superioare și încă vreo patru ofițeri cu grade mai mici.

Pe măsură ce entuziasmul primei întâlniri s-a potolit, au început să ne punem întrebări :

-Oare ce vor ? Oare ce-o să fie ?!

SE ARUNCA NAVODUL.

Din clipa marilor arestări și până astăzi nu s-a mai pomenit una ca asta. Ne-am dat seama că ceea ce urmează e deosebit de important pentru soarta deținuților.

Începu directorul Crăciun să ne țină un discurs. Se vedea că va ține mult.

Subiectul discursului era popularizarea marilor înfăptuiri ale regimului comunist.

Ne-a vorbit de toate fabricile construite, de toate modernizările făcute, de șosele, de locuințe, de litoral, și câte și mai câte.

După ce a terminat cu întreg pomelnicul realizărilor comuniste, a respirat una adânc de tot.

Ne-am dat seama că abia acum urmează bomba.

- "Iată cum testamentul lăsat de Ion Moța Căpitanului vostru Corneliu Zelea Codreanu "Să faci din țara asta, măi Codrene, o țară frumoasă ca soarele de pe cer !", asta am făcut-o noi, comuniștii, nu voi legionarii ".

Aceste lucruri urmează de acum să fie "analizate" aici de voi.

Apoi începu încă un discurs despre cum trebuie făcută "analiza".

La urmă a aruncat încă un argument în talgerul balanței, ca nu cumva să-l uite :

Întrebați-i pe cei arestați din anul 1941. Cum udau ei grădina închisorii ?

Oare nu cărau ei apa cu găleata și udau plantele cu stropitoarea ?

Dar acum ?! Apeși pe un buton, munca se face, iar omul doar privește și se bucură.

Iată cum visele voastre s-au împlinit prin partidul comunist.

(Acum urmează "tălmăcirea" viselor !)

Veți face voi "liber" -fără intervenția noastră- "analiza" tuturor acestor fapte ale regimului comunist (faptele sunt de netăgăduit).

După analiza făcută, veți face și "autoanaliza" atitudinii voastre față de regimul comunist, ca să vedeți unde ați greșit.

La terminarea "analizei" și "autoanalizei" (cu convingerea că așa este cum zicem noi), veți pleca acasă la familiile voastre și vă veți integra în noua societate clădită de partidul comunist într-un timp record.

Realizările partidului s-au făcut cu viteza gândului. Regimurile burgheze n-ar fi reușit să facă nici în zece decenii ce am reușit să facem noi într-un singur deceniu.

Cu noile convingeri în minte veți iesi din închisoare în mod sigur.

Nu contează că ești condamnat la zece ani sau muncă silnică pe viață. Partidul nostru nu mai ține cont de aceasta. Vă vom da drumul la toți la familiile voastre.

Acum vreau să știu cine este de acord cu ce am spus eu aici și cine este contra ?

Cine este de acord, rămâne pe loc ! Cine-i contra, să treacă deoparte !

Vă atrag atenția de la început că cei care nu sunt de acord cu ceea ce am zis eu, vor avea un regim conform regulamentului.

"O mâncare cum scrie la carte",

Echipat reglementar, tăcere, etc. . .

Cei care rămân pe loc vor avea toată bunăvoința noastră. Vor avea cărți de citit. Vor fi scoși la aer în curte. Vor primi scrisori ca să ia legătura cu familiile lor și -în cele din urmă- vor fi puși în libertate, indiferent de condamnările pe care le au.

Cei care rămân pe loc vor da o declarație că sunt de acord cu cele zise de mine. Cei ce trec de o parte, vor da și ei o declarație asupra motivelor care-i determină să nu fie de acord.

Executarea !!! Cine-i de acord să treacă deoparte.

Atunci mi-a fost dat să văd un lucru pe care eu nu-l credeam posibil :

Zecile au trecut deoparte -refuzând "reeducarea" .

Sutele au rămas pe loc, acceptând cele zise de comandantul închisorii.

Eu am refuzat reeducarea și am trecut deoparte.

Nici colonelul Crăciun nu s-a așteptat la o asemenea împărțire a obștinilor. După figura lui se vedea că i-a fost teamă că situația va fi inversă.

Văzând cum stau lucrurile, colonelul Crăciun a prins curaj și avânt.

A repetat cu o bucurie -greu stăpânită- și cu ironia mișelului învingător în colțul gurii :

-Domnilor, cine nu e de acord să treacă dincolo. Apoi a așteptat un timp să vadă dacă mai trece cineva sau nu.

După un timp se ridică unul și trece la cei ce refuzau "reeducarea" , apoi mai trece unul, și încă unul.

Gata ! strigă colonelul Crăciun. Își dădea seama că lăsând un timp mai lung oamenilor ca să cugete la acest subiect, ar putea să-și schimbe opțiunea și să treacă majoritatea de partea celor care refuzau.

A dat ordin gardienilor, răstit și plin de mânie :

Îi identificați și imediat îi duceți la locurile lor !

Bine instruiți mai dinainte, gardienii și-au compus cu toții mutre încruntate. Cu duritate în glas ne întreabau :

-Cum te cheamă ? Ce condamnare ai ? Ne-au poruncit la toți să ne punem zeghea pe cap, să ne prindem de mână ca orbii și astfel să mergem "la locurile noastre" .

După ce am intrat într-o celulă a Zărcii, ne-am dat seama că Zarca a fost special amenajată pentru această secție.

A doua zi, cam la aceeași oră, am auzit zgomote cum cea de a doua serie de "rebeli" ia loc în celulele vecine. A treia zi la fel, și tot așa până când Zarca s-a umplut. După aprecierea noastră eram în jur de 200 de inși pe această secție.

REGIMUL DE ZARCA.

Pentru această secție au selecționat gardienii cei mai parșivi și fără milă.

Orice asistență medicală era exclusă. Dacă te îmbolnăveai, unicul medicament rămânea rugăciunea și mila lui Dumnezeu.

Mâncarea era mai întâi adusă la capătul coridorului și nu se distribuia până nu venea ofițerul politic care verifica conținutul ei.

Ciorba se strecura. Nu era permis să existe nici o boabă de fasole, de arpacaș sau vreo bucată de cartof. Zeama era absolut "chioară" .

De dimineață de la ora cinci și până seara la ora zece erai obligat să stai în picioare sau pe marginea patului. Orice tentativă de a sta întins pe pat -chiar dacă erai bolnav- se pedepsea crunt.

Trebuia să fii corect echipat. Cu toți nasturii încheiați la zeghe, indiferent dacă era vară sau iarnă.

Iarna era normal să ai zeghea încheiată cu nasturii, dar vara - suportai un năduf chinuitor. La geam, oblon astupat, nu ca la celular jaluzele.

Uneori năduful era atât de mare încât simțeai că te sufoci. Uneori încercam să mai stăm pe lângă ușă, unde se simțea un curent de aer ceva mai proaspăt. Gardianul veșnic pânditor ne dibuia și apoi se sborșea la noi :

Ce, tragi cu urechea ca să auzi ce se vorbește pe coridor ?

Pe loc erai potcovit cu 14 zile de arest sever.

Doamne Dumnezeule, când îmi aduc aminte de frigul iernii ! Dimineața lichidul din tinetă avea un strat de gheață.

Exista și o rație de lemne : trei surcele.

Era cu noi în cameră un student pe nume Ghencea. Acesta strângea surcelele pe mai multe seri și le ardea o

singură dată, ca să știm și noi cum arată flacăra unui lemn ce arde.

Atunci ne strângeam în jurul acelei mici sobe roase de rugină și privind pâlpâirile flăcării ce moare, ne aminteam în tăcere de vremurile de odinioară.

Dimineața la deșteptare, doar că începea talanga să sune că gardianul era prezent la oblon, strigând la deținuți :

"Ce ? Încă nu te-ai îmbrăcat ?"

Iar seara :

-Ce ? Încă nu te-ai culcat ?

Dacă se întâmpla să fii pedepsit cu arest sever în timpul verii, nu te puneau să execuți pedeapsa atunci pe loc, ci îți păstra referatul până sosea iarna. Chiar alegeau perioada cea mai friguroasă. Abia atunci te puneau să execuți arestul sever.

De regulă, până atunci mai cădeai de câteva ori în năpastă. Astfel se strângeau trei-patru referate pe care le executai în lanț unul după altul. Uneori acestea totalizau câte 30-40 de zile la rând.

Când erai dus la celula de pedeapsă ți se făcea un control sever, ca nu cumva camaradul de celulă să-ți împrumute și zeghea lui ca să-ți țină de cald.

Înainte de a intra în celula de pedeapsă, gardianul turna două-trei găleți cu apă pe pardoseala de ciment. Când închidea ușa -cu batjocora în colțul gurii- îți zicea :

-Dacă vrei, poți să stai jos, ba chiar să te și culci.

Trei zile răbdai foame, iar a patra zi primeai jumătate rația de pușcăriaș. În fiecare zi, dimineața , primeam o cană cu apă caldă sărată.

Dimineața așteptam cu multă nerăbdare apa caldă căci ne mai încălzea. Fiind și sărată, parcă avea și o oarecare consistență, anulând amarnicul chin al foamei.

NOTA. Meniul de tortură din timpul executării arestului sever nu era același pe toate secțiile și în toată perioada cât a durat marea teroare din pușcării (17 ani).

Meniul a fost diferit. Oculă comunistă făcea experiențe pe viu să știe care sunt efectele și cum reacționează organismul la un meniu sau altul.

LA AREST SEVER CU PRINTUL GHICA.

S-a nimerit un arest sever împreună cu prințul Ghica.

Prințul Ghica -condamnat la muncă silnică pe viață-avea de executat 40 de zile de arest sever. Eu, un biet țăran, aveam de executat doar 29 de zile de arest sever.

Urmăream cu atenție câte uși se deschid la arest, ca să știm câte celule de pedeapsă sunt. Apoi, în fiecare celulă câte câni de apă se dau. Făcând socotelile, a rezultat că peste 20 de oameni ispășeau în permanență cruntele pedepse.

După ce am primit cana cu apă caldă sărată, prințul mi-a zis :

-Ah, ce bună a fost ! Știi că nu-i rea ? Ce ar fi ca după ce termină să le cerem un supliment ?

-De ce , domnu` Ghica ? Să ne compromitem pentru o cană cu apă ? Îi bag în mă-sa pe toți !

-În mă-sa cu ei ! a strigat prințul cu voce tare, încât s-a sesizat chiar gardianul, dar n-a știut exact de unde vine înjurătura .

În una din zile, când frigul s-a mai potolit, i-am zis prințului că ar trebui să studiem posibilitatea unei mici odihne. Eram atât de epuizați și de obosiți, încât nu ne mai puteam ține pe picioare. Deși apa o aruncase pe pardoseala de ciment cu trei săptămâni în urmă, încă nu se evaporase complet. Cimentul era umed.

Ne-am lăsat pe vine, spate în spate, rezemați unul de celălalt.

S-a întâmplat un fenomen curios cu amândoi.

Nu ne-am dat seama -când și cum- că am adormit. Eu am fost primul care m-am trezit. Eram fericit și refăcut. În plus, mă simțeam și sătul.

Deodată mi-am adus aminte unde mă aflu. Pipăi în dreapta, pipăi în stânga -constat că amândoi eram întinși și "fericiți" pe cimentul umed. N-am putut să apreciez cât am dormit.

I-am dat un cot prințului, trezindu-l din dulcele lui somn :

-Sus, prințe, că murim !

Prințul s-a ridicat brusc de jos, bălăgându-se puțin ca un om beat și mi-a zis :

-Dacă scăpăm cu viață și nevătămați din acest somn bicisnic, înseamnă că ne e dat de sus să ne mai bucurăm de viață.

Rapid ne-am frecționat reciproc pe părțile care au fost în contact cu betonul umed și deosebit de rece. Am mai făcut și puțină gimnastică, punând sângele în circulație și astfel ne-am înviorat. N-am avut nici o urmare. Nici măcar cel mai banal guturai.

În aceeași zi, la o oră nepotrivită, ușa s-a deschis și în celulă au intrat trei "Jmecheri" bine îmbrăcați, toți trei în echipament civil. Unul a pus o întrebare prințului :

-Ce condamnare ai ?

-Muncă silnică pe viață.

Apoi către mine :

-Dar dumneata ?

-21 de ani muncă silnică.

-De ce sunteți aici ?

-Nu știm.

Prințul, mult mai îndrăzneț decât mine, privindu-l crunt din adâncul orbitelor, îi pune și el o întrebare "Jmecherului" :

-Nu vă supărați, cu cine stăm de vorbă ?

-Cu procurorul.

-Încă odată vă spun, domnule procuror, nu știm pentru ce stăm aici.

-Procurorul a făcut o figură plină de mirare (prost mascată). A poruncit gardianului să-i aducă raportul. Ofițerul politic cu un aer plin de "omenie" îi zise gardianului :

-Cum de nu spuneți oamenilor pentru ce sunt pedepsiți ?

Între timp sosi gardianul cu rapoartele și procurorul începu să citească marile "crime" înfăptuite de noi :

-în ziua de . . . a vorbit tare că s-a auzit până la a treia celulă. În ziua de . . . a ascultat cu urechea la ușă. În ziua de . . . n-a fost corect încheiat la nasturi, etc. . .

Procurorul făcu o strâmbătură de aprobare și neputință, apoi trecu mai departe. Gardianul a închis ușa triumfător.

PRINTUL E UN ADEVARAT CAVALER.

Au trecut cele 29 de zile pentru mine. Au trecut și cele 40 ale prințului și iată-ne din nou în aceeași celulă de unde fuseserăm duși la arest.

Numai că simbioza n-a durat prea mult. După două zile m-au despărțit de omul care n-a îngenuncheat niciodată în fața mișeilor comuniști.

După un timp oarecare, am auzit un fel de ceartă undeva mai în capătul coridorului. N-am înțeles replicile care s-au dat, dar am recunoscut vocea prințului.

Eram din cale-afară de curios să știu ce replici s-au dat și mă rugam lui Dumnezeu să ajung din nou în celulă cu prințul.

Dumnezeu mi-a ascultat ruga și la o nouă "organizare" am nimerit în celulă cu prințul.

Iată ce mi-a mărturisit prințul :

-Eram singur în celulă. Gardianul mi-a dat la prânz două turtoaie.

-Domnu` gardian, ați gresit, aici în celulă e numai un singur deținut.

A privit gardianul la numărul celulei, a confruntat-o de câteva ori cu o listă ce o avea, apoi a răspuns :

-Dumneata ești trecut la supliment.

-De ce sunt trecut la supliment ?

-Nu știu. Eu asta am primit, asta dau.

-Nu primesc. I-am restituit turtoiul.

Gardianul a anunțat ofițerul de serviciu și s-a prezentat acesta.

-Domnule Ghica, dumneata ești trecut aici pe lista distroficilor. Medicul ți-a prescris rația dublă de mâncare.

-Domnule ofițer, eu n-am fost la nici o vizită medicală. Nici medicul n-a venit vreodată să mă vadă. Nu primesc acest supliment de mâncare.

-Domnule Dimcică (mi-a zis apoi prințul), dacă eu primeam atunci acel supliment de mâncare (de care aveam atât de mare nevoie) ar fi trebuit să-l plătesc. Prețul unui turtoi și al unui polonic de poșircă este terfelirea onoarei și murdărirea conștiinței.

PRINTUL GHICA MAI MARTURISEȘTE :

Tot atunci, prințul Ghica mi-a povestit o întâmplare, o noutate cu adevărat senzațională :

-Am fost scos din închisoare împreună cu alți comandanți legionari și plimbați prin țară cu automobile ca să vedem realizările regimului comunist.

La întoarcere, colonelul Crăciun m-a luat de o parte ca să discute cu mine ceva "de la om la om" .

M-a dus tocmai în grădina de zarzavat unde era mai multă liniște :

-Ei, Ghica, ai văzut câte a făcut regimul comunist în țară ?

-Am văzut.

-Ce zici ?

-Ce să zic. Noi făceam mai mult și fără robi.

La una din ședințele de club a fost dus și prințul Ghica. Colonelul Crăciun a insistat să ia cuvântul și prințul.

-Spune tu, Ghica, cu propria ta gură, ce ți-au văzut ochii pe întinsul țării ?

Prințul, provocat cu atâta insistență, i-a răspuns :

-Ce să văd, domnule colonel, am văzut o salcie ce plânge.

Colonelul s-a întunecat la față și a zis celorlalți deținuți: -Formidabil ! Câți bani am cheltuit cu prințul Ghica să vadă o salcie ce plânge !

S-a desumflat atunci comandantul închisorii, dar n-a abandonat încercările lui. Antrenat în mișelii de tot felul a schimbat discuția :

-Uite ce frumoasă grădină de zarzavat are închisoarea. Cum udai pe vremea lui Antonescu plantele ?

-Cu stropitoarea.

-Ei, vezi ? Acum avem motopompe și pompe electrice. Ia și dumneata două roșii frumoase de pe tufa asta.

-Mulțumesc. Nu iau.

-Ia și mai multe și du-le camarazilor tăi din celulă. Colonelul s-a prefăcut foarte afectat de discuția cu mine. Ca să- i fac pe plac am luat două roșii pentru cei din celulă.

UN POLITRUC FACAND PE MEDICUL.

Exact când am împlinit un an de zarcă, am fost dus la cabinetul medical -chipurile- pentru a-mi controla sănătatea.

Din cauza reumatismului și a regimului de înfometare eram anchilozat și nu mă puteam ridica pe picioarele mele.

Doi gardieni au venit cu o targă și astfel am fost dus la cabinetul medical.

De față era colonelul Iacob, colonelul Ivan și încă un ofițer.

Pe medicul făcea colonelul Iacob (politrucul) care "consulta", punând întrebări tipic securiste :

-Cum te cheamă pe dumneata ?

-Dimcică Sima.

-Ce condamnare ai ?

-21 de ani muncă silnică.

-Cât ai făcut din pedeapsă ?

-12 ani.

-Esti căsătorit, ai copii ? Câți copii ai ?

-3 copii.

-Și stai la Zarcă în loc să mergi la copiii și la familia dumitale ?!

-Ce să fac, domnule colonel ?!

-Și nu vrei să mergi la familia dumitale ? De când nu mai știi nimic de familie ?

-De la data arestării.

-Foarte bine. Du-te, omule, dincolo în secție unde sunt cei mai mulți. Peste puțin timp îți vine rândul și dumitale să pleci acasă. E foarte simplu. Faci o cerere. . .și gata, ești ca și scăpat. Intri și dumneata în rândul oamenilor. Dai o nouă declarație. Pe cea veche o scoatem de la dosar și o înlocuim cu cea pe care o dai acum.

-Domnule colonel. Nu înțeleg cum vine treaba asta.

-De ce te-au adus aici ?

-Pentru că nu am vrut să primesc "reeducarea". Eu nu primesc "reeducarea" comunistă nici acum. Nu am de gând să fac politică în pușcărie, decât în condiții de libertate.

Colonelul Iacob și-a schimbat brusc atitudinea binevoitoare, încruntându-și fața și zicându-i gardianului :

-Du-l înapoi !

UNII NU MAI REZISTA CRUNTULUI REGIM AL ZARCII.

Am fost introduși într-o sală mare căreia i se zicea "club".

Colonelul Crăciun a luat cuvântul la tribună și ne-a vorbit de "umanismul" regimului comunist a cărui "obsesie" este numai "binele" deținuților politici.

După ce a terminat de vorbit, a dat cuvântul deținuților, ca să ia cuvântul și ei și să se "autoanalizeze".

Din toată sala doar doi inși au luat cuvântul. Nu-i cunoșteam. Stăteau pe bancă tocmai lângă mine, unul lângă celălalt.

Primul a fost mai diplomat. A vorbit cu multă prudență, ocolind subiectul legionar. S-a axat mai mult pe bunăvoința administrației închisorii. A încheiat mulțumind comandantului închisorii pentru bunăvoința ce o manifestă față de deținuți.

Cel de al doilea a luat-o razna, autoflagelându-se și debitând la prostii, de-ți venea să intri în pământ. A încheiat cuvântarea cam astfel :

-Să vă dea Dumnezeu sănătate, domnule comandant, că după doi ani de pușcărie, abia acum văd adevărata lumină pe care mi-o dați dumneavoastră . Apoi a stat jos.

Cei doi care au luat cuvântul nu se cunoșteau între ei, faptul că stăteau unul lângă celălalt era doar o întâmplare.

Când cel de al doilea vorbitor a terminat și a stat jos, primul vorbitor l-a luat în răspăr zicându-i :

-Cum e posibil, domnule, că numai după doi ani de pușcărie să reușești a vorbi niște prostii atât de mari încât m-ai întrecut și pe mine care sunt arestat din 1948 ?

-Nu, domnule. Și eu sunt arestat din 1948 -adică de 14 ani- dar am pus la socoteală numai acești doi ani de când stau la Zarca. Ceilalți nu-i mai pun la socoteală. Zică cine, ce-o vrea. Eu nu mai rezist acestui regim.

Să-i ia dracu pe acești ticăloși. Sunt în ghearele lor. Consider de datoria mea să fac tot ce-mi stă în putință ca să mă salvez. Sunt decis să urlu ca lupii până scap de haită.

INCA O "PASTILA".

S-a făcut o pauză de câteva minute. Liniștea era ca de mormânt. Nici un deținut nu a mai luat cuvântul.

În timpul acesta colonelul Crăciun a clocit, ticluind o nouă propunere pe înțelesul tuturor :

-Domnilor, eu nu înțeleg de ce vă opuneți ? Hai să v-o spun pe a dreaptă :

Știe cineva ce aveți în suflet ? Poate cineva să verifice ce gândiți ?

Pe noi nu ne interesează ce gândiți dumneavoastră. Ne interesează numai să ziceți ca noi, în rest gândiți ce vreți .

Cei doi au fost scoși de la Zarcă, iar restul am fost duși fiecare la celulele noastre, ca să înfruntăm în continuare cruntul regim de exterminare.

FRATILOR , VA CER IERTARE !

După câteva luni, un profesor de matematică ce dormea lângă mine ne-a zis celorlalți :

-Fraților, vă cer iertare. Nu mai pot rezista. Și a început să plângă.

Dacă vreți să mai dați mâna cu un netrebnic ca mine -e bine- . Dacă nu -eu vă cer iertare și plec de aici. Vă părăsesc. Nu mai pot.

Noi l-am încurajat. Un profesor (de istorie sau de română) i-a zis :

Vezi-ți de treabă, frate și camarade. Mergi cu conștiința împăcată că ai rezistat până la capătul puterilor tale. Ai făcut cât

ai putut. și-ai epuizat forțele în întregime. Nimeni nu poate să-ți ceară mai mult. Nici chiar tu însuși.

Noi încă mai rezistăm, dar nu se știe cât. Stă în voia lui Dumnezeu ca să rezistăm până la capăt.

Astfel a dat mâna cu noi cei care rămâneam. Ne-am îmbrățișat cu căldură. Apoi a bătut în ușă ca să anunțe gardianul de hotărârea lui.

Înainte de cină a plecat pe secție unde erau cei mai mulți.

PARINTE IOANE, PARINTE IOANE !

După alte două-trei luni, din nou am fost adunați, noi cei de la Zarcă, într-o cameră mare.

Colonelul Crăciun cu suita lui au luat loc la o masă pe scenă. Toți au luat loc pe scaune, în afară de colonel care a rămas în picioare.

Întâi ne-a privit -parcă analizându-ne pe fiecare în parte. Apoi a zis :

-Domnilor, am venit la dumneavoastră cu un ziar în care sunt o mulțime de articole foarte interesante. Dar unul e din cale afară de important. Cine dintre dumneavoastră vrea să vină aici să-l citească ?

Toți deținuții căutau pe jos cu ochii, poate-poate vor găsi o crăpătură unde să se ascundă.

S-a făcut o liniște de mormânt.

Comandantul Crăciun din nou a început să cerceteze din ochi masa de deținuți.

Și-a fixat ochii asupra părintelui Ioan duhovnicul mănăstirii Vladimirești din județul Tecuci.

La rândul său ieromonahul îl privea pe colonel sever, nemișcat, drept în ochi. Parcă nici nu clipea.

-Părinte Ioane, hai dumneata și citește.

Zâmbetul din colțul gurii comandantului, din ironic deveni viclean și insistent. Dar părintele Ioan i-a răspuns demn, pe același ton aspru și plin de sobrietate :

-Domnule colonel comandant Crăciun. Eu nu citesc cărțile și ziarele oferite de dumneavoastră. Legea căreia eu mă supun îmi interzice să citesc cărți eretice. Pur și simplu, nu citesc !

Colonelul Crăciun, văzând că nu reușeste să-l păcălească pe călugăr ca să se murdărească cu cititul ziarului "Scânteia" , se prefăcu că oftează neputincios la încăpățânarea prelatului și reînoi invitația către ceilalți :

-Dacă părintele Ioan nu vrea să citească, atunci să vină un voluntar. Să vedem, care vrea ?

Dn nou s-a așternut liniștea în sală. Credeam că aici se va termina totul. Dar, din mulțime s-a ridicat părintele Anania Valeriu (Bartolomeu) care a urcat la tribună. A luat ziarul din mâna comandantului și a citit articolul cu pricina.

În articol era vorba de președintele Kennedy al Americii care tocmai fusese asasinat la Dallas.

-Ați văzut ? E chiar atât de greu să citești un articol de ziar ?

Acum mergeți înapoi la locurile voastre.

Am plecat cu toții. Părintele Anania Valeriu a rămas pe loc la tribună.

El a fost scos de la Zarcă și mult mai târziu am aflat despre dânsul că e lector la un "club" al reeducării.

LA CLUBUL MARE - 1963.

23 ianuarie 1963, dimineata, după cafea, ne scoate din Zarcă tot cu mantaua în cap. Ne duce la un alt club mare, ne bagă într-un colț. În fața noastră erau cei reeducați. Am fost față în față, dar distanța era prea mare.

Pe mijloc vedem câteva persoane îmbrăcate civil, pregătite pentru plecare acasă. Ne-a scos și pe noi ca să vedem și să ne convingem că pleacă acasă.

Cei îmbrăcați civili erau următorii : d-l Biriș, d-l Victor Vojen, d-l Mitică Groza și părintele Borșa, cel care a fost în 1937 în Spania. (Ce să vezi ? Iadul iadului).

Au început să vorbească cei de mai sus, care mai de care, împotriva Mișcării Legionare, a Căpitanului și lui Horia Sima.

Era noaptea târziu. Colonelul Crăciun cu clica lui priveau la vorbitori. În timpul acesta l-au adus pe targă pe d-l Pătrașcu și l-au pus lângă colonelul Crăciun pe un scaun.

În timp ce aceia spuneau fel de fel de insulte împotriva Mișcării Legionare, d-l Pătrașcu lăcrima.

Crăciun strigă în gura mare : Uite-l pe Pătrașcu ! Trăiește ! Uitați-vă la el, este viu ! Nu-i băgat în pământ !

Dar d-l Pătrașcu , singurul care stătea pe un scaun, era bolnav, anchilozat, distrofic. Nu putea să se țină pe picioare. Și plângea.

Tot în 1963, după plecarea celor îmbrăcați civil, suntem iar scoși toți cei din Zarcă și băgați la club. Vine colonelul Crăciun și ne dă veste că părintele Borșa ne-a scris o scrisoare (pe care o citește), că a ajuns bine și a primit serviciu cu un salariu de 1600 de lei, că e mulțumit. Dar mai mari mulțumiri are pentru colonelul Crăciun, că i-a făcut un mare favor.

AFARA CU VOI , TRADATORILOR !

După încă vreo două luni de crunt regim de zarcă, satanele au venit din nou să ne ispitească.

De data asta au schimbat tactica, folosind o nouă metodă.

Mai întâi ne-au adunat pe mulți de la Zarcă într-un "club". Apoi a venit un ofițer însoțit de doi deținuți care făceau

parte din "reeducarea" de pe secția celularului. Acești doi deținuți urmau să ne împărtășească din experiența lor.

Pe unul îl chema șOCU PETRE , din Galați, cel de al 2-lea avea numele de STERE MIHALEXE și se lăuda că a fost prefect legionar de Brăila după 6 septembrie 1940.

Ofițerul i-a lăsat pe cei doi cu noi și a plecat. Gardianul a închis ușa pe dinafară.

Primul a luat cuvântul șocu Petre. Cu glas domol a încercat să ne lămurească despre faptul că e mult mai bine să te faci "frate cu dracul" până treci puntea. Că nu-i nici o halviță să suferim atât de crunt doar pentru o simplă plecare a capului. Că suntem numai ce simțim în sufletul nostru. Că între lupi trebuie să urlăm ca lupii.

Toate câte le-a spus șocu Petre păreau a fi lucruri cu noimă. Aveau o logică și o motivare temeinică. Cu toate acestea , n-a reușit pe nici unul să-l facă a trece la reeducare.

A luat cuvântul STERE MIHALEXE. Unde nu a început să se "autoflagelare", că a fost un "bandit", că a fost un ticălos. Că atunci când a fost prefect a tras cu pistolul în dreapta și în stânga. Scuipea la minciuni, toate așa cum îi veneau la gură și inventate chiar atunci pe loc.

Din nou a luat cuvântul șocu Petre, călcând de data asta pe urmele lui Mihalexe.

În sală existau și oameni care-l cunoșteau pe șocu. Aceștia știau că tot ce spune sunt minciuni inventate.

șocu scuipea la prostii, iar deținuții din sală au început să tușească, să murmure. șocu îi dădea înainte că "a făcut tot ce n-a făcut".

Vorbitorul a întrecut măsura. Oamenii nu au mai putut să suporte.

Un oltean nervos s-a ridicat în picioare și i-a zis :

-Ascultă, măi ticălosule. N-ai stat tu în celulă cu mine ? N-ai împărțit gamela de mâncare și necazul cu mine, blestemându-i pe comuniști pentru toate ticăloșiile pe care le săvârșesc ?

Acum ai nerușinarea să vii aici în fața noastră, autoflagelându-te așa cum făceau studenții la Pitești ca să scape de tortură. Boule !!! Vrei să declanșezi un nou Pitești aici în Aiud ?!

Vrei să distrugi și ce a mai rămas întreg ?

Ieși afară !!!

S-a mai ridicat unul, imediat un altul, apoi încă unul. În câteva secunde toată sala a fost în picioare strigând la ei :

-Huo !! Afară cu voi, trădătorilor !

N-au fost deajuns huiduielile. Oamenii s-au ridicat în picioare vociferând și apropiindu-se încet, în masă compactă, de tribuna unde stăteau cei doi.

Aceștia, speriindu-se, au alergat la ușă și au început să bată puternic cu pumnii.

Întâmplător, gardianul nu era prin preajmă, iar cele peste 200 de stafii se apropiiau târându-se ca un trup uriaș de șarpe-balaur.

De spaimă, cei trei au început să strige din toate puterile pe gardian și să bată și mai tare în ușă.

Într-un târziu a venit gardianul și a deschis ușa.

-Ce s-a întâmplat ?

-Vă rugăm frumos să ne scoateți de aici. Aștia sar pe noi . Nu putem face nimic.

Gardianul a închis ușa în grabă și a plecat să raporteze superiorilor săi situația.

INTERVIN POLITRUCII.

Noi ne-am retras la locurile noastre și cumiți am încetat cu gălăgia cea mare. Se auzea în sală doar un zumzet de voci rostite cu glas scăzut, așa cum se aude vara zumzetul muștelor prin văile pline de flori și umbre plăcute.

N-a durat mult și iată că intră colonelul Iacob, colonelul Ivan și încă un maior. Toți trei, politrucii de rasă aleasă.

-Ce s-a întâmplat ? a întrebat colonelul Iacob .

-Domnule colonel, suntem în pericol. Vă rugăm să ne scoateți de aici, i-a răspuns Stere Mihalexe.

-Bine. Du-i pe secția lor ! a zis colonelul Iacob gardianului.

Colonelul Ivan și cu maiorul au rămas la tribună, iar colonelul Iacob a început să se plimbe printre șirurile de deținuți, călcând apăsat cu cismele. Oamenii păstrau o tăcere de mormânt.

S-a oprit în mijlocul camerei, înălțându-și fruntea cu curajul și semeția mișelului care știe că orice ar face nu i se poate întâmpla nimic. Cu glas autoritar ne zice :

-Care-s "rebelii" ăia ce tulbură liniștea și calcă regulamentul ? Să se ridice imediat în picioare ! (Noțiunile de "rebeli" și "rebeliune" erau în mod sacrosanct rezervate legionarilor).

Deținuții tăceau cu capetele plecate și cu sufletele împietrite de atâta obidă.

Această tăcere i-a dat curaj politrucului ca să ne ironizeze. Doar îi dădea mâna. El avea toate avantajele, iar noi, nici unul.

-Hei, "vitejilor", nu aveți "curajul răspunderii" ?

Ne lua în zeflema pe ocolite, fluturându-ne în față principiile legionare prin care noi mai respiram și priveam la raza cea frântă de soare.

S-a ridicat unul în picioare, luând toată răspunderea asupra lui.

Ceilalți au rămas surprinși de îndrăzneala celui care-și lua o asemenea răspundere. Rând pe rând -în cel mult cinci secunde- toată sala s-a ridicat în picioare, solidarizându-se și susținându-l pe primul.

Politrucul a rămas surprins . Nu se aștepta la asta. Dar cum această clică de ticăloși cunoșteau întregul cod al răului, s-au descurcat repede.

Au ales din mulțime un număr de 15 inși pe care i-au dus la celulele de pedeapsă pentru 14 zile. Ceilalți ne-am pus zeghele în cap și ținându-ne de mână ca orbii am mers fiecare la celula noastră.

LEGIONARI PUȘI ÎN LIBERTATE DUPA 20 DE ANI DE TEMNITA.

Prezentul episod este mărturisit de RADU LEONTE - legionar- , unul din cei 13 eroi ai povestirii.

Ca mărturie, aparține lui Dimcică Sima din Constanța, care a stat în zarca Aiudului cu Radu Leonte.

În luna ianuarie 1961 eram încarcerat pe celularul închisorii Aiud. În celula vecină era încarcerat Radu Leonte - legionar- condamnat la 20 de ani muncă silnică în ianuarie 1941 în legătură cu așa-zisa "rebeliune".

Aud trei lovituri în peretele care ne despărțea celulele. Acesta era semnalul că Radu Leonte vrea să-mi comunice ceva.

Răspund tot prin trei lovituri și pun urechea la perete.

Radu Leonte îmi comunică următoarele :

-Mâine îmi expiră pedeapsa de 20 de ani condamnare. Dacă nu-ți mai dau nici un semnal, să știi că am fost pus în libertate.

...

Au trecut multe luni de la acea dată. În închisoare s-a dat semnalul "reeducării" ; eu am fost izolat la Zarcă. Și iată că într-o zi ușa se deschide brusc și în celulă este îmbrâncit Radu Leonte cu o boccea în mână.

Am rămas tablou. Mi-a pierit glasul. Cu greu i-am pus întrebarea :

-Cum ? Nu te-au pus în libertate ?

Cu un zâmbet amar în colțul gurii Radu Leonte îmi povesti următoarele :

În luna ianuarie 1961 ne-a expirat pedeapsa de 20 de ani de închisoare la 13 inși -întâmplător în aceeași zi.

Nu făceam parte din același lot. Eram din diferite localități din țară. Unul din Timișoara, altul din Iași, al treilea din București, și așa mai departe.

Ne-au făcut formele de punere în libertate, ni s-au dat bani de drum până la stația de destinație și am fost conduși de comandantul închisorii până la poartă. Comandantul a dat mâna cu noi, zicându-ne :

-De acum nu mai sunteți deținuți. Mergeți acasă și vă vedeți de treburi. Eu vă doresc sănătate și succes în viață.

Bucuroși am plecat spre gară ca să prindem primul tren, fiecare în direcția lui spre casă, la familia despre care nu mai știam dacă există sau dacă ne mai așteaptă.

Nici unul din noi n-a observat că în urma fiecăruia erau câte doi agenți de securitate în civil, care ne însoțeau spre destinație cu același tren.

...

Am coborât din tren în gara de destinație și mi-am făcut cruce mulțumind lui Dumnezeu că am ajuns să văd locurile în care m-am născut și am copilărit.

Am luat-o pe drumul ce știam că duce spre casa părintească. N-am făcut nici 50 de metri, când doi indivizi -pe care îi văzusem și în tren- mă acostează, întrebându-mă insistent de unde vin.

Îmi dădeam seama că sunt pe urmele mele, așa că le-am răspuns calm și fără ezitare că vin de la închisoare.

-Cât ai stat acolo ?

-20 de ani.

-20 de ani ? Extraordinar !

-Știți, domnule, noi suntem de la miliție. Vă rugăm să veniți cu noi în dosul gării unde avem birourile și să vă dăm o legitimație provizorie, precum și niște instrucțiuni. În douăzeci de ani multe s-au schimbat în țară. Mai trebuie să ne dați nouă o declarație de modul în care ați ieșit din închisoare.

De bună credință, am mers cu cei doi indivizi până în spatele gării, unde ne aștepta o mașină dubă cu ușile deschise.

După ce mi-au pus cătușele pe mâini, mașina a pornit în mare viteză și nu s-a oprit până în București la Ministerul de Interne.

Am fost introdus într-o cameră, unde spre mirarea mea, am dat cu ochii de șase inși din cei cu care mă eliberasem cu câteva ore mai înainte de aici din închisoarea Aiudului.

Am privit mirați unul la altul de surpriza întâlnirii și am izbucnit în râs.

Râdeam ca proștii fără să zicem nimic unul altuia.

Tot la câte o oră sau două mai sosea câte unul, până ce s-a împlinit numărul de 13, câți fuseserăm eliberați la termenul de 20 de ani de închisoare.

După ce ne-am văzut din nou împreună, ne-am spus pățania unul altuia.

În mod uniform, tuturor celor 13 ni s-a întâmplat același lucru. La toți ni s-a îngăduit să facem câțiva pași prin gară, apoi pe cărarea ce duce spre casă, după care a urmat acostarea, arestarea și aducerea înapoi la pușcărie. Se vedea că instructajul a fost același.

ANCHETA ȘI JUDECATA.

Am început să fim scoși la anchetă.

N-a fost o anchetă deosebită. M-a întrebat cum am fost încadrat în "frăția de cruce" și ce am făcut atât de grozav că m-au condamnat la 20 de ani închisoare.

-N-am făcut nimic, domnule anchetator, doar că nu am încetat activitatea, așa cum a fost porunca generalului Antonescu.

La atâta s-a rezumat pentru noi cei 13 întreaga anchetă.

Nu ne-au presat și nu ne-au iscodit asupra motivelor pentru care am fost condamnați.

După câteva zile ne-am pomenit cu toții într-o sală de Tribunal și introduși într-o boxă. Aceasta a constituit cea de a doua surpriză.

Nu-mi puteam da seama despre ce ar putea fi vorba. Ziceam în mine : Oare visez ? Oare mi-am pierdut mințile ? Sau aceștia s-au tăcănit la cap ?

În sală intră un complet de judecată, cu procuror și grefier în bună regulă.

Se citește de un procuror un act de acuzare și cere condamnarea noastră a tuturor în baza unei legi "speciale" și a unui articol atunci inventat pe moment.

Nici unul n-a zis nimic, pentru că ne dădeam seama de mascaradă și că orice protest e de prisos.

Unul din noi nu s-a lăsat chiar călcat în picioare fără să știe de ce.

-Domnule Președinte, noi -la urma urmei- am avut ce am avut cu Antonescu. Cu regimul comunist instaurat după 23 august 1944 n-am avut nimic și nici nu puteam să avem, întrucât eram la pușcărie.

Atunci președintele, făcându-se roșu la față ca o pătlăgică răscoaptă, a început să strige. Parcă lătra o cățea proaspăt fătată :

-Voi, legionarii, nu meritați să fiți liberi. Pe voi poporul muncitor și clasa muncitoare vă exclude din rândurile ei ca dușmani nevindecabili !

Închisoarea Aiudului, aceea este locuința voastră. Acolo e locul vostru !

Cu asta "ne-a rupt gura" la toți. Am amuțit.

Se vedea că locul răstignirii era undeva mai sus. Încă n-am ajuns pe culmea Golgotei.

Sentința s-a dat pe loc :

Muncă silnică pe viață pentru toată lumea.

Credeam că asta a fost tot. dar n-a fost așa. A urmat cea de a treia surpriză :

BAIA DE LA JILAVA.

Am fost transportați la închisoarea Jilava pentru ca de aici să luăm drumul spre înapoi la Aiud.

Nu ne-am supărat de situația în care am ajuns. Din contra, ne-am mai înviorat puțin. În lunga lânchezeală din închisoare a apărut și o întâmplare mai deosebită. Evenimentul l-am trăit din plin.

La închisoarea Jilava am fost introduși într-o cameră separată numai noi cei 13.

Era prin luna februarie 1962. Afară era un ger cumplit și iarnă grea. În această cazemată cu ziduri groase era o temperatură constantă de beci umed. Aceasta apăsa asupra trupurilor noastre secătuite de atâta rău.

În una din aceste zile gardianul a deschis ușa și ne-a poruncit să ne pregătim pentru baie.

La închisoarea Jilava se ieșea la baie complet în pielea goală. După ce se făcea baia -tot în pielea goală- deținuții se întorceau în fugă și se îmbrăcau în celula unde își aveau hainele.

Bucuroși, ne-am dezbrăcat în grabă și imediat a venit gardianul care ne-a introdus în baia cu dușuri, închizând ușa după noi.

La început a dat drumul la un duș puternic cu apă rece, ce ni se păru ca ghița. Noi ne-am luat greața, muindu-ne puțin cu apă rece și de acum așteptam să vină apa caldă.

A trecut un minut, au trecut două, au trecut trei și apa caldă nu mai venea.

Am bătut în ușa.

A venit gardianul și ne-a întrebat :

-Ce necaz e ?

-Domnul gardian, dați drumul la apa caldă.

-Așteptați că vine și caldă.

Am așteptat, dar în zadar.

Apa rece curgea prin dușuri cu mare presiune și nu se evacua prin canalizare. Nivelul apei începea să crească pe pardoseala de beton, ajungând până în dreptul pragului, gata să treacă peste prag și să inunde holul pușcăriei.

Ne-am dat seama că mișeii au astupat scurgerea apei din camera de baie anume ca să stăm în pielea goală și cu picioarele în apa rece ca gheața.

Apa rece a fost oprită numai când a început să treacă peste prag.

N-am mai bătut la ușă, pentru că ne-am dat seama că lucrurile sunt așa aranjate. În plus, am observat că suntem spionați de dincolo de ușă ca să se vadă efectele.

Unul dintre noi -în graba mare- când a ieșit din cameră, și-a uitat ciorapii de bumbac în picioare.

Cum cel mai mare frig îl simțeam la tălpi, acela și-a scos ciorapii din picioare și i-a pus pe grătar. Apoi noi ne-am înghesuit ca un ciorchine -câți am încăput- cu tălpile pe acei ciorapi, și tot așa făceam cu schimbul, căci nu puteam rezista mai mult de 15-20 de secunde în această situație, cu tălpile goale pe ciment.

Așa ne-am petrecut timpul : între statul ciorchine pe acei ciorapi, cu frecții și salturi ca peștii pe uscat.

Situația era disperată. Dumnezeu însă ne-a dat puterea și nu am disperat.

Supliciu a durat 24 de ore, după care gardianul a deschis ușa nepăsător, zicându-ne :

-Treceți la cameră.

A doua zi am fost imbarcați în dubă și aduși înapoi la închisoarea Aiud pentru "reeducare".

Se vede că securitatea a avut grijă de noi ca mai întâi să ne "călească" și numai apoi să ne prostească.

...

Mă tot întreb de unde am avut atâta rezistență ? Nu ne-am ales nici măcar cu un banal guturai în urma acestei băi de pomină.

ULTIMELE ZILE DE ÎNCHISOARE.

Din camera Zărcii unde eram încarcerat au tot scos câte unul până am rămas singur.

Eram din cale afară de slăbit din cauza înfometării. Făceam doi pași prin celulă și iar trebuia să mă așez pe dunga tăioasă a patului.

Deodată ușa se deschise și gardianul îmi porunci să-mi fac bagajele. Mi-a pus pătura pe cap (să nu văd pe unde trec). Când mi-a ridicat-o eram într-o cameră goală din spitalul închisorii.

Nu peste mult doi gardieni au adus pe o targă pe altul. Era prințul Ghica. Atât de mult slăbise prințul, încât nu se mai putea ține pe picioare. Era distrofic, mai slăbit decât mine.

Ne-am bucurat de reîntâlnire.

Au început să ne servească mâncare bună și consistentă. Ne-am revenit rapid și puteam să umblăm pe picioarele noastre.

-Ce i-o fi apucat pe aceștia, nea Dimcică, să ne omenească cu un asemenea regim ?

-Ori ne pregătesc să lucrăm în fabrica închisorii, ori pentru vreo colonie de muncă în aer liber și soare mult.

-Cam așa îmi vine și mie să cred.

-Eu zic că , în cazul că ajung primul la vreo colonie de muncă, voi transmite prin cei ce vor fi puși în libertate, că dumneata ești viu și sănătos. Să ne bucurăm măcar cu atât familiile noastre. Să faci la fel și dumneata.

-Fără doar și poate, așa voi face și eu, prințe.

În timp ce noi făceam astfel de planuri, din închisoare erau puși în libertate loturi de câte 100-200 de deținuți în fiecare zi.

În ceasul când noi făceam aceste planuri, mai mult de jumătate din efectivul închisorii era pus în libertate. De unde să știm noi care e situația ?

Au trecut așa mai multe zile, când apăru un gardian cu o listă în mână.

-Ghica Alexandru.

-Eu sunt.

-Îți faci bagajele.

Și-a luat prințul bocceaua și dus a fost.

M-am bucurat. Îmi ziceam în mine că peste două-trei zile voi fi dus și eu undeva la aer și soare.

N-a fost așa.

După vreo jumătate de oră apăru în ușă un ofițer, tot cu o listă în mână, pe care era scris și numele meu.

Ofițerul m-a condus spre celular. Eu am obiectat :

-Domnule ofițer, eu sunt de la Zarcă.

-Lasă gălăgia că știu eu ce fac.

Am fost introdus într-o celulă goală de la etajul 2. Curios. Numai celula de lângă camera mea era cu zăvorul pus, în rest ușile erau deschise toate. Nici mie nu mi-a închis ușa gardianul.

Am scos capul prudent pe ușă. Nici o gălăgie. Ici colo câte un deținut intra sau ieșea din celulele deschise

Deschid vizeta la celula cu zăvorul pus. Înăuntru era o persoană. M-am recomandat :

-Aici sunt eu. . . legionar.

Mi s-a răspuns :

-Aici sunt eu, Siegler Iacob, secretarul lui Vasile Luca.

Pe coridoare nu mai erau gardieni. Era liniște. Am deschis oblonul ca să văd mai bine.

În celulă era un om mic de statură. După trăsături părea a fi evreu.

Mi-a turuit în grabă și scurt situația lui (asa cum numai deținuții politici știu s-o facă) :

-Suntem veniți aici de două luni de la închisoarea Râmnicu Sărat. În acest lot suntem :

Vasile Luca ;

Ardeleanu ;

Generalul Constantinescu
Și eu Siegler Iacob.
Pe Vasile Luca l-au dus la Interne.

Pe scări se auzeau pași urcând. Am închis rapid oblonul intrând în celula mea.

Pașii pe care i-am auzit urcând pe scări erau ai lui Gula Caranica, un camarad de-al meu. Acesta îmi aduse vestea cea mare și bună :

-Toată lumea e jos în curte. Ne îmbrăcăm în civil și plecăm acasă.

În curte erau bagajele noastre orânduite unul lângă altul cu etichete purtând numele fiecărui deținut, pentru a fi mai ușor găsite.

După 15 ani mă văd îmbrăcat cu hainele mele. Alături era o mare grămadă de încălțăminte aparținând deținuților, încălțăminte ce nu mai putea fi folosită. Și eu mi-am aruncat pe acea grămadă ghetele, primind în schimb o pereche de bocanci ceva mai buni, care mi se potriveau.

...

În capătul celălalt al curții l-am zărit pe prințul Ghica, înalt și subțire ca o trestie rămasă în mlaștină după un incendiu. M-a zărit și dânsul și a venit direct la mine, îmbrățișându-mă :

-Nea Dimcică, de data asta plecăm cu adevărat acasă.

-Parcă nu-mi vine a crede. Mi-e teamă să nu ni se întâmple ca lui Radu Leonte. După ce l-au pus în libertate, l-au înhățat hingherii la coborârea din tren în satul său natal și l-au arestat din nou. Apoi l-au condamnat la muncă silnică pe viață ca să fie siguri că nu se va mai elibera vreodată.

-Nu. De data asta punerea în libertate e sigură.

...

ULTIMUL DISCURS.

După aproximativ o oră ne pomenim cu o echipă întreagă de ofițeri, în frunte avându-l pe colonelul Crăciun urmat de colonelul Iacob. Au urmat apoi mai multe persoane îmbrăcate în haine civile.

Au urcat la tribuna aranjată în curte colonelul Crăciun și însoțitorii lui.

Și deținuții -în mod instinctiv- s-au aranjat în două grupuri. De o parte cei mulți care au participat la reeducare, de altă parte noi cei puțini care am fost scoși din Zarca.

A luat cuvântul colonelul Crăciun :

-Atențiune ! Am primit ordin de la Ministerul de Interne ca să vă dăm drumul la toți. Dar, dacă nu vă vedeți de treabă, vă aducem înapoi.

A fost apaudat îndelung de deținuți. Dar numai de cei care au acceptat reeducarea. Noi cei puțini care proveneam de la Zarca stăteam liniștiți în colțul nostru într-o tăcere deplină.

Colonelul Crăciun a observat atitudinea ostilă pe care o aveam, căci privea mai mult spre colțul nostru , dar, n-a zis nimic.

Au luat cuvântul și doi deținuți, mulțumind regimului pentru "bunătatea" de care a dat dovadă. În acel timp noi, cei proveniți de la Zarcă, murmuram și oftam greu.

În curte au fost aduse vreo 12 mese-birouri de unde primeam actele de punere în libertate. Mulți dintre noi au lucrat și în mina din Baia Sprie sau în alte locuri. Acestora li s-au consemnat la CEC diferite sume de bani pe care le-au câștigat acolo.

Banii li s-au dat toși în numerar.

Biletele de tren erau gata pregătite pentru fiecare . Târziu după miezul nopții ni s-a dat fiecăruia să semnăm o fișă. Toți am semnat-o fără să citim ce scrie acolo. Semnam grăbiți numai să ne vedem odată ieșiți pe poarta închisorii.

...

S-au deschis porțile larg și iată-ne scăpați de năpastă.

Eram în ultimul rând , pășind agale cu rucsacul în spate.

Un gardian ne-a împins ușor pe cei din urmă, zicând :

-Hai, mă, ieșiți. De acum sunteți liberi.

ÎN GARA AIUD.

Hrana rece pentru două zile am terminat-o de mâncat până la gară.

În sala de așteptare mai erau câțiva bărbați și câteva femei. Ne priveau cu milă, văzându-ne chipurile atât de palide și îmbrăcămintea atât de jalnică.

Femeile au început să plângă. S-au molipsit și bărbații. Au început să lăcrimeze și dâșii.

...

Unul a scos banii din buzunar ca să arate și celorlalți (care n-au lucrat la mină) cum arată bancnotele.

Nici unul din deținuți nu cunoșteau valoarea banilor de atunci.

Unul a exclamat :

-Cu banii pe care-i ai nu poți să cumperi nici un pachet de țigări.

O femeie din grupul călătorilor nu s-a putut abține și a venit la noi ca să ne lămurească :

-Domnule, cu banii pe care îi ai poți să cumperi sute de pachete de țigări. Acești bani au valoare.

S-a bucurat deținătorul banilor ; ne-am bucurat și noi ceilalți.

ÎN GARA BUCUREȘTI - NORD.

Pe peron lume multă.

Unii ne întrebau de unde venim, alții ne întrebau dacă în tren se află cutare sau cutare.

La toată lumea am răspuns că nu știu. Abia acum a pus stăpânire pe mine frica. Voiam să-mi văd cei trei copii pe care i-am lăsat mărunți- și mai încolo, ce-o vrea Dumnezeu.

Cum stăteam eu așa și priveam la lumea cea liberă -din rândurile căreia făceam parte și eu acum- văd că se apropie de mine un preot tânăr. Privi în jur cu mare atenție și îmi vârî în buzunar o bancnotă de zece lei, apoi dispăru în mulțime.

Să-l răsplătească Dumnezeu. Cu acei bani mi-am cumpărat o pâine și puțină slănină sărată și aceasta mi-a fost mâncarea până acasă. Mi-au mai rămas doi lei cu care am băut un suc rece și bun.

...

**MARTURIA PREOTULUI ILIE
TINTA.**

EI, CE ZICI TINTA DE CELE AUZITE ?

Așa zisa "reeducare" de la închisorea Aiud -aparent bine organizată- a început prin anul 1961-1962 și a durat până în luna iulie 1964, când a fost pus în libertate și ultimul deținut din închisoare.

În acest mare laborator, regimul comunist a făcut fel de fel de experiențe cu o finalitate precisă. Conducerea închisorii avea toate datele asupra deținuților :

- despre comportament ;
- despre tăria spirituală ;
- despre rezistență.

În felul acesta, într-o anumită zi au fost selecționați oameni care au dat dovadă de slăbiciuni pentru a forma câteva grupe mai mari ce vor constitui așa zisa "reeducare". Acolo, deținuții între ei vor trebui să-și prezinte unii altora noua lor orientare.

Cei care intrau la "reeducare" trebuiau să manifeste clar două lucruri :

- Întâi să se desolidarizeze de vechile lor concepții ;
- În al doilea rând, să se atașeze regimului comunist instaurat după 23august 1944.

Administrația închisorii era versată și bine instruită de specialiștii care trăgeau sforile din umbră.

Dacă era vorba de oameni mai slabi cu duhul, procedau cu autoritate și cu "șurubul" strâns, pretinzând lucruri "serioase". O desolidarizare "sinceră" și o adoptare "cinstită" a noilor concepții.

Dacă era vorba de oameni mai tari, se mulțumeau cu o desolidarizare formală. "Crede ce-ți place, numai zi-i ca noi ".

În felul acesta au format mai multe "cluburi de reeducare" cu un efectiv aproximativ de 60 de persoane fiecare, unele chiar mai mici.

La "clubul" unde am fost dus eu pentru "reeducare", asistent era maiorul Nodeț. Avea în jurul lui câțiva deținuți pe care nu-i cunoșteam.

Au adus ziarul "Glasul Patriei" ca să fie citit în public. (Ziarul "Glasul Patriei" era o publicație specială pentru cei din diaspora, prin care aceștia erau amăgiți să se reîntoarcă în țară).

Articolele pe care administrația ținea neapărat să le popularizeze în rândurile deținuților erau scrise de Nichifor Crainic (pus în libertate prin 1962-1963).

Știam noi prea bine că sărmanul Nichifor Crainic n-a scris acele articole pline de injurii la adresa lui Horia Sima și a legionarilor din diaspora chiar atât de "simplu" și "nesilit de nimeni".

Dacă aici în închisoare, unde suntem direct în ghearele lor, procedează la un șantaj continuu, în condiții de libertate mijloacele de șantaj sunt multiple.

Blasfemiile lui Nichifor Crainic nu aveau nici un efect asupra noastră. Noi urmăream informațiile și ce citeam printre rânduri.

La una din aceste lecturi a asistat și colonelul Crăciun, comandantul închisorii.

După terminarea lecturii unui astfel de articol scris de Nichifor Crainic, colonelul Crăciun mi s-a adresat direct mie :

-Ei, ce zici, șintă, de cele auzite ?

Eu i-am răspuns fără ocolișuri :

-Știu despre Nichifor Crainic ce porc a fost toată viața și porc a rămas și acum. Dacă vreți să cunoașteți biografia lui Horia Sima, am să v-o spun eu.

Astfel am luat povestea despre Horia Sima de la naștere și până la zi.

După ce am terminat, părintele Făgețeanu Ioan de la mânăstirea Antim din București a completat lacunele mele.

Comandantul închisorii nu ne-a întrerupt în expunerile noastre, pentru a-și respecta cuvântul dat : că discuțiile sunt "libere" și "sincere" .

A doua zi "clubul" s-a desființat, iar eu am fost dus la Zarcă pentru a fi "cuminiț" și mult mai "receptiv" la "mâna de ajutor" pe care ne-o întinde partidul comunist prin administrația închisorii.

ADMINISTRATIA NU SE LASA . TATONEAZA MEREU.

După un timp nu prea lung, după ce prima încercare de "reeducare" asupra mea a dat greș, pe o serie dintre noi (printre care mă aflu și eu) ne-au scos de la Zarcă.

Cei selecționați eram toți oameni având vârsta sub 40 de ani.

Ne-au introdus pe toți într-o cameră și ne-au spus direct și fără ocolișuri :

Care acceptă "reeducarea" rămân pe loc. Cei ce nu o acceptă să iasă de-o parte.

Am ieșit de-o parte 16 inși.

Pe cei care au acceptat-o, i-au trecut pe secție unde era un regim mai lejer, iar noi cei 16 am fost introduși în câteva camere de izolare.

Eu am nimerit în cameră cu Gigi Dragon și cu Maxim Virgil. Bărbați de mare tărie spirituală și antrenați în suferință lungă. N-am avut norocul să stau prea mult cu dânșii, că ne-au despărțit.

Am fost din nou introdus în Zarcă.

Mi-am dat seama de la început că nu toți cei 16 inși care au refuzat "reeducarea" vor fi în stare să rezistăm până la capăt cruntului regim de exterminare al Zărcii.

Cu adevărat așa a fost.

Nu peste mult timp a capitulat CRISTOFOR DANCU - călugăr tânăr- scriitor începător. A capitulat Ștefan Daban, Ghiță Mugurașu, a capitulat și VALERIU ANANIA.

Pentru a ne convinge să acceptăm "reeducarea" am fost scoși la club cu ocazia punerii în libertate a lui VICTOR BIRIȘ , IOSIF COSTEA , VOJEN , pr.DUMITRESCU-BORȘA și a inginerului PARPALAC.

Au vorbit cu această ocazie ALEXANDRU POPOVICI, care a fost ministru al Sănătății în 1940 și NICOLAE PETRAȘCU.

(Nicolae Petrașcu, Victor Biriș, Iosif Costea, Victor Vojen, Dumitrescu Borșa, Alexandru Popovici, cu toții erau figuri proeminente ale Mișcării Legionare.

Toți am înțeles că pe umerii lor apăsa marea răspundere a soartei maselor de legionari din închisorile comuniste.

Păreau aceștia toți ca trupele germane la capitulare. Cu mâinile ridicate și armele la pământ la picioarele vrăjmașilor.

NICOLAE PETRAȘCU a fost pus în libertate printre ultimii. La câțiva ani de la eliberare i s-a simulat sinuciderea prin tăierea vinelor în camera de baie. În realitate a fost asasinat de agenți necunoscuți.

VICTOR BIRIȘ -deasemenea- s-a "sinucis" după punerea în libertate prin aruncarea în fața trenului în gara Teiuș. Martori oculari au susținut că în realitate a fost zvârlit sub roțile locomotivei de indivizi necunoscuți care au dispărut imediat.

Inginerul PARPALAC a fost student în ultimul an la politehnica din București și era considerat inginer.

Acest Parpalac a trecut prin "focurile" reeducării de la închisoarea Pitești și a fost complet dezumanizat prin torturi.

N-a mai putut să-și revină din coșmarul reeducării. La închisoarea Aiud a constituit o unealtă josnică în mâna administrației. Prin intermediul lui, administrația a terorizat deținuții în "cluburile" în care se făcea "reeducarea".

VALERIU (BARTOLOMEU) ANANIA - călugăr-simpatizant legionar. Fiind student la Cluj în 1946 a condus greva studențească înfruntând senatul universitar comunizat, precum și autoritățile ruso-maghiare.

Valeriu Anania era un promițător talent literar și creator în arta scrisului.

La închisoarea Aiud s-a prăbușit, neputând rezista cruntului regim al Zărcii.

Prăbușirea lui Valeriu Anania a fost lentă, dar continuă. Cu timpul și-a pus întreg talentul și cultura sa în slujba diavolului. Prăbușirea lui Valeriu Anania a continuat și după punerea în libertate.

În contextul prezentei mărturisiri, prin "a vorbi" se înțelege "a se lepăda de trecutul legionar".

Administrația ținea morțiș să mă vadă și pe mine lungit la pământ. Doar și eu am făcut calea întoarsă de la apus spre răsărit spre a lupta -cu șanse puține- împotriva bolșevismului.

Colonelul Crăciun, nereușind să mă convingă pentru reeducare, l-a pus pe călugărul Cristofor Dancu (pe care îl cunoșteam din 1938) să mă convingă a-mi face "auto-analiza".

I-am zis lui Cristofor Dancu :

-Eu dau scris -dar nu ție, ci colonelului Crăciun- că mă mențin pe poziție. Dacă ies afară și vor fi libere partidele politice, eu tot legionar voi fi.

Cu asta i-am tăiat piuitul lui Cristofor Dancu.

A venit la mine și Valeriu Anania. Mi-a spus doar atât :

-Lasă nasul mai jos .

Sfatul lui Anania era cel mai "cuminte" pe care și eu mi-l dădeam de multe ori. Numai că, în această luptă un singur pas dat înapoi îl înlesnește pe cel de al doilea. Cel de al doilea îl înlesnește pe cel de al treilea. . . și tot așa până când retragerea se transformă în fugă rușinoasă din calea dușmanului mișel.

Eu nu am vrut să dau dușmanului nostru această satisfacție.

Mă rugam lui Dumnezeu și simțeam cum El îmi ascultă ruga fierbinte, dându-mi putere să rezist.

AJUTORUL PRIMIT DE LA CEI PRABUȘITI.

Majoritatea camarazilor care n-au putut rezista ne-au ajutat cum au putut pe noi ceilalți ca să rezistăm și pentru dâșii .

Era unul pe nume Moater (avea nume de neamț, deși era român) . Când ne-au scos din celule pe noi, cei de la Zarca, ca să ascultăm cuvântările de desolidarizare ale celorlalți, a venit discret la mine. Pândind pe gardieni, mi-a dat porția lui de mâncare - un turtoi și câteva bucățele de carne- zicându-mi:

-Eu nu mai pot să rezist. Ia și mănâncă tu, părinte, ca să rezisti și pentru noi cei slabi.

NOI DETINUTII , MAI EXPERTI DECAT AGRESORII.

Colonelul Crăciun nu s-a lăsat să nu mai încerce. Avea experiență. Mereu încercând -cu perseverență- mai determina pe câte unul să cedeze.

După ce unii au "vorbit" despre câte au văzut în țară făcute de regimul comunist, mi-a dat și mie cuvântul. Să-mi dau și eu părerea. Doar o simplă părere.

Eu i-am răspuns :

-Aici s-a vorbit despre Corneliu Zelea Codreanu și despre Horia Sima. Aceștia au luptat în epoci diferite, de aceea lupta unuia nu se poate asemăna cu a celuilalt.

În ce privește "marile" realizări ale regimului comunist (fabrici, șosele, locuințe, etc. . .) vă spun că orice regim ar fi făcut acest lucru.

În America, în Germania, în Japonia, nu s-au construit șosele, fabrici, locuințe ? N-au avut nevoie de comunism ca să le facă !

N-a mai avut ce să-mi zică colonelul Crăciun. Înghițind gălușca, s-a prefăcut că nu a auzit răspunsul meu.

În final, cei de la Zarcă am fost duși înapoi la celulele noastre fără să fi reușit a ne dezrădăcina din betonul armat în care eram atât de bine fixați.

Spera în erodarea prin suferință lungă. Dar noi eram mult mai experți decât agresorii. Am observat că erau grăbiți. Numai după expresia feței și a diferitelor gesturi făcute de colonelul Crăciun ne-am dat seama că el știe data eliberării noastre. De aceea insistă. Ar fi vrut să ne vadă terfeliți în noroi înaintea punerii în libertate.

ULTIMA ESCROCHERIE.

Colonelul Crăciun n-a renunțat la ambiția lui de a ne murdări în lăturile reeducării.

În acest scop a trimis un delegat de la închisoare (un ofițer de la administrație) cu o scrisoare oficială la soția mea.

Prin această scrisoare anunța familia că eu nu vreau să fiu pus în libertate și să mă reîntorc în sânul familiei.

Soția -mai ageră la minte decât dâșii- și-a dat seama despre ce poate fi vorba și i-a răspuns delegatului în modul cel mai surprinzător

-Dacă nu vrea să se elibereze, atunci să rămână în închisoare !

Era gata delegatul să se întoarcă la comandant cu traista goală. I-a trecut prin minte să-mi aducă o scrisoare de la soție și o fotografie cu familia. Socotea el că acestea ar putea constitui un mijloc de șantaj, făcând să-mi vibreze cea mai sensibilă coardă a sufletului.

Mi-a lăsat scrisoarea și fotografia o noapte. Dimineața a trebuit să le restitui. Le-am restituit. Dar nici ei nu și-au atins scopul.

În aceeași zi ne-au adunat pe 13 inși de la izolator, zicându-ne :

Pentru că voi nu v-ați adaptat noilor condiții sociale create de regimul comunist, veți rămâne în închisoare. La ceilalți le dăm drumul acasă.

Amenințarea era copilărească. Știam noi că regimul nu se va încurca cu 13 deținuți.

Mult mai târziu, după punerea în libertate, am aflat că și cu alții a procedat la fel.

Acestea constituiau ultimele încercări, ultima "aghiasmă" a lui satan cu care sperau să ne murdărească. Oricât de puțin, numai curați să nu ieșim din pușcărie.

Păcăleala era din cele mai ieftine, dar altele nu existau.

Noi am observat că de la un timp mâncarea a fost îmbunătățită.

Ni s-au dat și sculele de bărbierit în celulă. Toate acestea erau semne că se apropie punerea în libertate.

Eu eram încă în celulă sub amenințarea că voi rămâne în închisoare, când pe peronul gării de Vest a orașului Ploiești, soția și fiica mea mă așteptau la fiecare tren ce venea din spre Aiud.

Majoritatea călătorilor din aceste trenuri erau deținuți politici puși în libertate.

Decretul de grațiere apăruse și era fără excepții.

Întreba soția la fiecare tren dacă sunt și eu printre ceilalți, iar oamenii îi răspundeau :

-Vine mâine, vine mâine !

Nu peste mult a sosit și acel "mâine" când am coborât și eu din tren pe peronul gării de Vest a Ploieștiului.

De atunci, din ziua aceea căreia i s-a zis "mâine" și până astăzi -parcă- n-a trecut decât un ceas.

**MARTURIA LUI AUREL
OBREJA**
privitor la reeducarea de la închisoarea Aiud.

A TREIA REEDUCARE.

Au trecut 14 ani de temniță. Călcam în al 15-lea și ultimul cât scria în sentință. Am început numărătoarea inversă.

De acum mi se părea un iad camera în care stăteam de multă vreme cu aceiași oameni.

Ne-am terminat poveștile, ba chiar le-am repetat de două-trei ori. În afară de rugăciune, alte subiecte de discuții nu mai aveam.

În fiecare dimineață le povesteam visele camarazilor mei, iar apoi le interpretam.

La un moment dat am început să inventez vise. Am observat că am imaginație bună. Eram ascultat cu plăcere și multă atenție.

Când venea seara le ziceam camarazilor mei :

-S-a mai prăbușit o zi. Cu o zi suntem mai aproape de libertate.

O spuneam cu convingere, căci am observat că oamenii erau puși în libertate la termenul prevăzut în sentință. Puterea a renunțat la năravul de a ține deținuții peste termenul de condamnare. Totuși aveam informații sigure că unii oameni au fost puși în libertate după 20 de ani și apoi au fost arestați din fața casei lor, înainte de a deschide poarta să intre în curte.

Iată că printr-un deținut care a venit din altă cameră se aduce vestea că la Aiud a început "reeducarea".

Un fior rece mi-a trecut prin șira spinării, amintindu-mi de "reeducarea" de la Gherla.

Din toate părțile se anunța prin morse că la închisoarea Aiud se face "reeducare".

-Ce facem ?

Nici unul din noi n-a putut da un răspuns.

Prima reeducare am respins-o la închisoarea Târgșorul-Nou. Pentru aceasta am fost transferat disciplinar (un an și

jumătate) la Jilava, unde am fost ținut numai în bătăi și teroare cruntă.

A doua "reeducare" a fost cea de la Gherla de sub conducerea lui șurcanu. Acolo am trecut prin miezul de foc cel mai fierbinte al torturilor.

Iată că acum, când să scap de pacoste, mi se dă în cap cu cea de a treia reeducare.

O cumplită decepție mi-a cuprins întreaga ființă. Îmi puneam întrebări încurcate și-mi dădeam răspunsuri nelămurite.

Într-o zi am fost chemat la birouri la ofițerul politic.

-Domnule Obreja, dumneata ce ai fost, ce politică ai făcut ?

-Domnule ofițer, eu am făcut parte din "Frățiile de Cruce".

-Asta înseamnă că ești legionar.

-Nu domnule, nu sunt legionar.

-Cum așa ? Doar Frățiile de Cruce sunt organizații legionare.

-Eu n-am fost legionar. Eu am fost membru al Frăției de Cruce.

O țineam una, făcând-o pe prostul. Ofițerul s-a dat bătut, văzând că nu o scoate la capăt cu mine. A încercat să mă prindă cu altceva :

-Dumneata știi de ce a plecat Ion Moța și Vasile Marin în Spania ?

-Nu știu, domnule .

-Ion Moța și Vasile Marin au plecat în Spania la război pentru că îi înșelau nevestele.

-Pentru asta trebuia să meargă chiar în Spania să moară, când puteau foarte simplu să se sinucidă și aici în România ?!

-Da. Pentru asta au plecat.

-Bine, domnule.

-Dar Codreanu, știi pentru ce s-a angajat în politică și s-a dat mare, făcând pe grozavul ?

-Nu știu, domnule.

-Pentru că l-a înșelat nevasta.

-Da ?!

-Sima a fost un ticălos. Ai văzut ce a făcut ?!!

Domnule colonel, eu n-am intrat în Frăția de Cruce nici pentru Moța, nici pentru Marin, nici pentru Codreanu, nici pentru Horia Sima. Eu am intrat pentru șase principii care sunt valabile și pentru mine și pentru dumneavoastră și pentru toată lumea.

Eu am intrat în Frăția de Cruce ca să-l cinstesc pe Dumnezeu și să-mi iubesc cu adevărat neamul. Nu mă interesează nici politica, nici politicienii.

-Dumneata știi că marii conducători legionari s-au desolidarizat de Mișcarea Legionară, de Codreanu și de ceilalți ?

-Eu n-am făcut parte din Mișcarea Legionară și n-am fost legionar. Așa că n-am de ce să mă desolidarizez.

-Fu. . .mama mă-tii de bandit ! Lasă că alții o să meargă acasă, iar voi veți putrezi aici în închisoare.

Cu asta "spovedania" s-a terminat. Am fost dus în celulă la ceilalți deținuți. Nu s-a luat nici o măsură împotriva mea.

Totuși, am fost introdus și eu cu alții într-un club unde se făcea "reeducarea". Am așteptat acolo numărând zilele până la ultima.

La împlinirea termenului de 15 ani de închisoare am fost pus în libertate fără să fi fost "reeducat".

MARTURIA LUI TACHE RODAS

privitor la reeducarea de la închisoarea Aiud.

AOLEU ! IARAȘI REEDUCARE ?

În anul 1962 am ajuns la închisoarea Aiud. Iată că urechile mele din nou aud pomenindu-se acel cuvânt hidos și cutremurător : "Reeducare". La fiecare etaj erau camere de reeducare și mai erau și un fel de "cluburi" de reeducare în camerele mari.

Mă urmărea această "reeducare" ca umbra, ca o piață rea.

Am rezistat eu ispitelor de la Târgșor ; am traversat Piteștiul fără să mă prăbușesc ; am înfruntat Gherla cu ajutorul lui Dumnezeu și am supraviețuit. Acestei parodii de la Aiud trebuie să-i rezist neapărat.

Eram decis să nu accept nici un fel de compromis.

Am fost introdus într-o cameră unde se făcea "reeducarea".

Șef de cameră era unul pe nume Ciobanu din Prahova. Îl cunoșteam bine încă din libertate.

Ciobanu m-a primit bine. Ba mi-a făcut loc lângă dânsul, ca să fiu cât mai aproape, cum se cuvine unor vechi cunoștințe.

Eu, bănuitor, i-am spus de la început ca să știe că nu glumesc :

-Măi Ciobanule, cât timp stau eu aici cu tine să nu te aud că-mi vii cu "reeducarea" că-i foc !

-Nu, Tache. Nu fac eu reeducare. Asta o fac alții.

A trecut o zi, două, trei, dar când a fost în a patra i-a venit rândul lui Ciobanu să se "autoanalizeze".

A luat loc la masă și unde nu începu să scuipe dintr-însul la "crime" pe care le-ar fi făcut și la "rele" pe care le-ar fi urzit. Toate erau invenții la adresa propriei sale persoane. Apoi începu să laude "înțelepciunea" fără hotar a partidului comunist și "binele" pe care l-a făcut "țării" de când s-a instaurat la putere.

Fire-ai al dracului de tâmpit !

Mi-am strâns toate boarfele și am mers tocmai în capătul opus al camerei, unde mi-am găsit un loc și vecini care gândeau la fel ca mine.

FUGIND DE DRACU , AM DAT DE TATA-SU !

Pe cinci inși ne-au scos la lucru la ateliere. Eu am nimerit la un depozit.

Am intrat în grațiile șefului de depozit (care era un civil). Toată ziua mă țineam numai de glume și treaba mergea strună.

L-am rugat pe șeful depozitului să mă țină cât mai mult la lucru, ca astfel să scap de murdăria reeducării. Omul m-a înțeles și mă ținea la depozit până aproape de stingere.

Într-o seară, pe când mă întorceam din fabrică singur, hop mă zărește un gardian.

-Ce-i cu tine ? Treci la club !

Uite așa, fugind de dracu` am dat peste tată-su !

"Șef de comitet de reeducare" era un popă ce avea o figură nesuferită, numai bună de a fi luată în pumni.

Printre altele zicea popa :

-M-am săturat de a mai minți poporul. După ce ies din închisoare mai bine mă angajez ca muncitor la aprozar, decât să mai fiu popă în biserică !

Toată lumea tăcea cu privirile țintite în pământ de lucrurile penibile ce trebuia să le asculte.

N-am rezistat. M-am ridicat în picioare și l-am înfruntat, zicându-i :

-Nu ți-e rușine să vorbești asemenea prostii ? popă nebun ce ești ! Dacă tu vorbești asemenea nebunii, tu care ești cunoscător al celor sfinte, atunci ce ne mai rămâne nouă păcătoșilor ?

Cum tace lemnul, așa a tăcut și popa. Privindu-l mai atent în ochi, am avut impresia că se scrintise.

LA O SUTA DE GHINIOANE MAI VINE ȘI UN NOROC.

Într-o zi am fost chemat la unul din ofițerii politici, care era prahovean de-al meu. Aveam impresia că mă simpatizează. Din discuțiile avute cu dânsul am ajuns la concluzia că știe toate trăznăile pe care le făceam.

Ofițerul mi-a zis :

-Știi ce faci tu pe aici. Dar eu nu pot să te ajut cu prea multe. Pot să-ți ofer o carte poștală ca să scrii acasă după un pachet. Despre asta să nu spui nimănui nimic.

Prin geam se vedeau niște deținuți care se plimbau înapoi și încolo prin curte.

-Îi vezi pe cei ce se plimbă prin fața geamului ?

-Da, îi văd.

-Sunt codoși. Vin cu turnătoriile la mine.

Peste câteva zile am primit pachetul de 3 kilograme de acasă cu alimente și câteva haine. Tot acest ofițer mi-a dat și pachetul, zicându-mi :

-Cu atâta am putut să te ajut. Mai încolo nu pot face nimic.

Am rămas surprins de atitudinea ofițerului, că nu mi-a cerut nimic în schimbul favorului făcut. N-a încercat să mă șantajeze.

OFIȚERI DE SECURITATE DE LA PLOIEȘTI.

Mi-am dat seama că vor să ne pună în libertate. Dar înainte de a-și "călca pe inimă" făcând asemenea gesturi, vor ca să ne murdărească în toate formele spre a nu privi niciodată pe cineva în ochi cu îndrăzneală.

Eram sigur că au ordine să nu ne bată, ci să întrebuințeze toate metodele "pașnice" cu care un om poate fi înșelat. Asta îmi dădea mie curaj să fac când pe prostul, când pe nebunul, când pe îndrăznețul.

Într-o zi am fost din nou chemat la birouri. Mă aștepta colonelul Coliban, care intrând direct în subiect, îmi zise că fără a-mi face "autoanaliza" și pe urmă "analiza", nu pot ieși din închisoare.

Drept și destul de înțepat i-am răspuns :

-Domnule colonel, eu n-am nevoie de libertate. Rămân în închisoare. Nu-mi fac nici un fel de "analiză" sau "autoanaliză".

Am fost trimis în alt birou.

Acolo mă aștepta un ofițer -tot de la securitatea din Ploiești- pe nume Cârnu. Acesta mă luă cu frumosul :

-Tache, ești tânăr. Mergi și tu acasă, te căsătorești, vei duce-o bine. Ce rost are să te opui ?

Între timp a intrat în birou colonelul Coliban. Eu de colo -prefăcându-mă prost de tot- îi zic lui Cârnu :

-Să iasă afară domnu` ofițer. Ce caută aici când noi vorbim lucruri confidentiale.

Rapid, ofițerul s-a supus, ieșind afară din birou. Credea că, gata. Am cedat.

După ce a ieșit ofițerul i-am dat și eu răspunsul ăstuilalt :

-Nu vreau nimic. Nu-mi trebuie nici libertate, nici căsătorie, nici nimic. Vreau să rămân în închisoare. A început să-mi fie dragă.

Văzând că nu o scot la capăt cu mine m-au trimis la cameră.

"GLASUL PATRIEI"

Din nou am fost mutat în altă cameră. Aici era șef de comitet de reeducare unul pe nume Grigorescu. Îl cunoșteam mai demult.

Primul lucru pe care l-am făcut la intrarea în cameră a fost să-i atrag atenția să nu-mi pomenească numele, că-i foc.

Tot la câteva zile venea colonelul Crăciun cu un ziar sub braț. Era ziarul "Glasul Patriei" în care erau articole tot împotriva lui Horia Sima și a legionarilor din diaspora.

În una din acele zile, directorul Crăciun și cu un alt ofițer au numit pe un deținut să citească ziarul cel plin de blasfemii la adresa Mișcării Legionare și a personalităților ei. După ce a terminat de citit, mi s-a adresat direct mie :

-Ei, spune tu, Rodas, care-s părerile tale ?

-Domnule colonel, părerea mea este că ziarul pe care l-ați adus este un ziar "local", tipărit expres pentru noi, cei din pușcărie. Eu nu cred nimic din tot ce scrie în el.

Comandantul a făcut doar din cap a pagubă, că nu mai avea argumente cu care să mă combată.

RODAS - RODAS -RODAS - RODAS.

Nu mai târziu decât a doua zi au intrat în cameră mai mulți ofițeri printre care și prahoveanul care-mi dăduse cartea poștală. Unul dintre ei îmi zise :

-Rodas Tache, hai cu noi.

-Să-mi iau bagajul ?

-Nu, fără bagaj.

Ofițerii mergeau înainte , iar eu în urma lor.

Am trecut prin curtea care era tixită de deținuți. Mulți mă cunoșteau, fiindu-mi buni prieteni. Știau că nu cedez.

Camarazii mei, dându-și seama că mă îndrept spre biroul comandantului Crăciun, m-au sfătuit (din mers) să "accept" "reeducarea" , că vor vorbi ei în locul meu, autoflagelându-se, numai ca să mă salveze pe mine.

Din mers le-am răspuns un categoric NU !

Doamne, ce mare plăcere e să ții capul sus ! Să mi-l plec tocmai acum, când pericolele cele mari trecuseră ?! N-aș putea să intru nici în mormânt, atunci când îmi va veni rândul.

În biroul comandantului era doar un ofițer cu numele de Munteanu. Iată că intră și colonelul Crăciun grăbit. Prefăcându-se că dă ochii cu mine cu totul întâmplător, m-a luat în răspăr fără nici o introducere :

-Ce-i, mă, te-ai hotărât să te reeduci ?

-Mi-am compus o figură de om amărât, cu capul plecat puțin "într-o dungă" , apoi i-am răspuns :

-Domnule colonel, eu nu renunț la credința mea.

-Ce-i, ce-i, ce-i ? M-a luat el din nou autoritar și rapid ca să nu am timp să-mi fac socotelile (dar eu îmi făcusem socotelile cu mult înainte).

-Nu renunț la credința mea, i-am răspuns eu răspicat, dar tot cu figura umilă, ca să nu-l calc pe bătăături.

Atunci comandantul își luă în mână cascheta și, învârtind-o nervos rostrea ca o placă de patefon dereglată :

Rodas-Rodas, Rodas-Rodas...

-Văzându-l nervos și gata să explodeze -cu o figură și mai umilă ce semăna a bufon de circ- i-am zis din nou:

-Domnule comandant, pe mine nu mă mai schimbă nici dracu. Asta-i credința mea și nu renunț la ea.

Așa a durat acest dialog, mai mult mut decât vorbit. El încerca să se enerveze, iar eu încercam să-l calmez, dar să și-l conving că nu renunț la credința mea.

După vreo cinci minute m-a trimis să-mi fac bagajul.

Eram sigur că mă trimite la Zarcă sau la neagra. N-a fost așa. Am fost introdus într-o cameră goală cu paturi și lenjerie curată.

Gardianul îmi zice pe un ton civilizat :

-Puteți să vă culcați, dacă vreți. Și vă rog să-mi spuneți dacă aveți nevoie de ceva.

-N-am nevoie de nimic.

Ziceam în mine : Oare chiar m-au confundat cu vreun altul ? Sau e o nouă șmecherie ?

Un timp nu prea lung am stat în această cameră ca un boier. Și ziceam în mine : Asta da, reeducare !

Cum binele nu prea durează, într-o zi am fost anunțat să-mi fac bagajele.

Gardianul m-a condus la Zarcă în penultima celulă din capătul coridorului.

Așa da. Parcă mai merge. "Omul potrivit la locul potrivit".

Până la punerea în libertate am mai fost mutat în mai multe locuri.

...

EPILOG.

Cu două mii de ani în urmă, pe culmea muntelui Golgota era răstignit Hristos.

Autorii acestei crucificări nu s-au mulțumit cu chinurile morții pe cruce ci, plini de trufie I-au zis în batjocură, râzându-I în față :

-"Tu, care strici templul și-l zidești la loc în trei zile, mântuiește-Te pe Tine Însuși. Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce".

...

La jumătatea secolului al XX-lea, pe culmea Golgotei românești, era crucificat tineretul legionar.

Nu s-au mulțumit mișei cu urgia "Piteștiului", nici cu grozăviile "Gherlei" . Nu și-au stâmpărat ura cu oroarea regimului aplicat în celelalte pușcării și lagăre de muncă. Au născocit o batjocură nouă. O umilință și mai mare decât și-ar fi putut vreo minte omenească să imagineze :

Autoponegrirea și "Cartea neagră".

Prin aceasta și-au confecționat un alibi -la crimele săvârșite- pentru secolele viitoare.

Dumnezeu n-a îngădui ca mișelia să stea în picioare.

Iată-i pe mișei în toată goliciunea lor. Iată-i demascați înaintea de vreme, când victimele satanicului masacru mai trăiesc și pot depune mărturie.

Au știut prea bine că auto-ponegrirea nu este osândită de nici o lege juridică, de nici o doctrină morală.

N-au știut (sau n-au vrut să știe) că orgoliul și îngâmfarea vin de la Lucifer și sunt destinate înfrângerii.

Umiliința venind de la Dumnezeu prin Hristos este sortită Biruintei.

Constanța, la 21 iunie 1996.

Gheorghe Andreica.

ANEXA.

Cuprinde blasfemia imaginată de securitate și impusă spre executare deținuților înainte de grațierea lor din iulie 1964. Este precedată de o "explicație" din partea redactorului.

CARTEA NEAGRA.

Explicații :

Oculă comunistă a împământenit în închisoarea Aiud noțiunea de Organizație legionară în loc de Mișcare Legionară.

Ziceau acești vrăjitori ai întunericului că în lume nu există decât o singură mișcare și aceasta este mișcarea comunistă.

Puterea comunistă a evoluat în cei 20 de ani de stăpânire. De la pari au ajuns la pârghii. Din starea de troglodiți au devenit rafinați.

Iată care erau pârghiile pe care le-au folosit în închisoarea Aiud pentru "reeducarea" legionarilor, în ordinea importanței :

1) spectrul Piteștiului. Acesta zguduia inimile celor care i-au suportat ororile. A înspăimântat și pe ceilalți deținuți care au pătruns cu imaginația în miezul fenomenului și îl înțelegeau .

Nu era de glumit. Dacă s-ar fi aplicat metodele Piteștiului, în două luni -cel mult- întreg efectivul închisorii ar fi fost distrus.

2) Vârsta victimelor, care ajungea până la 60 de ani, cu toate consecințele bătrâneții.

3) La Aiud numai aproximativ 80 la sută din efectivul deținuților erau legionari. În rest alte culori politice.

(șoși cei cu un comportament dârz în închisori au fost asimilați cu legionarii și transferați la închisoarea Aiud).

La un moment dat s-a constatat de către deținuți că au

fost infiltrați printre ei indivizi dubioși. Borfași ordinari. Condamnați de drept comun.

"Reeducarea" se făcea numai împotriva legionarilor. În schimb la "reeducare" participa întreg efectivul închisorii Aiud. Iată cum borfașii au ajuns legionari sadea.

4) Regimul de exterminare lentă la Zarcă. Pedepse aplicate pentru vini imaginare. S-a ajuns să se execute până la 40-50 de zile de arest sever, ba chiar de 120 de zile (ing. Gh. Brahonschi). De necrezut că s-a rezistat ! Pedepsele se aplicau numai pe timp de iarnă, ca moartea să fie sigură. Dacă nu se murea pe loc -totuși- din asta se trăgea moartea.

5) O parte din persoanele care reprezentaseră Legiunea înainte de 1948, erau decise să se facă "frate cu dracul până trec puntea" . Au sesizat corect că regimul comunist vrea să-i pună în libertate, dar numai după ce vor fi murdăriți în toate felurile.

"Să fim murdăriți așa cum vor comuniștii, numai să salvăm masele de legionari și pe noi înșine ! (și-au zis aceștia).

6) Dintre legionari au fost și din aceia, pe care părăsindu-i puterile, s-au prăbușit. (Exemplu : Stere Mihalexe, Valeriu Anania, Augustin Bideanu, Cristofor Dancu, Ruja P.Nicolae, zis "Cucu" ,etc.). Aceștia erau dispuși să colaboreze cu securitatea și să execute mârșăviile dispuse de aceasta.

7) Căpetenii cu multă influență au fost puse în libertate : Radu Demetrescu Gyr, Vojen, pr. Dumitrescu Borșa, Victor Biriș și alții. Punerea acestora în libertate s-a făcut în luna ianuarie 1963 ca urmare a unui decret de grațiere a unor delikte silvice care conținea -la urmă de tot- o prevedere că se aplică și "deținuților politici care au avut o purtare bună și au dat dovadă că s-au "reeducat".

Sute de deținuți au fost puși în libertate cu acea ocazie din alte închisori și lagăre de muncă. Dar nici unul nu și-a dat seama ce semnificație are noțiunea de "reeducat". Atât de bine a fost păstrat secretul "reeducării" de la Aiud.

Eu însumi am fost pus în libertate în baza acestui decret (din lagărul de muncă de la Salcia) , dar despre "reeducarea"

de la închisoarea Aiud am aflat abia după revoluția din 22 decembrie 1989.

Deci căpetenii cu mare influență au fost puse în libertate -dar numai după ce au fost murdărite în lăturile reeducării.

Au fost obligați să renunțe formal la crezul legionar. Să declare în public că tot ce a fost virtute într-înșii a constituit doar fariseism și prefăcătorie. Au trebuit să recunoască superioritatea doctrinei marxiste. Au fost forțați să se auto-ponegrească.

Anul 1964.

Oculța comunistă a fixat chiar și data punerii în libertate a tuturor deținuților politici, cu mult timp înainte.

Conducătorii comuniști urmăreau avantaje în politica externă. Ba chiar și în cea internă.

Nu se îndurau să elibereze pe acei conducători ai Mișcării Legionare care mai erau în închisoare doar cu o murdărire formală, numai de suprafață. Murdărirea trebuia să pătrundă cât mai adânc în organismul Legiunii.

...

Astfel securitatea a conceput acea "Carte neagră", în care trecutul legionar trebuia falsificat și murdărit.

Lucrarea trebuia să fie redactată chiar de **mâna legionarilor** și apoi semnată de **căpetenii**, pentru a-i da o notă de autenticitate.

Această "istorie" a constituit culmea umilirii și a înjosirii legionarilor.

Scrisul a fost acompaniat și de o "expoziție" de pictură antilegionară.

Erau înfățișati numai legionari în stare de ebrietate și în posturi obscene.

Pe Căpitan, Corneliu Zelea Codreanu, l-au înfățișat violând pe servitoarea generalului Cantacuzino.

Autorul acestor "picturi" este Ruja P. Nicolae zis "Cucu".

Această "istorie" conținând aproximativ 700-800 de pagini, a fost scrisă cu penița. A fost legată în piele fină asemeni evangheliilor din mănăstirile evului mediu.

Lucrarea trebuia să constituie și "document" pentru istorie, viitorii cercetători urmând a se inspira din aceasta.

Nu și-au imaginat mișei că numai peste 25 de ani întreg eșafodajul ce sprijină mârșăvia comunistă se va prăbuși și josniciile vor fi date în vileag.

Așa e judecata prostului, când ajunge pe post de înțelept !

Iată cum arată și coperta a acestei blasfemii :

CRIMA

TEROARE

DESPRE

ORGANIZATIA LEGIONARA

+

MISTICISM - MASACRARE - TRADARE

Executat coperta
MIRONOVICI RADU
fost comandant al
Bunei-Vestiri

RUJA P. NICOLAE
fost f.d.c.

Notă :

Sus pe copertă, între cuvintele "crimă - teroare" este desenat semnul pericolului de moarte (un craniu), iar între cruce și subtitlul : "Misticism - masacrare - teroare" exact la mijlocul copertei sunt înfățișate două securi încrucișate. Sub acest desen mai pozează un pistol intersectat de un pumnal.

Lățimea acestei "evanghelii" este de 40-45 cm.

Istorie cronologică

Zelinschi - Mucea -
Conjurația
Cina cea de taină
Diversiunea
O nuntă electorală
Crucea verde
Ucenicul asasin
Se angajează asasini
Demagogie macabră
Lupii între ei
Cultura în flăcări
Congresul asasinilor

Vol. I

Partea I-a Perioada legionară
    II-a Legiunea Arhanghelului Mihail
    III-a Garda de fier
    IV-a Totul pentru țară
    V-a Lupta pentru succesiune
    VI-a Joaca de-a miniștri
    VII-a Statul Național Legionar

Vol.II

Partea VIII-a Legiunea Străină
    IX-a Impostură, duplicitate, trădare
    X-a Epilogul: REEDUCAREA

EDITAT DE COLECTIVUL CLUBURILOR
CULTURAL - EDUCATIVE

din

PENITENCIARUL AIUD

Iulie 1964

Au contribuit la alcătuirea acestei lucrări următorii deținuți :

COORDONATOR : Mihalexe Stere - avocat
Ajutor-comandant legionar

REDACTORI : Grigorescu Nicolae - avocat

Paleologu Octavian - profesor
Șef grup corp studențesc legionar

Savin Constantin - economist
Comandant legionar

Șahan Eugen - funcționar - F.D.C.

Teofănescu Constantin - Funcț.
Șef grup corp muncitoresc

RESPONSABIL ARTISTIC : Ruja P. Nicolae

COLABORATORI PRINCIPALI

1. Anania Valeriu - teolog - F.D.C.
2. Bălănescu V.- farmacist
3. Bideanu Aug.- av.,Comandant legionar, fost ministru
4. Baltag Ion - tâmplar - legionar
5. Banea Dumitru - comerciant- ajutor-comandant
6. Bărbulescu Marian - inginer, F.D.C.
7. Boantă Ion - avocat, F.D.C. șef grup
8. Bulhac Andronic - ajutor-comandant
9. Butoi Ion - profesor - grup C.S.L
10. Ghica Dumitru - inginer, comandant-legionar
11. Crișan M. - medic, legionar

12. Calmuschi Ion - inginer, șef grup C.S.L.
13. Calmuschi Mircea - inginer, șef grup F.D.C.
14. Constantinescu Marin - profesor, F.D.C.
15. Cozma Aurel - avocat.
16. Cușa Gheorghe - student, F.D.C.
17. Chioreanu Nistor - avocat, comandant-legionar, șef adjunct al organizației legionare.
18. Caftangioglu Gheorghe
19. Diaconescu Constantin - medic, șef grup F.D.C.
20. Davidescu Ion - inginer, ajutor-comandant-legionar.
21. Dumitrescu Florică - medic, șef regională F.D.C.
22. Gherman Horia - funcționar, F.D.C.
23. Ghinea Simion - ziarist, F.D.C.
24. Ghiocel Dumitrache - prof., ajutor-comandant legionar.
25. Hanu Vasile - ajutor-comandant-legionar.
26. Hasnas Dori - avocat, ajutor-comandant-legionar.
27. Hoinic Dragoș - student, F.D.C.
28. Ion Constantin - inginer, ajutor-comandant-legionar.
29. Ionescu Gheorghe - funcționar, ajutor-comandant-legionar.
30. Ioniță Gheorghe - teolog, legionar.
31. Manta Octavian - avocat, ajutor-comandant.
32. Marinescu Cuza - ziarist, ajutor-comandant.
33. Mironovici Radu - comandant al Bunei-Vestiri.
34. Moldovan Constantin - învățător
35. Negoescu Traian - economist.
36. Nijloveanu Gheorge - funcționar, F.D.C.
37. Nicolescu Ilie - economist, șef corp răzleți.
38. Nicolescu Sbastian - tehnician, legionar.
39. Orbulescu Nicolae - profesor, legionar.
40. Pană Zaharia - economist, absolvent F.D.C.
41. Petrașcu Nicolae - profesor, comandant general, șef adjunct al organizației legionare.
42. Păvăluță -avocat, ajutor-comandant-legionar.
43. Popov Constantin - avocat, comandant-legionar.

44. Radu Tase - teolog, legionar.
45. Răileanu Constantin - medic, simpatizant legionar.
46. Răzeșu Mircea - teolog, legionar.
47. Savin Iorgu - economist, șef grup C.S.L.
48. Săveanu Silviu - profesor, C.S.L.
49. Sârbu Gheorghe - economist, legionar.
50. Sârbulescu Gheorghe - medic, legionar.
51. Stamate Ion - profesor, av., legionar.
52. Stănescu Iuliu - profesor, comandant legionar.
53. Teodorescu Eugen - avocat, ajutor-comandant-legionar.
54. Tomescu Alexandru - avocat, simpatizant.
55. Șuțea Petre - economist, legionar.
56. Trâmbițașu Nicolae - legionar.
57. Tripa Octavian - economist, absolvent F.D.C.
58. Vecerdea Gheorghe - profesor.
59. Veselovschi Iosif - medic, instructor-legionar.
60. Giosan Nicolae - inginer, legionar.
61. Cristofor Dancu - ziarist-redactor.

ILUSTRATIA

1. Clontea Ovidiu
2. Finanțu Constantin
3. Ghemea Constantin
4. Hochstresser Emeric
5. Maniu Ion
6. Nicolau Mircea
7. Penciu Gheorghe
8. Popescu Vasile
9. Purcărea Nicolae
10. Purice Vasile
11. Ștefănescu Emil
12. Zacheu Florin.
13. Anca Petru

14. Dinu Constantin
15. Ruja Nicolae.

COMPACTORI

1. Galea Șerban
2. Dulgheru Ioan
3. Teodorescu Nicolae.

BASORELIEF COPERTA

1. Ruja Nicolae
2. Bozdoc Gheorghe
3. Curelea Mihai
4. Pop Mihai
5. Mironovici Radu.

GRAFICIENI

1. Alexandru Virgil
2. Bădulescu Dumitru
3. Bontaș Andrei
4. Busuioc Alexandru
5. Bracaciu Constantin
6. Bieriu Mihai
7. Basturea Constantin
8. Constantinescu Dumitru
9. Drăgan Gheorghe
10. Galea Șerban
11. Georgescu Gheorghe
12. Gheorghiu Petru
13. Grigoraș Constantin

14. Iamandi Ștefan
15. Ieșeanu Aurel
16. Langa Mihail
17. Anghelescu Alexandru
18. Samoilă Alexandru
19. Olteanu Iosif
20. Popa Alexandru
21. Popa Grigore
22. Popescu Ion
23. Sima Ion
24. Popovici Dumitru
25. Popescu Nicolae
26. Stănciulescu Alexandru
27. Toma Vasile
28. șintea Nicolae
29. Udriște Ion
30. Voicescu Alexandru
31. Vasilescu Gheorghe
32. Clontea Gheorghe
33. Dobrea Mircea.

ÎNCHEIERE.

Invenția de ultima oră a oculte a fost "Cartea neagră "

Pentru a înțelege această lucrătură, voi împărtăși redactorii și semnatarii cărții în mai multe categorii distincte, dând și câteva nume din cele cunoscute de mine.

1. Personalități de mare calibru care trebuiau neaparat mudărite în lăturile reeducării .
  - **Radu Mironovici** , prezent la întemeierea Legiunii alături de Căpitan ;

- **Nistor Chioreanu** , comandantul legionar al Ardealului ;
- **Nicolae Petrașcu** , comandant pe țară al Legiunii.

2. Personalități ale culturii :

- **Petre Tușea** , profesor ;
- **Simion Ghinea** , ziarist .

3. Foști studenți, dezumanizați în râșnița reeducării de la Pitești . Aceștia aveau create reflexele condiționate în sensul autoponegririi.

Aparent, majoritatea acestora își reveniseră din coșmarul reeducării de la Pitești și Gherla. Însă la un cutremur, chiar și de o intensitate mai mică (amenințarea cu reluarea atrocităților) , crusta uitării cădea și refexele Piteștiului reveneau violent în plin plan.

"Vrăjitorii" din umbră ai oculte iudeo-comuniste cunoșteau toate aceste efecte și reacții .

Teoretic fuseseră bine instruiți de consilierii sovietici.

Practic, făcuseră experiență pe pielea sărmanilor deținuți.

4. Personalități ce s-au prăbușit în Aiud , neputând suporta cruntul regim al stricteții și înfometării :

- **Stere Mihalexe** ,
- **Bartolomeu Anania**.

5. Erau și persoane fără un "nume" , care s-au prăbușit devenind unelte meschine ale oculte :

- **Nicolae P. Ruja** , zis Cucu , cel care a imaginat coperta cărții și mai toate desenele din așa-zisa "Expoziție de pictură antilegionară " .

- **Cristofor Dancu** , călugăr renegat, care înălța imnuri

de slavă lui Stalin ce de mult era "oale și ulcele", aruncat de tovarășii lui la lada cu gunoi.

5. Marea masă tăcută a deținuților a fost obligată să participe la ședințele de club, ca în amestec cu cei care se autoponegreau să dea impresia că toți participă la reeducare.

X

Mai e și graba.

"Cartea neagră" a fost concepută și scrisă în ultimele săptămâni ale punerii în libertate a tuturor deținuților politici. Deci în mare grabă.

Este cunoscut procedeul șarlatanilor și al escrocilor . Grăbindu-se , obțin ce doresc mai degrabă decât dacă ar fi "vorbă lungă " .

X

Nistor Chioreanu nu scrisese nici un cuvânt în această carte , totuși a fost forțat să o semneze.

A semnat, dar cu mențiunea că n-a citit-o. Cu toate acestea numele lui apare printre colaboratorii principali. (Așa s-a întâmplat și cu alții).

X

Presiunile cele mari s-au făcut asupra " vârfulor " legionare. Asaltul asupra "trupei" a fost mai anemic.

Uneori cei din "trupă" aveau mai multă experiență decât "vârfulile" . La experiență se mai adăuga și vigoarea tinereții. Așa se explică refuzul atâtor frați de cruce de a-și urma conducătorii (vezi cazul Biriș).

De acum fiecare își potrivea rezistența după cum îl tăia capul.

X

În fabrică lucra și Ghiță Săpătoru, frate de cruce din generația cea mai tânără (1948).

De câte ori ofițerul politic vizita fabrica, îl invita să-și facă "autoanaliza". Dar Ghiță, mai șiret decât politrucul îi răspundea :

- Mi-o fac. . . Dar să mă mai gândesc ce trebuie să spun.

Așa l-a tot amânat pe politruc până ce a ieșit pe poarta închisorii "alb ca neaua".

Sute de tineri, frați de cruce, de pe celular au rezistat asaltului . . . cu capul plecat, dar au rezistat.

X

-Vai vouă mișeilor !

Priviți în dreapta și veți vedea cum sute de aștri fierbinți apar pe cerul însângerat de voi.

Sunt duhurile eroilor și martirilor ce nu au lăsat armele din mână.

Priviți și în urma voastră.

Veți vedea cum cei ce s-au predat vouă, lăsând armele jos, acum le ridică din nou.

Zadarnic tremurați !

Singura voastră șansă este să vă ascundeți în lada de gunoi.

Fiți siguri că acolo nu o să vă caute nimeni .

Gheorghe Andreica.

CUPRINS.

1. Cuvânt înainte	5
2. Închisoarea Jilava	7
3. Mărturia lui Aurel Obreja	9
4. Închisoarea Jilava 1948	11
5. Politica, politica și iar politica	13
6. Cuvântarea lui Dinu Mateescu	16
7. Generalul Zaharia dornic să cunoască mai mult	16
8. Disciplinar spre închisoarea Jilava	17
9. Urmează supliciu	20
10. Al doilea supliciu	23
11. Evreul Kaner	27
12. Un "tambur" mișel	29
13. De ce ai desenat, banditul ?	30
14. Mărturia lui Puiu Atanasiu	33
15. Cel de-al treilea martiriu al lui Radu Gyr	35
16. Partea văzută a icebergului	37
17. Partea nevăzută a icebergului	41
18. Recursul	45
19. Regimul de teroare aplicat poetului	46
20. Sfârșitul doctorului Aurel Marin	47
21. Închisoarea Pitești	49
22. Mărturia lui Gh.Suroiu	51
23. Prima lovitură	53
24. Intervenția directorului Al. Dumitrescu	55
25. Pe mâna călăilor	56
26. Explicații privind atacul lui șurcanu	58
27. Mărturia lui Gh. Maruță	61
28. "Mișcarea tineretului regalist"	63
29. La camera "4 spital"	64

30. Bătaia	66
31. șurcanu și Bogdanovici	68
32. Moartea studentului Gigi Vătășoiu	68
33. Inspecția	70
34. Moartea studentului Niță Cornel	71
35. Mărturia lui Tache Rodas	75
36. Dela Târgșor la Pitești	77
37. M-am pus pe treabă ca de obicei	78
38. Atacul	79
39. Eu sunt șurcanu	80
40. Ancheta lui șurcanu	82
41. Delegați pentru anchetă	84
42. Tortura de noapte	86
43. Rugăciunea către Dumnezeu	87
44. Filozofia celor reeducați	87
45. Harul lui Dumnezeu a fost deasupra mea	88
46. Încercare de sinucidere	89
47. Treburi de neînțeleș	90
48. Să nu spui nimic !	91
49. Blasfemia	92
50. Un cântec cu "cântec"	95
51. Plecarea din Pitești	96
52. Mărturia lui Vasile Mocanu	97
53. La brigăzile 13-14, la Canal	99
54. Pe înserate	101
55. După două zile	101
56. Regimul de teroare de la brigăzile"13-14"	103
57. Prinderea și torturarea doctorului Simionescu	104
58. Mizeria de seară	105
59. Al doilea mare supliciu al doctorului Simionescu	106
60. Moartea doctorului Simionescu	106
61. Urmările	108
62. Închisoarea Gherla	109
63. Mărturia lui Ion Pangrate	111
64. La închisoarea Gherla	113
65. Dar diavolul nu doarme	115

66. O mutare dubioasă _____	116
67. Surpriza _____	117
68. Moartea camaradului Dâmbu _____	118
69. Nemernicia lui Popescu Aristotel _____	120
70. Rapoartele de dimineața și seara _____	121
71. Saramura _____	122
72. Mișelia ofițerului politic _____	123
73. Decât așa, mai bine mort ! _____	124
74. Sosesc deținuții pentru curățenie. Doctorul pentru constatare. _____	126
75. Sunt salvat _____	128
76. Aruncarea cu praștia _____	130
77. Ancheta _____	131
78. Îl însoțesc pe șurcanu _____	133
79. Mărturia lui Aurel Obreja _____	135
80. Primul contact cu închisoarea Gherla _____	137
81. Cunoștințe dubioase _____	137
82. Pasul următor _____	139
83. Atacul _____	140
84. Tortura _____	141
85. Umilirea _____	143
86. Procedură grețoasă _____	144
87. Bunul meu prieten Stoicescu _____	145
88. Principiul "reeducării" _____	146
89. Tortura neîntreruptă _____	146
90. Culmea torturii _____	147
91. Mocirla _____	148
92. "Autodemascarea" _____	149
93. șurcanu comandă, șurcanu verifică _____	152
94. șurcanu torturează cu propria mână _____	153
95. Faza a doua a demascării _____	154
96. Autodemascarea intimă _____	155
97. Comentariile _____	157
98. Tatăl pus să-și tortureze fiul _____	159
99. Noi, cei cinci, la tras de limbă _____	160
100. Ofițerul politic _____	161

101.	La fabrica închisorii _____	162
102.	Ședințele de producție _____	165
103.	Mărturia lui Tache Rodas (Gherla) _____	169
104.	Deconspiraea reeducării _____	171
105.	S-a spart ulciorul _____	172
106.	Închisoarea Aiud _____	175
107.	Mărturia lui Nicu Crăcea _____	177
108.	1 mai 1952, ora "O" _____	179
109.	Torturi la închisoarea Aiud _____	182
110.	Ultima tortură pentru Mircea Vulcănescu _____	183
111.	Mărturia lui Dimciță Sima _____	187
112.	Preparative pentru reeducare _____	189
113.	Se aruncă undița _____	190
114.	Poftiți la club ! _____	190
115.	Se aruncă năvodul _____	191
116.	Regimul de Zarcă _____	194
117.	La arest sever cu prințul Ghica _____	196
118.	Prințul e un adevărat cavaler _____	199
119.	Prințul Ghica mai mărturisește _____	200
120.	Un politruc făcând pe medicul _____	201
121.	Unii nu mai suportă cruntul regim al Zărcii _____	202
122.	Încă o pastilă _____	203
123.	Fraților, vă cer iertare _____	204
124.	Părinte Ioane, părinte Ioane _____	204
125.	La clubul mare -1963- _____	206
126.	Afară cu voi, trădătorilor _____	207
127.	Intervin politrucii _____	209
128.	Legionari puși în libertate după 20 de ani _____	210
129.	Ancheta și judecata _____	212
130.	Baia de la Jilava _____	214
131.	Ultimele zile de închisoare _____	216
132.	Ultimul discurs _____	218
133.	În gara Aiud _____	220
134.	În gara București-Nord _____	220
135.	Mărturia preotului Ilie șintă _____	223
136.	Ei, ce zici șintă de cele auzite ? _____	225

137.	Administrația nu se lasă _____	227
138.	Ajutorul primit de la cei prăbușiți _____	230
139.	Noi, deținuții, mai experți decât agresorii _____	230
140.	Mărturia lui Aurel Obreja (Aiud) _____	233
141.	A treia reeducare _____	235
142.	Mărturia lui Tache Rodas _____	239
143.	Aoleu ! Iarăși reeducare _____	241
144.	Fugind de dracu am dat peste tată-su _____	242
145.	La o sută de ghinioane mai vine și un noroc _____	243
146.	Ofițeri de securitate de la Poiești _____	243
147.	"Glasul Patriei" _____	244
148.	Rodas, Rodas, . . . _____	245
149.	Epilog _____	247
150.	Anexa . . . "Cartea neagră" _____	248
151.	Încheiere _____	258